

Coordonatori

Hangea Cristina, Chiriac Livia, Moldovan Ana, Kovacs Roxana,

Feldrihan Claudia, Manea Angelo, Petri Alina

LUCRĂRI SIMPOZION

”Teachers as change agents for more inclusive schools”

Editura Nova Didactica, Bistrița, 2022

ISBN 978-606-8317-83-0

Ghid de lucrări ale cadrelor didactice

„Inovarea în educație pentru școli mai incluzive”

Activitate în cadrul proiectului

”Promoting social inclusion through access to outdoor education”

Proiectul intitulat ”Promoting social inclusion through access to outdoor education”, Nr. 2021-EY-PMIP-0015, este finanțat prin Granturile SEE (2014-2021), care reprezintă contribuția Islandei, Liechtenstein-ului și a Norvegiei pentru o Europă mai verde, mai competitivă și mai incluzivă”

CUPRINS

CUPRINS	3
INTRODUCERE.....	6
ARTICOLE CADRE DIDACTICE.....	7
EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- PROVOCARE PENTRU PEDAGOGIA MODERNĂ.....	8
PROFESORUL INCLUZIV, PROFESOR PENTRU TOȚI	13
PROFESORUL – AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CREAREA DE MEDII INCLUZIVE ÎN LUMINA CREDINȚEI.....	16
TEACHERS – KEY TO THE FUTURE	20
COMPETENȚA OMULUI DE LA CATEDRĂ– COMPONENTĂ ESENȚIALĂ A DESFĂȘURĂRII CU SUCCES A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV	23
ROLUL PROFESORULUI/ EDUCATORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CREAREA DE MEDII DE ÎNVĂȚARE INCLUZIVE	27
WHY TEACHERS MUST BECOME CHANGE AGENTS?.....	42
CE ÎNSEAMNĂ A FI PROFESOR ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ?	45
PROFESORUL, AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ, O ȘCOALĂ PENTRU TOȚI.....	48
ESTE ȘCOALA MEA INCLUZIVĂ?	59
ATITUDINEA CADRULUI DIDACTIC – ELEMENT CHEIE ÎN EDUCAȚIE.....	63
MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI, COMPONENTĂ A MANAGEMENTULUI EDUCATIONAL	66
CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS	70
ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF GETTING INTEGRATED IN THE MASS EDUCATION.....	74
ȘCOALA INCLUZIVĂ – O NECESITATE ÎN EDUCAȚIA ACTUALĂ	81
INCLUZIUNEA ELEVILOR PRIN PROIECTE EXTRAȘCOLARE	85
PROIECT DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ „Eco-Furnicuțele”	88

EXPERIENȚA ERASMUS+ DIN ABRAMTES, PORTUGALIA- POARTĂ SPRE CUNOAȘTERE PENTRU ELEVII ȘI PROFESORII ȘCOLII GIMNAZIALE ȘTEFAN CEL MARE, BISTRIȚA	91
„THINK GLOBAL, ACT LOCAL!”	94
PROIECTELE eTwinning –o permanentă provocare și experiență de învățare.....	98
MUSIC FOR INCLUSION IN SCHOOL PROJECTS	101
FACILITAREA ȘI INDIVIDUALIZAREA ÎNVĂȚĂRII LA ORELE DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PRIN JOCUL DIDACTIC ONLINE. ROATA ALEATOARE. 105	
REALIZAREA EDUCAȚIEI PENTRU VALORI LA PREȘCOLARI.....	109
INTEGRAREA ÎN GRUP A PREȘCOLARILOR CU NEVOI SPECIALE	115
EDUCATORUL – agent al schimbării pentru medii de învățare incluzive la grădiniță.....	118
JOCUL DE ROL–eficient în dezvoltarea abilităților comunicaționale la preșcolari.....	122
INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN ACTIVITATEA LA GRĂDINIȚĂ	127
SPECIFICUL ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ	130
ÎN LUMEA ȘTIINȚELOR	135
INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ LA COPII.....	140
DE CE EDUCAȚIE OUTDOOR LA CICLUL PRIMAR?	144
CARACTERUL FORMATIV AL ACTIVITĂȚILOR NONFORMALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR	150
SCHIMBARE PORNEȘTE DE LA NOI	155
IMPLEMENTAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE INCLUZIUNE AL COPIILOR CU CES	160
ASPECTE PRACTICE DIN MUNCA LOGOPEDICĂ.....	166
PROGRAM INOVATIV DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE BAZAT PE RUTINE ZILNICE ȘI ACTIVITĂȚI ASISTATE DE ANIMALE.....	172
IDEAS FOR CREATING AN INCLUSIVE ENVIRONMENT	177
TEACHING STRATEGIES FOR PUPILS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS	182
ÎNVĂȚĂREA VIZIBILĂ ÎN ȘCOLI INCLUZIVE	187
ACTIVITĂȚI DIDACTICE	193

ACTIVITATE OUTDOOR „LA PĂDURE”	194
ACTIVITATE INTEGRATĂ OUTDOOR.....	197
PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ	202
PROIECTE EDUCAȚIONALE	206
PROIECTUL EDUCAȚIONAL- PACEA ÎNCEPE CU UN ZÂMBET	207
PROIECT EDUCAȚIONAL „FRUMOASA ȘI BOGATA TOAMNĂ”	212
CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII.....	217
PROJECT BASED LEARNING- abordare inovativă a predării limbii engleze	218
PROGRAMA DE OPȚIONAL.....	225
„CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE LA BISTRITȚA“	225

INTRODUCERE

Pornind de la afirmația lui Mahatma Gandhi, „Fii schimbarea pe care tu vrei să o vezi în lume”, considerăm că adesea profesorii acționează ca veritabili agenți ai schimbării pentru a ajuta elevii să facă față provocărilor lumii actuale, să dezvolte abilități și competențe cheie care să le faciliteze integrarea în societatea contemporană.

În acest context s-a desfășurat simpozionul internațional „Teachers as change agents for more inclusive schools” , organizat online în cadrul proiectului „Promoting social inclusion through access to outdoor education”, finanțat prin Granturile SEE 2014-2021 în cadrul Programului de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor și implementat de CCD BN în perioada martie 2021 – februarie 2023.

Evenimentul și-a propus schimbul de bune practici cu experți educaționali din țară și din străinătate care abordează metode de predare-învățare-evaluare ingenioase ce asigură fiecărui elev posibilități maxime de dezvoltare, în funcție de aptitudini și interese.

Simpozionul a inclus și o secțiune de lucrări ale cadrelor didactice, astfel reușind să realizăm acest ghid cu articole relevante pentru tema proiectului, exemple de opționale, proiecte educaționale – adevărate surse de inspirație pentru orice cadru didactic.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

ARTICOLE CADRE DIDACTICE

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ- PROVOCARE PENTRU PEDAGOGIA MODERNĂ

prof. învățământ preșcolar Daniela- Georgeta MORARIU

prof. Învățământ preșcolar Camelia- Livia VLAD

Grădinița cu Program Prelungit “Trenulețul Veseliei”, Bistrița

“Avem nevoie să ne reamintim de faptul că fiecare copil este o promisiune și are o șansă care depinde de atitudinea și acțiunea celor care îl cresc și îl educă.”(Ecaterina Vrasmaș-Președinte Asociația RENINCO România)

Sistemul educațional din România, deși evoluează, încă mai prezintă elemente de discriminare, în sensul că nu toți copiii merg la școală, nu toți beneficiază de oportunitățile de exploatare maximă a potențialului lor.

Educația incluzivă, o nouă provocare pentru pedagogia modernă, nu poate fi realizată fără schimbarea percepțiilor, imaginilor și ideilor tradiționale despre educație.

Societatea nu este formată doar din unii oameni, ci din toți oamenii. Educați sau mai puțin educați, toți suntem parte a sistemului și fiecare dintre noi dă identitate și specific comunității în care trăiește..

Toți copiii au dreptul, și este firesc să fie participanți, la o educație de calitate, eficientă și permanentă.

Fiecare copil e unic și valoros, fiecare copil poate învăța, motiv pentru care susținem nevoia de adaptare și flexibilitate a curriculum- ului și a organizării școlare.

Este foarte important de subliniat ideea de „școală pentru copil” și nu „copil pentru școală”.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Dacă ne vom raporta la acest aspect, cu siguranță vom găsi soluții de încurajare și susținere a serviciilor de sprijin în școli și grădinițe, cu scopul de a oferi oportunități de dezvoltare atât elevilor, cât și cadrelor didactice. Este esențial parteneriatul profesori- elevi- părinți- alți profesioniști care dau plus valoare actului educațional.

Educația pentru toți copiii este o cerință fermă și clară pentru pentru perioada prezentă a societății noastre și este determinată de nevoile actuale.

Educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

Ca urmare a celor expuse mai sus, profesorul este agentul schimbării în crearea de medii de învățare incluzivă, deoarece școala este instituția principală prin care se organizează și derulează procesul educativ. Principala idee a educației incluzive pleacă de la valorificarea diferențelor dintre copii/ oameni. Fiecare poate contribui cu modelul său uman de învățare, participare sau comportare la dezvoltarea lumii.

Pentru dezvoltarea personalității copilului/elevului și construirea competențelor sale psihosociale, este mai important procesul de învățare decât produsul. Elevul nu poate fi considerat o problemă dacă nu se poate adapta ritmurilor propuse de învățarea școlară, el fiind un model de învățare, expresie și dezvoltare.

Profesorul este pionul principal în acest demers de acceptare și valorificare a diferențelor observate la elevii lui. Dacă el are resurse de informare și posibilități de formare profesională, cu siguranță, rezultatele vor fi la nivelul așteptărilor.

Pe lângă pregătirea inițială, profesorii trebuie să beneficieze de pregătire continuă, prin schimburi de experiență și colaborări continue, pentru îmbunătățirea practicilor de predare și învățare. Profesorul încurajează relațiile pozitive între elevi, diversitatea, acceptă sprijinul în clasă și creează ocazii pentru această dezvoltare.

Pregătirea continuă este responsabilitatea fiecărui cadru didactic, fiecare școală se dezvoltă și își perfecționează practicile dacă are un colectiv de cadre didactice motivat să învețe și să-și schimbe experiențele, să coopereze, perfectând în același timp colaborarea cu familiile și comunitatea.

Se propun ca principale strategii de acțiune didactică, respectiv de formare continuă a cadrelor didactice:

- învățarea prin interacțiune
- negocierea obiectivelor propuse în activitate
- folosirea demonstrației, a aplicării și a feedback-ului
- evaluarea permanentă prin procedee variate
- sprijin constant în predare-învățare

E foarte important ca profesorii să realizeze și să consolideze parteneriate cu alți profesioniști, acolo unde aceștia există, pentru a putea fi sprijiniți în toate eforturile lor. De asemenea, trebuie consolidate legăturile dintre mai multe școli din cartier, precum și legăturile cu alte grupuri din comunitate, astfel încât, cerințele copiilor să poată fi respectate atât în școală, cât și în afara ei.

Prin aceste noi orientări didactice, se caută un leac împotriva discriminării în școală și în societate. Nu e simplu să devii empatic pentru a nu face discriminări, de aceea e foarte importantă relația dintre cadre didactice, dintre cadrele didactice și familie, precum și implicarea activă a comunității.

Este clar că școala de azi nu poate încă atinge idealul educației incluzive, dar e singura care poate începe și determină direcția unei astfel de construcții pedagogice. În momentul în care profesorii nu vor mai vede în școală doar un teren de competiție și de selecție a unor elevi, prin excluderea și neglijarea altora, educația incluzivă va deveni viabilă.

Din punctul nostru de vedere educația incluzivă este:

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- un sistem de educație pentru toți...;
- ...individualizat pentru fiecare copil sau persoană care învață;
- este centrată pe copil și ține seamă de toate perspectivele;
- un sistem care răspunde cerințelor particulare ale copilului meu și ale oricărui alt copil;
- un sistem capabil să se automodifice pentru a răspunde la cerințele celor mai vulnerabili;
- un sistem în care fiecare copil are egalitate de șanse;
- un sistem care nu este static, ci un proces care ne dezvoltă continuu modul de a înțelege cum putem face cel mai bine loc pentru fiecare persoană.

Concluzii:

1. Diversitatea îmbogățește și consolidează toate comunitățile;
2. Realizările și stilurile diferite de învățare ale tuturor celor care învață sunt valorizate, respectate și sărbătorite /apreciate în mod egal de către societate;
3. Tuturor celor care învață li se permite să-și realizeze potențialul de care dispun prin luarea în considerare a cerințelor și nevoilor lor individuale;
4. Se garantează sprijin și resursele aferente pe întreaga durată a experienței de învățare;
5. Toți cei care învață au nevoie de prietenia și sprijinul celor de aceeași vârstă cu ei;
6. Toți copiii și tinerii să fie educați împreună, ca persoane cu drepturi egale din comunitatea lor;
7. Educația incluzivă este incompatibilă cu unități de educație segregate atât în cadrul sistemului de învățământ, cât și în afara lui.

Bibliografie

Ture Jonsson, (2000) Inclusive education, UNESCO.

UNESCO (2002) Dosar deschis al educației incluzive. Materiale suport pentru directori și administratori de școli, traducere UNICEF – RENINCO, București.

UNICEF, MEN, (1999) Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial, București, 1999.

UNESCO, (2002) Ghid pentru profesori, Să înțelegem și să răspundem la cerințele

PROFESORUL INCLUZIV, PROFESOR PENTRU TOȚI

Alina Cornelia Dărăban
Școala Gimnazială Nr. 1 Bistrița

Odată cu lansarea formală a paradigmei „educație pentru toți”, după anul 1990, direcțiile strategice care au impus o mai mare responsabilitate și flexibilitate a serviciilor educaționale românești, au constat în democratizarea școlii și în acțiunile de egalizare a șanselor tuturor elevilor, atribuind cadrelor didactice un nou statut și roluri multiple, iar profundele transformări înnoitoare au avut efecte considerabile asupra științelor educației, implicit a statutului și a rolului cadrelor didactice.

Preocupările intense ale specialiștilor din domeniul educației, în special din a doua jumătate a secolului al XX-lea, s-au concretizat în găsirea unor noi soluții la provocările apărute în fața școlii, ca: dificultățile la învățatură, atitudini și comportamente problematice, clasele incluzive, absentism, abandon școlar ș.a. Implicit, au generat preocupări pentru a găsi formule noi de solidaritate umană, căi de prospectare a unor strategii eficiente pentru stimularea progresului la toți elevii, mai ales la cei supradotați, modernizarea învățământului și formarea cadrelor didactice. Pedagogia ne oferă strategii și metode de diferențiere, individualizare și personalizare a învățării și nu doar abordarea frontală.

Profesorul incluziv trebuie să cunoască psihologia copiilor, să știe cum funcționează mintea lor și în primul rând să poată să-i înțeleagă pe copii. Să aibă intuiție, înțelegere, să poată pătrunde în lumea interioară a copiilor, să privească lucrurile din mai multe perspective. Înseamnă să cunoască cât se poate de bine fiecare elev și să preconizeze care dintre ei va manifesta anumite dificultăți în anumite situații. Printre calitățile unui bun profesor se află și competențele sociale: un profesor care știe să comunice cu elevii săi trebuie să fie sociabil, dezinvolt, deschis, să aibă abilități de relaționare dezvoltate.

De asemenea, profesorul incluziv deține următoarele competențe: cunoaște procesul de incluziune educațională a copiilor și este la curent cu schimbările produse în acest domeniu; contribuie la formarea unei atitudini nondiscriminatorii a membrilor comunității, a cadrelor didactice, și chiar a părinților față de copiii; desfășoară activități de informare și de sensibilizare ale cadrelor didactice, precum și ale părinților cu referire la incluziunea educațională; acordă asistență familiei, cadrelor didactice în vederea incluziunii educaționale a copiilor, dacă este cazul; contribuie la crearea unui mediu psihofizic adecvat pentru incluziunea educațională a tuturor copiilor; cunoaște curriculumul școlar pentru treptele de învățământ în care sunt incluși copiii; studiază particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor, le valorifică în cadrul activităților educaționale și îi valorizează pe fiecare în parte; cunoaște necesitățile de instruire și de educație ale fiecărui copil, în baza evaluării și recomandărilor făcute de către specialiști; elaborează/adaptează/aplică materiale didactice necesare pentru activități; aplică metodele de lucru oportune și principiile de incluziune școlară.

Profesorul incluziv asigură în clasa de elevi: crearea unui climat afectiv-positiv; stimularea încrederii în sine și a motivației pentru învățare; încurajarea sprijinului și cooperării din partea colegilor, formarea unei atitudini pozitive a colegilor; încurajarea independenței, creșterea autonomiei personale; sprijin, încurajare și apreciere pozitivă în realizarea sarcinilor școlare, fără a crea dependență; folosirea frecventă a sistemului de recompense, laude, încurajări, întărirea pozitivă, astfel încât să fie încurajat și evidențiat cel mai mic progres; crearea unui climat afectiv, confortabil; centrarea învățării pe activitatea practică; sarcini împărțite în etape mai mici, realizabile; folosirea învățării afective; adaptarea metodelor și mijloacelor de învățare, evaluare; sprijinirea elevului să devină membru al unui grup; organizarea unor activități de grup care să stimuleze comunicarea și relaționarea interpersonală (jocuri, excursii, activități extrașcolare, activități sportive, de echipă); sprijin emoțional; folosirea unui limbaj simplu, accesibil elevului și nivelului lui de înțelegere; instrucțiuni clare privind sarcinile și elaborarea unor programe individuale de lucru; așezarea în prima bancă a elevilor cu deficiențe de vedere, îmbunătățirea calității iluminării, adecvarea materialelor didactice; poziția profesorului să fie astfel ca fiecare elev să-l poată vedea, iar în dialogul profesor-elev profesorul să vorbească stând numai cu fața

spre elevi; stabilirea foarte clară a regulilor și consecințelor nerespectării lor în clasă și aplicarea lor constantă; așezarea copiilor cu hiperactivitate și deficit de atenție în primele bănci, astfel încât să nu le distragă atenția restul colectivului și să fie așezat în apropierea elevilor care sunt acceptați de colectiv ca modele pozitive; încurajarea oricărei tentative de comunicare, indiferent de natura ei; profesorul să fie ferm, consecvent, să folosească înțelegerea și calmul ca modalitate de stingere a manifestării agresive a elevului; să fie comentată acțiunea elevului și nu personalitatea lui; profesorul să aprecieze limita de suportabilitate a elevului; profesorul să folosească o mimică binevoitoare și o atitudine deschisă; orice activitate să fie bine planificată, organizată și structurată; profesorul să dea dovadă de consecvență și corectitudine în evaluare. Calm, echilibru, flexibilitate, creativitate, toleranță, deschidere la acceptarea diversității, identificarea celor mai bune soluții în educația copilului completează profilul profesorului incluziv care trebuie să facă față provocărilor educaționale din secolul XXI.

Bibliografie:

1. MAREȘ, T., IVAN, S., (2013), Egalitatea de șanse în educație, dezvoltarea personală și integrarea socială, Ed. Universitară, București
2. GHERGUȚ, A. (2006), “Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Ed. Polirom Maria
3. CREȚU, T. (1979). Dicționar enciclopedic de psihologie. București: Universitatea București;
4. COSMOVICI, A. (1980). Metode de investigare a personalității. București: Ed. Academiei;
5. VERZA, E. (1993). Psihologia vârstelor. București: Editura Hyperion XXI.

PROFESORUL – AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CREAREA DE MEDII INCLUZIVE ÎN LUMINA CREDINȚEI

Prof. Valeria Pop

Școala Profesională Târlișua

Școala Gimnazială Agrieș

„ Dacă învățătorul are dragoste pentru profesia sa, el este un învățător bun. Dacă învățătorul are dragoste pentru profesie și elevi este un învățător desăvârșit.” (L. Tolstoi)

Pedagogia modernă a schimbat perspectiva generală asupra școlii și a funcției și a finalităților acesteia, copiii fiind valorizați mai mult, educația fiind centrată pe elev.

În școlile de masă pot fi integrați copiii cu deficiențe medii, dificultăți de învățare și tulburări de limbaj, tulburări socio-afective sau de comportament. Acești copii au nevoie de sprijin pentru adaptare, integrare, socializare, pentru a nu fi marginalizați sau excluși. Excluderea copiilor de la oferta educațională de masă este acum recunoscută ca discriminare. Legislația internațională a drepturilor omului conține atât interdicții exprese cât și interdicții implicite împotriva segregării pe motive de rasă, etnie sau naționalitate în instituțiile educaționale.

Incluziunea este un proces care poate crește practic la nesfârșit nivelul învățării și al participării pentru toți elevii.

Școala incluzivă este unitatea de învățământ care asigură o educație pentru toți copiii, mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare. Nu selectează și nu exclude, este deschisă, tolerantă, prietenoasă și democratică. Școala incluzivă se adaptează la diversitatea nevoilor educaționale și la particularitățile de învățare și dezvoltare. Curriculumul general este simplificat, iar strategiile didactice sunt cele care să identifice și să sprijine rezolvarea dificultăților de învățare la clasă, dar să-l și implice pe elev în procesul de învățare, urmărindu-se

astfel dezvoltarea gândirii și stimularea creativității și a interesului pentru învățare și creșterea performanțelor.

Ca absolventă a Facultății de Litere cu specializarea Teologie Ortodoxă - Litere o să abordez această temă și din punct de vedere creștin.

În creștinism modelul suprem este Hristos. El este marele Învățător, care a adus o învățătură nouă, bazată pe iubirea care-I cuprinde pe toți. Creștinismul promovează iubirea față de semenii. Din iubire izvorăsc și celelalte virtuți sau valori: bunătatea, blândețea, răbdarea, mila, ascultarea, pe care profesorul trebuie să le trăiască și să le cultive în elevi pentru ca educația să fie incluzivă după cum și creștinismul îi cuprinde pe toți și îi cheamă pe toți la fericirea supremă spre care tindem.

Mintea, voința și sentimentul sunt calități ale sufletului în baza cărora se realizează și educația școlară. Dacă credința creștină are ca scop grija de suflet, aceasta începe încă din copilărie, prin educație și rolul profesorului este ca fiecare copil să dobândească acele calități necesare pentru a deveni un om demn al societății în care trăiește, deci o grijă pentru fiecare „suflet”.

Învățătura creștină ne vorbește de comuniune și ajutor reciproc, elemente care se îmbină armonios în sala de clasă prin metodele activ-participative.

În proiectarea activităților educative, metodele active de grup stimulează și dezvoltă foarte mult învățarea prin cooperare, facilitează comunicarea, colaborarea și relaționarea între elevi, luarea deciziilor, formarea opiniilor și înțelegerea corectă a realității. Aplicarea metodelor activ-participative duce la o învățare mai activă și cu rezultate evidente, pregătind copiii de a fi capabili să ia decizii în rezolvarea unor situații neobișnuite.

Dintre metodele activ-participative utilizate cu succes amintim: jocul didactic, metoda mosaic, metoda KWL: „Știu - Vreau să știu – Am învățat”, instruirea programată, metoda Starbursting, jocul de rol. Metodele activ-participative contribuie nu doar la educația elevului ci și la

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

socializarea sa, elevul dobândind abilități, deprinderi și priceperi care să-i modifice comportamentul. Incluziunea în educație este un aspect al incluziunii în societate.

Activitatea extrașcolară crează un mediu incluziv, uneori promovând cunoașterea și perpetuarea obiceiurilor comunității și are în vedere integrarea în comunitate. (Imagini Foto)

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Abilitatea cu care profesorul reușește să creeze armonie și să mențină puritatea și gingăția specific copilăriei, copilul fiind etalon pentru dobândirea Împărăției Cerurilor, constituie pasul spre incluziune și formare.

Întreg procesul de formare educativă poate avea la bază proverbul creștin: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie s-o aibă și chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea.” (Pilde 22,6)

Educația este un dar adresat societății: „Ce dar mai mare și mai bun putem aduce societății, decât să învățăm și să cultivăm tineretul?” (Sf. Ioan Gură de Aur)

Bibliografie:

1. Ancuța, Partenie, Pedagogie pentru studenți și cadre didactice, Editura Eurostampa, Timișoara, 1999.
2. Andrei, Arhiepiscop și Mitropolit, Familie, copii și tineri, Editura Renașterea, Cluj-Napoa, 2020.
3. Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1991.
4. Ungureanu, Dorel, Educația integrată și Școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
5. Verza, Emil, Psihopedagogia integrării și normalizării, în Revista de educație specială, nr1/1992.

TEACHERS – KEY TO THE FUTURE

Prof. înv. primar, Frenți Floarea

Prof. înv. primar, Gherman Adela-Corina

Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare” Bistrița

Inclusive Schools, also called "InScool", is a project co-funded by the European Commission, under the Erasmus+ Programme, Key Action 3 ‘Social Inclusion and Common Values: the Contribution in the Field of Education, Training and Youth’ call for proposals (call reference: EACEA/10/18). It is led by the British Council (UK) in partnership with six organizations from Belgium, UK, Spain, Greece and Poland. The vision of the Inclusive Schools project is to gradually **reshape school culture into an inclusive school ethos by fostering long-term inclusion strategies in schools around Europe and engaging school communities in concrete action plans and collaborations that promote equality and value diversity.**

In the context of a more open minded, heartfelt, and welcoming future for schools, high schools and colleges, indubitably the most defining factor would be the teachers in power, with the responsibility of maintaining their composure, and perfecting their social skills, resulting in them being more inclusive with students of different race, religion, or customs that the main majority of modern teachers would not be equipped to handle.

How do we get there? Well... In my theory a larger "variety" so to speak of teachers would be ideal. All with different customs and life experiences that they could pass down to their students of different customs so that they could learn from their perspective, thus planting tiny seeds of empathy in every willing to listen student's mindset, which, in the long run, could only result in more open minded and society friendly individuals.

Regarding human nature, I think that the training of teachers to be unbiased and straight up professional should be paramount, as most of us today tend to put labels on people just based on their appearances, color, so on and so forth... with the current western handling of things like pushing anti-racist, anti-feminist or anti-homophobic movements at the very surface not helping.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

And no, it would be not better in any way, shape or form to hide it all under the rug like in older times. But by simply existing, these movements give the power to the destructive mindsets, power that they so desperately want to not have.

For this plan to flourish teachers themselves should be rigorously trained, and carefully picked, through serious educational background, as well as strict psychological tests to determine If an individual is a threat, or a major plus to the society we are trying to build.

Frequent recreational practices between the teacher and the students I consider would be of great use as well, such as reading, sports, games such as chess and even gaming, activities which I think should be mandatory, as they would all be competitive and constructive, and as I have found a bit of healthy competition usually sparks into ambition. Activities as such would also be enormously efficient in minimizing or even eliminating the so called "labels" I talked about previously. As students eventually will set aside their obvious, but irrelevant differences naturally and start thinking and acting collectively.

Possibly most important of all students should not be organized or differentiated in any way by their higher ups.

For those that may be slightly unfortunate from a family standpoint, emotionally, I think social skills classes should be installed into this program, as well as talking about emotions, hardships and such with your fellow colleagues and school professionals should be normalized, among girls and boys, young women and men, in order to prevent potential negative or destructive thoughts. The young mind especially is beautiful, and easy to mend, and while that can be dangerous If left into the wrong hands, it can also be enormously efficient in correctly leading young people towards their goals and aspirations.

Inclusive education principles should sit at the heart of every school in Europe. By encouraging and enabling a community of leaders in your school, we will work together to embed inclusive education principles that work for every setting.

In conclusion, this in my opinion would be a very hard, very ambitious program to accomplish. But with hope, bright minds in cooperation, plenty of income and time, it could lead to a better society overall, that doesn't even mention the issues I stated above, as with time they would fade

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

into nonexistence. It is a huge door to open, with huge requirements, but again, with plenty of time, teachers and parents are the key.

Bibliography:

<https://www.obessu.org/>

<https://inclusiveschools.net>

COMPETENȚA OMULUI DE LA CATEDRĂ– COMPONENTĂ ESEȚIALĂ A DESFĂȘURĂRII CU SUCCES A PROCESULUI INSTRUCTIV-EDUCATIV

PROF: ANA-MARIA BOCA
PROF: DANA SILAGHI
G. P. P. „TRENULEȚUL VESELIEI”, BISTRITA

„ Eu sunt copilul.

Tu ții în mâinile tale destinul meu

Tu determini în cea mai mare măsură, dacă voi reuși sau voi eșua în viață.

Dă-mi te rog, acele lucruri care să mă îndrepte spre fericire,

Educă-mă, te rog ca să pot fi o binecuvântare pentru lume”

Child’s Appeal, Mamie Gene Cole

Copilăria! Vârsta marilor întrebări, vârsta aripilor! Privești “copilul” și-l vezi pornit în marea călătorie însoțit de acel „strop de personalitate”, care se ascunde în fiecare... Pe “marele drum” fiecare din noi simțim nevoia unui sfat binevoitor, unui semn făcut la timp, cu alte cuvinte nevoia de a comunica, de a relaționa cu ceilalți. Cu atât mai mult copil fiind, simți nevoia de a fi ținut în mâinile familiei, școlii și comunității; mâini care pot să-ți îndrepte pașii spre fericire, și care, așa cum spunea Mamie Gene Cole: pot să-ți dea o educație sănătoasă, pentru a fi o “binecuvântare pentru lume”.

Profesia didactică are o dimensiune umană extrem de puternică, fapt care implică nu doar cunoștințe și competențe, ci și atitudini, valori, etos, într-un cuvânt o conștiință profesională. Cadrul didactic nu este doar un agent, care se supune unui sistem de norme, ci și un actor, care se investește în ceea ce face, conferă semnificații, trăiește activitatea cu elevii, cu un indice de intervenție personală important. Activitatea profesorului nu poate fi în întregime canonizată și redusă la norme și reguli rigide, la standarde

profesionale care, deși necesare, nu pot acoperi întreaga arie a situațiilor în care se află profesorul.

Cadrul didactic funcționează într-un spațiu de relativă incertitudine, de urgență și chiar de risc, un spațiu în care coexistă două tipuri de situații:

a) situații repetitive și ritualizate pentru care cadrul didactic dispune în repertoriul său profesional de competențe necesare pentru a le aborda și soluționa rapid și eficient;

b) situații didactice noi, adesea neobișnuite, creative, care cer soluții noi și pentru care cadrul didactic nu dispune de competențele necesare pentru abordarea și soluționarea lor rapidă. Aceste situații îl obligă la un timp de reflectare și de explorare, la anumite ezitări etc. De aceea, profesionalizarea activității didactice nu se reduce la asimilarea sistematică a unor competențe descrise de standardele profesionale, ci presupune o utilizare euristică și creativă a acestora în situații și contexte educaționale care cer acest lucru. Profesionalizarea înseamnă „o redefinire radicală a naturii competențelor care se află la baza unor practici pedagogice eficiente”. Profesionalizarea trebuie să includă (pe lângă cunoștințele și competențele profesionale) și scheme de gândire/ raționament, de interpretare, de creare de ipoteze, de anticipare, de decizie.

Prin competență pedagogică se înțelege, în sens larg, capacitatea unui educator de a se pronunța asupra unei probleme pedagogice, pe temeiul cunoașterii aprofundate a legităților și determinărilor fenomenelor educative; în sens restrâns, se referă la capacitatea unei persoane de a realiza, la un anumit nivel de performanță, totalitatea sarcinilor tipice de muncă specifice profesiei didactice. Pe măsura acumulării experienței și a dezvoltării aptitudinii pedagogice, o persoană dobândește măiestrie pedagogică. Măiestria pedagogică se referă la o treaptă superioară de dezvoltare a unei „competențe pedagogice” inițiale și desemnează „un înalt nivel al competenței, atins prin antrenament, de natură să permită obținerea cu ușurință a unor realizări la nivel de expert”(W.R. Houston). La acest nivel de performanță, cadrul didactic este capabil să sesizeze, în

interiorul unei situații concrete, informațiile care-i vor permite să intervină într-o manieră adecvată; el utilizează în mod inteligent aceste informații și acționează într-o manieră inovativă pentru soluționarea problemelor pe care le ridică situația respectivă - atunci când schemele acționare preexistente -algoritmii metodici - devin insuficiente.

De aceea, competențele cadrului didactic în aplicarea noului curriculum în învățământul preșcolar se realizează printr-o activitate de echipa la care se adaugă eforturile proprii ale subiectului de informare și autoformare.

Principalele categorii de comportamente așteptate din partea unui profesor competent pot fi ordonate într-un model al profesiei didactice cu caracter taxonomic care va evidenția faptul că acest model include aspecte care, pe lângă cele observabile și măsurabile, cu greu pot să fie standardizate.

Opțiunea strategică a ultimilor ani în politica educațională românească a fost și este aceea de calitate în educație. Școlii i se cere să facă față atât provocărilor prezentului, cât și așteptărilor viitorului, să dea răspunsuri complexe diferitelor situații.

Cadrul didactic ca agent al schimbării trebuie să cumuleze condițiile de competență. Competența profesională reprezintă capacitatea de a aplica, transfera și combina cunoștințe și deprinderi în situații și medii de muncă diverse, pentru a realiza activitățile cerute la locul de muncă, la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional.

Conform metodologiei formării continue a personalului didactic din învățământul preuniversitar, competențele cadrului didactic sunt structurate astfel:

* Competențe de baza: **a comunica**, adică a transmite și înțelege corect mesajele, **a fi practic**, adică a acționa pe baza valorilor și nu a afectivității, **a conduce**, adică proiectare, organizare, îndrumare, evaluare, decizie, **a cunoaște elevii** ca indivizi și grup, **a gândi și acționa creativ**, de a **desăvârși** personalitatea proprie.

* Competențe în specialitate: a **cunoaște** conținutul științific al disciplinei, **a actualiza**, **prelucra**, **esențializa**, **ilustra**, reprezintă și **dezvoltă** conținutul, a **cunoaște metodele și**

tehnice de informare, a gândi specific disciplinei, a realiza corelații intra, inter și pluridisciplinare, a asimila metodologia de cercetare specifica disciplinei.

* Competențe psihopedagogice și metodice:

Nivelul teoretic: de a asimila sistematic conținutul științelor educației, de a prelucra, adapta și dezvolta acest conținut, de a înțelege și orienta activitatea după idealul educațional, finalitățile și obiectivele învățământului.

Nivelul operațional constă în analiză și diagnoză a stării educaționale a elevilor, proiectarea activității instructiv-educative, evaluarea activității, dezvoltarea aptitudinilor, talentelor, dezvoltarea motivației, voinței, inteligenței.

Nivelul creator se compune din: investigarea și inovarea procesului instructiv-educativ, relaționarea pozitivă la schimbare, utilizarea strategiilor de predare-învățare-evaluare.

Orice educatoare care pretinde că este competentă în munca pe care o desfășoară trebuie să-si autoevalueze activitatea. O asemenea activitate marchează întreaga rută profesională a educatoarei. Astfel, studiind noul curriculum, pregătindu-ne cu multă grijă pentru toate activitățile, folosindu-ne de procedeele și metodele moderne, am reușit de fiecare dată să obținem rezultate bune și foarte bune cu copiii din grupele pe care le conducem și în mod special cu copiii care au nevoie de mai multă atenție, dând școlii copii bine pregătiți atât din punct de vedere fizic, moral cât și intelectual.

Se știe că un om învățat este mult mai receptiv la nou, acceptă schimbarea fără a fi luat prin surprindere, căci așa cum spune Toffer, "singura certitudine este că ziua de mâine ne va surprinde pe toți".

Bibliografie

1. **Androniceanu A. (1998)** - " *Valorificarea - Managementul schimbărilor potențialului creativ și resurselor umane.*", Editura ALL Educațional, București.
2. **A. Cosmovici, L. Iacob, (2005)** – „*Managementul proiectului - Ghid pentru formatori și cadre didactice*”, Editura Polirom, Iași.
3. **Alois Gherguț, (2007)** – „*Management general și strategic în educație.*”, Editura Polirom, Iași.
4. **Andrew Leigh (1998)** - "*Prezentarea Perfectă. Tot ceea ce îți trebuie pentru a reuși de prima dată*", Editura Național, București.
5. **Băcanu B. (1999)** - "*Management strategic*", Editura Teora, București.

Arta -exponent al învățării

Prof. Chiș Loredana

Liceul de Arte „Corneliu Baba” Bistrița

Dacă e să reflectăm asupra modului în care arta este capabilă să schimbe viziuni, să modeleze personalități, să experimenteze prin puterea diferitelor simțuri (vizuale, tactile, gustative, auditive), ne dăm seama că valoarea sa este inerentă, indispensabilă dezvoltării umane .

Profesorul de artă are capacitatea ca prin arta să devină un agent al schimbărilor cotidiene, să modeleze personalități diferite,să lărgească orizontul cunoașterii prin operarea cu diferitele simțuri de care beneficiază ființa umană.

Astfel, incluziunea prin artă este necesară, indispensabilă predării în sistemul de învățământ actual. Învățarea , experimentul artistic,atât în indoor cât și în outdoor este și va fi întotdeauna benefic și necesar predării artei în sistemul de învățământ.

Ca un exponent al acestei afirmații, o să exemplific proiectul în desfășurare Erasmus +, KA2, intitulat sugestiv ”Building bridges trough arts”, coordonat de Liceul de Arte „Corneliu Baba” Bistrița, în parteneriat cu licee de artă din Polonia și Turcia,in a cărei Mobilitate 1, inițiată la Bistrița-România, am avut ca si aplicabilitate arta indoor-outdoor transpusă in vitrinele publice ale spațiilor alese spre decorare.

In acest sens, elevii implicați alături de profesorii de specialitate, coordonatori (arhitecți, designeri, artiști) au interactionat,atât ei ca și persoane din culture și spații geografice diferite,cât și ca și specialități diferite-mă refer la domeniul arhitecturii, al designului de produs sau de interior, al artelor plastice, al modei.

Asfel au rezultat produse unicate, autentice, care au fost puse în valoare in spațiile adresate vitrinelor, prin lumini și umbre rezultate în funcție de modul de aplicare a luminii directe sau indirecte, de la surse naturale exterioare la surse de iluminat interioare.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Diversele materialități, de la plastic, hârtie, lemn, metal, textile, fibre vegetale, ațe, sârmă, plută, hârtie, carton, etc, au contribuit la realizarea produselor artistice expuse în vitrinele decorate. Imbinarea texturilor, a stilurilor, a domeniilor artistice diferite de exprimare au reușit să stimuleze elevii să fie foarte creativi, inventivi în a realiza structuri și obiecte originale, la dimensiuni diferite, unele remarcabile ca și volumetrii.

Ingeniozitatea produselor, amplasarea lor în spațiul public, vizibilitatea din interior (spațial vitrat al magazinelor selectate), cât și din exterior (spațial public, stradal), au avut un impact profund vizibil în comunitate, remarcat de autoritățile locale și implicit de o reală importanță pentru elevii care le-au realizat, conștientizând că arta lor, creativitatea, munca depusă au fost apreciate și foarte utile atât spațiilor comerciale selectate cât și comunității. Acest lucru le induce acestora o stimulare creativă cu aplicabilitate reală și chiar comercială.

Astfel, incluziunea prin artă cuprinde toate elementele, toate pârghiile de acționare de la scară micro la scara macro ale artistului, cu un conținut bogat de cunoștințe acumulate, amprentate într-o lume relativ mică (domeniul artistic).

Ca exponent al învățării, arta a avut și are în continuare un rol foarte important în dezvoltarea armonioasă, echilibrată a elevului, în terapii fizice sau psihice, în modelarea comportamentului, în dezvoltarea simțurilor, al esteticului, al bunului gust, al echilibrului emoțional și nu numai.

UTILIZAREA APLICAȚIILOR DIGITALE – facilitator al învățării

Prof. Luminița Ujică, Liceul cu Program Sportiv Bistrița

”Copiii bine educați sporesc ființa neamului, după cum mugurii din fiecare primăvară, strângându-se în vârful ramurilor, sporesc coroana copacului, în toate direcțiile.” Simion Mehedinți

În școlile din toată Europa, cu precădere pe fondul vremurilor pandemice, s-au remarcat o mulțime de inovații, conduse de profesori și de comunitățile școlare. Profesorii au dezvoltat noi modalități de integrare a tehnologiilor în predare și învățare. Au găsit soluții pentru a menține un sentiment de apartenență la comunitatea școlară și de a menține contactul cu clasele elevilor în perioade de criză. Ba mai mult, au găsit oportunitatea dezvoltării personale, cheia pentru sprijinirea învățării reciproce prin participarea la proiecte internaționale, rețelele profesionale și comunitățile de practici și, în sfârșit, excelența profesională.

Astfel, desfășurarea cursurilor în sistem on-linenu a fost un impediment. Dimpotrivă. A fost prilej de dezvoltare a unor competențe adaptate societății actuale. De largire a orizonturilor. A oferit prilejul de a se face și mai mult remarcați, chiar peste granițele țării, având posibilitatea de a participa la evenimente, concursuri pe diferite domenii, proiecte la nivel european. Pot menționa participarea la proiecte e-Twinning, concursuri și proiecte internaționale care și-au extins granițele până în zone îndepărtate ale lumii, a favorizat colaborarea cu cadre didactice și elevi din străinătate.

Prin intermediul proiectelor e-Twinning, profesorii au găsit oportunitatea de a transforma experiențele de învățare ale elevilor în activități semnificative și captivante, menite să conducă la dezvoltarea lor intelectuală. Au permis dezvoltarea unor competențe digitale, atât în rândul profesorilor cât și în rândul elevilor, precum și îmbunătățirea abilităților de comunicare într-o limbă de circulație internațională, într-o lume în care tehnologia este utilizată pe scară largă. Așadar, schimbul de experiență cu profesorii implicați în proiectele eTwinning derulate în

parteneriate cu țări precum Turcia, Italia, Polonia, Germania au oferit participanților idei de bună practică despre cum să integreze utilizarea tehnologiei în educația formală.

Experiențele acumulate au dus la un stil de predare nou, care încorporează practici de predare inovatoare remarcabile. În activitatea didactică sunt folosite aplicații digitale care facilitează mult învățarea, fiind mult apreciate de către elevi, deoarece utilizarea acestora se apropie foarte mult de valorificarea ideii de joc. Inclusiv evaluarea elevilor se poate efectua cu ajutorul unor aplicații precum Kahoot și Quizizz, cu ajutorul cărora se pot realiza teste cu itemi de diverse tipuri. Tabla digitală colaborativă oferită de Google Jamboard a ușurat mult munca profesorilor și elevilor pe perioada pandemiei. Un mare succes în rândul elevilor, atât ca atractivitate cât și utilitate, au avut și aplicațiile digitale precum Canva, Storyjumper, Storyboardthat, Padlet, Madmagz, Quozio, Kahoot, Genially, Linoit, Voki, Skattergories, Piktochart, ținând cont de faptul că generația Z este permanent interesată de tehnologie. Elevii au învățat și să editeze hărți, utilizând aplicațiile Google MyMaps și MapHub.

În cele ce urmează, vă prezint câteva dintre materialele realizate de elevii ai Liceului cu Program Sportiv cu ajutorul unora dintre aplicațiile digitale dintre cele menționate mai sus.

Fig.nr.2 Localizarea Castelului Lazare Imre, în cadrul județului Bistrița-Năsăud
(© Claudiu Iakab)
<https://maphub.net/Carina-Iakab28/map>

(fragment dintr-o lucrare de cercetare realizată de eleva Iakab Carina)

Activitate realizată în cadrul proiectului e-Twinning ”Theme of Life: English”

Cândva, Albert Einstein a spus: ”Eu nu predau elevilor mei niciodată, eu doar încerc să le ofer condițiile în care ei să poată să învețe”. Lăsându-ne ghidați de acest citat, este esențial să ne amintim că învățarea este un proces activ și, uneori, cele mai bune și memorabile experiențe de învățare au loc în afara zidurilor sălii de clasă, deoarece copiii învață mult mai eficient atunci când sunt interesați de ceea ce învață și pot realiza mai mult atunci când văd utilitatea și aplicabilitatea a ceea ce învață. Și, când vom fi martorii succesului lor, să ne bucurăm că am avut inițiativa de a le deschide noi orizonturi și că am fost facilitatori ai învățării. Și, să ne amintim cum am zâmbit când elevii ne-au întrebat: ”Cine a introdus pentru prima dată această aplicație în școală?” Pentru că știam că noi am făcut-o.

Bibliografie și webografie

Bodriheic Ana Emilia – *Micul școlar în lumea jocului*, Editura Mirton Timișoara, 2003

<https://academy.europa.eu/courses/teaching-outside-the-classroom>

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/130314e3-87fc-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-250631993>

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/publications/blended-learning-guidelines.htm>

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – EDUCAȚIA PENTRU TOȚI

Prof. Artene Monica – Școala Gimnazială Tiha Bârgăului

„Dacă un copil nu poate învăța așa cum predăm noi, poate ar trebui să predăm așa cum învață el” -
Ignacio Estrada

Educația incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă are ca scop rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educației și dezvoltării lor.

Educația incluzivă este un proces permanent de îmbunătățire a procesului instructiv educativ, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor persoanelor din cadrul unei comunități (în conformitate cu anexa nr.1 din HG 1251/2005).

Conceptul de „educație pentru toți” a fost lansat în 1990 în Tailanda la Conferința Internațională a Ministerului Educației, iar în 1994 la Salamanca, în Spania, s-au lansat principiile educației pentru toți copiii: „ Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copii din populații îndepărtate sau nomade, copii aparținând minorităților lingvistice și etnice...”

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Acest lucru ar trebui să se întâmple în fiecare școală – ***O societate pentru toți în care fiecare se simte parte a acesteia.***

Principiile care definesc școala incluzivă sunt:

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- Diferențele dintre oameni sunt normale!
- Diferențele conduc la progres!
- Diferențele presupun respect, nu tolerență și nici milă!

Din păcate încă în școlile noastre mai sunt probleme legate de atitudinea unor cadre didactice, metode rigide, curriculum rigid, lipsa implicării unor părinți, lipsa materialelor didactice și a dotării sau lipsa sau instruirea de proastă calitate.

Principiul fundamental al școlii incluzive este acela ca **toți copiii trebuie să învețe împreună** oriunde este posibil acest lucru, iar diferențele care pot exista între ei să nu aibă nici o importanță. În cadrul școlii incluzive, variatele necesități ale elevilor trebuie recunoscute și trebuie căutată o soluție pentru fiecare dintre ele, ținând cont de stilurile și ritmurile diferite de învățare (conform Declarației de la Salamanca).

Societatea actuală este supusă permanent schimbărilor, ca urmare toți cei implicați în activitatea de educație trebuie să se poată adapta rapid la aceste schimbări și să le gestioneze responsabil. Progresul înseamnă schimbare, iar cel mai important factor de schimbare este capacitatea de a inova. Acest factor este în strânsă legătură cu disponibilitatea de a coopera, deoarece într-o societate europeană trebuie să învățăm să lucrăm în echipă. De exemplu, realizarea unor schimburi de experiență între profesorii ce activează în școlile din mediul urban și mediul rural, dar și a unor punți de legătură între copiii ce provin din medii diferite, dar cu pasiuni, interese și vulnerabilități comune, trebuie să devină un obiectiv important al procesului instructiv-educativ. În acest sens am inițiat un proiect educativ și un schimb de experiență cu un liceu din Baia Mare pentru ca ambele părți și cei din mediul rural și cei din mediul urban să realizeze care sunt punctele comune dar și neajunsurile dintre cele două medii, activitate ce îmbină cu succes metodele activ participative (lecții comune cu elevii din mediul rural și cei din urban realizate în cabinete și laboratoare moderne) dar și cele outdoor (excursia, vizita, jocuri de autocunoștere, etc).

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la

posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților elevilor.

Schimbarea de esență pe care educația incluzivă o presupune implică un efort mai mare decât simpla amenajare a școlii și dotare cu materiale și cu personal de specialitate. Este o schimbare care trebuie să vizeze atât -climatul psihologic – care trebuie să ofere sprijin actorilor educaționali, sprijin pentru a înțelege, a se perfecționa în sensul diversității și a accepta această diversitate, cât și - comunitatea – încă este deficitar modul în care se adresează și temerile/rezistențele comunității. O cultură a diversității nu poate fi impusă, ea trebuie acceptată de toți membrii comunității. Efortul unic al școlii pentru a impune acest model, care este în final un model de relaționare cu ceilalți membri ai societății, nu se poate face fără sprijinului comunității și al părinților, al organismelor și instituțiilor locale.

Bibliografie:

1. A. Ghergut, Sinteze de psihopedagogie speciala, Editura Polirom, 2005
2. Buica C. Principiul normalizării. Formarea atitudinilor pozitive ale personalului didactic privind integrarea copiilor în dificultate. În: Integrarea școlară a copilului în dificultate / cu nevoi speciale: ghid pentru directorul de școală. București, CRIPS / RENINCO / FSLI, 2002
3. http://cis01.central.ucv.ro/eurocomp/Scoala_incluziva.pdf

ROLUL PROFESORULUI/ EDUCATORULUI CA AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN CREAREA DE MEDII DE ÎNVĂȚARE INCLUZIVE

Prof. învățământ preșcolar, Borșan Carmen, G.P.P ”Trenulețul Veseliei”, Bistrița

Prof. învățământ preșcolar, Bândeian Alexandra, G.P.P ”Trenulețul Veseliei”, Bistrița

„Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (accepție din HGR nr. 1251/2005, bazată pe lucrarea *Dezvoltarea practicilor incluzive în școli*, publicată de UNICEF și MEC în 1999).

Pornind de la deschiderea oferită de sintagma ”educație pentru toți”, prin acces și participare, pas cu pas, se ajunge la educația incluzivă, care se definește ca o schimbare majoră, care presupune politici, practici și culturi incluzive.

Din perspectiva practicilor educaționale, educația incluzivă pornește de la următoarele ipoteze validate de argumentele legislației, cercetărilor și practicii internaționale:

- fiecare copil are trăsături, particularități și ritmuri unice de învățare și dezvoltare.
- fiecare copil, indiferent de ritmul și de modul lui de învățare și dezvoltare, este important și valoros pentru educație.
- orice copil poate învăța și se poate dezvolta sub influența factorilor educaționali adecvați.

Atunci când vorbi de educație incluzivă ne referim la programe de educație cât mai adecvate și adaptate, adică programe care să asigure accesul și participarea tuturor, valorizând diversitatea și acordând importanță fiecărui copil în parte.

Ideea centrală a educației incluzive este promovarea sprijinului în învățare pentru toți copiii, nu doar pentru cei cu dezabilități. Se caută soluții alternative la un sistem școlar segregat și special. Se propun și se încearcă soluții și recomandări pentru toate grupurile vulnerabile, marginalizate sau chiar excluse de la învățare: copii săraci, copii din zone izolate geografic, din grupuri etnice și lingvistice minoritare, discriminați prin gen, sau orice altă formă de discriminare.

Soluțiile practicilor incluzive de educație se referă la adaptarea curriculumului și la predarea motivantă și stimulantă pentru toți copiii. Barierele cu care se confruntă copiii în procesul de învățare sunt legate și de ambientul și cultura locală, de mediul familial și de stereotipiile sociale.

De aceea, educația incluzivă, presupune dezvoltarea unor culturi bazate pe valori autentice, care să se refere la cooperare, colaborare, parteneriat, respect, demnitate, negociere, acceptare, etc. Valorile sunt asumate ca principii de viață.

De precizat că educația incluzivă nu presupune un model simplu și nu cpoștă doar într-o inovație sau schimbare, ea presupune o abordare holistică, cuprinzătoare și profundă asupra copilului, educației, familiei și școlii.

Atât procesul integrării, cât și cel al incluziunii educaționale formează domeniul educației cerințelor speciale (ECS), care respectă, ca principii, următoarele direcții normative și valorice.

1. Principiul drepturilor egale, care staturează egalitatea în drepturi și responsabilități a tuturor copiilor, indiferent de caracteristicile lor determinate de nivelul proceselor de învățare și dezvoltare, de mediul de viață și de relațiile care îi modelează.
2. Principiul egalizării șanselor, care să egalizeze șansele copiilor și să permită ca fiecare să își dezvolte potențialul optim.
3. Principiul intervenției timpurii, se referă la faptul că orice intervenție educațională, sau de sprijin, pentru dezvoltarea copiilor, devine cu atât mai eficientă cu cât se realizează mai devreme.
4. Principiul asigurării accesului și participării tuturor copiilor la programele de educație la care sunt înscriși copiii din comunitate.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

5. Principiul serviciilor individualizate, presupune activitate personalizată și individualizată, ca cel mai util mod de a sprijini învățarea și dezvoltarea copiilor.

6. Principiul cooperării și parteneriatului definește eficiența cooperării factorilor educaționali și a celor care intervin cu măsuri specifice de ordin medical, psihopedagogic, educațional, sau social, pentru integrarea optimă a copiilor cu CES.

Educația din creșă și grădiniță este primul pas de realizare a modelului educației incluzive. Principiile enunțate mai sus conduc activitățile pentru toți copiii și deschid calea unor atitudini adecvate pentru integrarea școlară și socială a tuturor copiilor.

”Când își asumă provocarea de a face clasele sau școala mai incluzive, profesorii devin specialiști și practicieni mai buni. Aceasta înseamnă că au de câștigat toți elevii, nu numai cei cu cerințe speciale” (UNESCO, 2002, p.31). Educația incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

O creșă/ grădiniță incluzivă se adaptează nevoilor și particularităților copiilor. Centrul preocupărilor este în a oferi ocazii de învățare și dezvoltare fiecăruia în parte, pentru că fiecare este important.

Curriculumul este flexibil, deschis și permite adaptări succesive. Nu copilul se conformează curriculumului, ci acesta este un instrument flexibil, care se poate modifica și adapta pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Devine mai important să stabilim procesul prin care se dezvoltă competențele, capacitățile, cunoștințele, comportamentele și atitudinile decât conținutul prin care o facem.

Educația incluzivă presupune existența sprijinului pentru copii și pentru educatori, care să egalizeze șansele tuturor și să se adreseze fiecăruia.

Pentru educatoare se pune problema cum să identifice nevoile/ cerințele educaționale ale acestor copii și, mai important, cum să le trateze de pe o poziție care să nu frâneze dezvoltarea, ci să o faciliteze.

Dezvoltarea copilului în perioada preșcolară constituie o preocupare nu numai a familiei, ci și a sistemului general de învățământ, prin programele elaborate și derulate de grădinițe.

Încadrarea copilului de vârstă preșcolară într-un program de grădiniță constituie o premisă necesară dar nu suficientă pentru a-i stimula și sprijini dezvoltarea.

Când analizăm coordonatele politicilor educaționale moderne din învățământul preșcolar putem identifica câteva argumente de bază care ne îndreptățesc să considerăm că educația pentru toți trebuie să înceapă de la grădiniță. Pentru a înțelege și explica mai concret cum se realizează educația pentru toți în învățământul preșcolar putem porni de la o serie de premise de lucru pe care le vom concretiza în câteva întrebări retorice, ca puncte de reflecție.

Primul argument se referă la faptul că orice grădiniță este terenul unei învățări timpurii a regulilor sociale și punctul de demarare a programelor proiectate și planificate la nivel general pentru integrarea educațională și socială a tuturor copiilor. Să ne punem o întrebare: încadrează grădinițele toți copiii de vârstă preșcolară? Dacă nu, cum ne asigurăm că toți copiii au șanse egale la participarea în programe dedicate sprijinirii și dezvoltării lor individuale? Desigur, familia are rolul ei bine definit în formarea copilului și în socializarea primară. Dar aici vorbim de politicile educaționale, de grija pentru o societate întreagă, nu numai pentru anumite segmente ale ei. Pentru a crește generații educate trebuie să ai grijă de fiecare individ.

Al doilea argument se referă la faptul că programul educativ al grădiniței trebuie să fie flexibil și deschis către răspunsuri adecvate individualizate și personalizate. Curriculum-ul preșcolar trebuie să răspundă nevoilor de educație și formare a tuturor copiilor.

A treia idee pe care trebuie să o subliniem se referă la recunoașterea faptului că instituția de educație preșcolară nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Grădinița își poate îndeplini sarcinile de lucru numai în parteneriat cu familia și cu comunitatea. Întrebarea la care trebuie să răspundem la acest nivel este: cât de activ, adevărat și eficient este parteneriatul în practicile educative ale grădiniței? Parteneriatul presupune respect

reciproc, acceptare, toleranță și lipsa judecăților de valoare, a prejudecăților cu privire la situația economică, socială sau educațională a părinților. Dacă se realizează cu adevărat un parteneriat, se poate vorbi de o construcție comună de relații din care educatoarele primesc informații, părinții câștigă experiență, iar copiii cresc mai bine și mai siguri pe ei.

A patra idee se referă la practicile educative directe ale educatoarei. Pentru a putea răspunde diversității și unicității copiilor și a asigura educația tuturor, este nevoie să se orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metoda pedagogică.

Sintetizăm argumentele și ideile dezvoltate mai sus, putem afirma faptul că:

- Educația preșcolară care se desfășoară în grădinițe este o parte importantă a educației timpurii. Aceasta constituie un concept mai larg care se referă la toate programele realizate pentru a sprijini creșterea, educarea și dezvoltarea copiilor de la naștere și până la intrarea în școală.
- Educația pentru toți la nivelul grădinițelor înseamnă nu numai integrarea copiilor cu CES în grădiniță, ci presupune o altă abordare a pedagogiei preșcolare, abordarea incluzivă sau curriculară, care surprinde și valorizează în esența ei două concepte de bază: unicitatea și diversitatea. Astfel, se pornește de la faptul că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța.
- În grădiniță, educația incluzivă înseamnă, în esență, accesul tuturor copiilor, participarea lor la toate programele educative, dar și pregătirea grădiniței pentru aceste coordonate.
- Educația incluzivă în grădiniță presupune o folosire adecvată a resurselor umane, materiale și metodologice, în favoarea tuturor copiilor, în așa fel încât fiecare „actor” din procesul educațional să învețe și să se dezvolte.

Bibliografie:

Albulescu Ion, Catalano Horațiu - Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar, Editura DPH, 2019

UNESCO - *International Consultation on Early Childhood Special Educational Needs*, Paris, septembrie, 1997

Ecaterina Vrasmaș - *Educația copilului preșcolar*, Editura ProHumanitas, București, 1999

Ecaterina Vrasmaș - *Introducere în educația cerințelor speciale*, Editura Credis, București, 2004

WHY TEACHERS MUST BECOME CHANGE AGENTS?

Primary School Teacher, Salanță Daniela-Aurelia

Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița

Teaching at its core is a moral profession. Scratch a good teacher and you will find a moral purpose. Schools are expected to engage in continuous renewal, and change expectations are constantly swirling around them. On the other hand, the way teachers are trained, the way schools are organized, the way the educational hierarchy operates, and the way political decision makers treat educators results in a system that is more likely to retain the status quo. One way out of this quandary is to make explicit the goals and skills of change agency. To break the impasse, we need a new conception of teacher professionalism that integrates moral purpose and change agency, one that works simultaneously on individual and institutional development. One cannot wait for the other.

The moral purpose of teaching must be reconceptualized as a change theme. Moral purpose without change agency is martyrdom; change agency without moral purpose is change for the sake of change. In combination, not only are they effective in getting things done, but they are good at getting the right things done. The implications for teacher education and for redesigning schools are profound.

The professional teacher, to be effective, must become a career-long learner of more sophisticated pedagogies and technologies and be able to form and reform productive collaborations with colleagues, parents, community agencies, businesses, and others. The teacher of the future, in other words, must be equally at home in the classroom and in working with others to bring about continuous improvements.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Above all, we need action that links initial teacher preparation and continuous teacher development based on moral purpose and change agency with the corresponding restructuring of universities and schools and their relationships. Systems don't change by themselves.

The School of Intelligence, based on Augusto Cury's Theory of Multifocal Intelligence, promotes the cognitive development of students through the education of emotions and the mind.

Augusto Cury is a Brazilian psychologist and psychiatrist that reaffirms the value of teachers. According to Cury, teaching is the most important professional collective in our societies. Teachers share the responsibility of educating the intelligence and creativity of their students. In this light, Cury created the School of Intelligence, based on his Theory of Multifocal Intelligence, in order to make youngsters the protagonists of their own stories.

According to Cury, today's schools are, in general, failing. Children and teens today are constantly being bombarded by an excess of information. What's more, they don't really know what to do with the information they receive. This constant bombardment forces them to exert an enormous amount of effort and energy. As a result, students are unable to learn.

The basis of School of Intelligence and, in general, all of the background the surrounds it, is Cury's theory of multifocal intelligence. This theory focuses on analyzing the construction of thought in multiple aspects.

For example, after suffering public humiliation, what will define our pain level won't be just one dimension, or “focus”, as Cury calls it. Rather, it will depend on multiple factors. These include our personality, our mood at the time, the type of humiliation, the place where it took place, etc.

Ultimately, **the Theory of Multifocal Intelligence analyzes the functioning of the mind. At the same time, it analyzes the phenomenons that construct emotions.** In doing so, it offers techniques for the formation of thinkers and skills for personal, social, and professional development.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

In the words of Cury, the School of Intelligence consists of a pedagogy based on **the development of social emotional abilities** along with knowledge of the mind and behavior.

Fundamentally, the methodology of the School of Intelligence prompts the improvement of the teaching-learning process. At the same time, it aims to improve interpersonal relationships through the education of emotions and the mind.

Accordingly, expanding on the socioemotional realm, Augusto talks of the importance of **educating students in an emotional wealth**. And this requires creativity and sensitivity, as well as skills like empathy.

“The ability to put yourself in someone else’s shoes in order to perceive the hurts and needs of others and having the capacity to transform crises into constructive opportunities.”

– Augusto Cury –

Therefore, the School of Intelligence is an educational program that offers multiple advantages. And these advantages can only take place when there are good teachers who are committed to **their vocation**.

References

Berends, M. (1992). "A Description of Restructuring in Nationally Nominated Schools." Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, San Francisco.

Escola da Inteligência. Escola da inteligência. Educação Socioemocional. Recuperado de: <https://escoladainteligencia.com.br/escola-da-inteligencia/>

Cury, A. (2016). *El código de la inteligencia*. Zenith. Buenos Aires: Argentina.

CE ÎNSEAMNĂ A FI PROFESOR ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ?

Prof. înv. preșc. Vultur Mihaela Violeta,

G.P.P. Rază de Soare, Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud

În opinia mai multor autori, promovarea educației incluzive/integrate în școlile din sistemul de învățământ trebuie să aibă la bază ca principii-cadru, în primul rând, dreptul tuturor elevilor de a participa la toate activitățile incluse în programa școlilor obișnuite și implicit, implicarea directă a personalului didactic în integrarea maximală a elevilor cu cerințe educaționale speciale.

Aplicarea acestor principii în practica școlii pentru diversitate presupune, din partea personalului didactic și de specialitate, o serie de calități, cum ar fi:

- să aibă responsabilitatea recunoașterii nivelului de competență profesională și dorința de perfecționare a capacităților de lucru în condițiile educației integrate și ale școlii incluzive;
- să manifeste o atitudine critică și constructivă, prin propuneri concrete și realiste, în sprijinul includerii copiilor cu cerințe educative speciale în clasele unde își desfășoară activitatea;
- să demonstreze o implicare totală în procesul didactic, astfel încât să satisfacă într-o măsură cât mai mare cerințele educaționale ale elevilor din clasă;

Cadrul didactic în școala incluzivă deține un rol major în optimizarea procesului educațional. Acesta trebuie să fie pregătit în domeniul educației speciale. El este un bun consilier și partener pentru cadrele didactice și părinți, iar pentru copilul cu CES – susținător, profesor, tutore, terapeut, consilier, mediator, manager de caz, consultant și, nu în ultimul rând, prieten.

În același timp, profesorul din școala incluzivă este cel chemat să medieze conflictele între elevi și mai ales este cel care oferă răspunsuri la întrebările copiilor legate de colegul lor cu CES.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Profesorul este, în primul rând, cel care explică copiilor că acesta are aceleași drepturi și că unele activități le pot realiza conlucrând. Prin strategiile pe care le dezvoltă și le aplică zilnic, cadrul didactic contribuie la schimbarea mentalității, atitudinii copiilor, dar și a părinților cu privire la integrarea și acceptarea elevilor cu CES în clasă;

Profesorul este tot un mediator și în ceea ce privește relaționarea cu familia copilului ținând la current familia cu situația școlară a copilului și furnizând familiei informații despre organizații, asociații, centre care prestează servicii pentru copiii cu CES.

Principalele direcții de activitate ale unuicadru didactic din școala incluzivă sunt:

- acordarea de suport în depășirea barierelor din calea învățării;
- crearea unui mediu afectiv pozitiv, adaptat la nevoile elevilor cu CES;
- recunoașterea și valorizarea chiar și a celor mai mici progrese înregistrate de elevul cu CES, sporind, astfel, motivația acestuia;
- abordarea metodologică, diferențiată, a disciplinelor școlare, ceea ce le-ar permite elevilor cu CES să atingă obiectivele trasate într-un ritm propriu.

Direcțiile de diferențiere realizate de cadrul didactic se concretizează la nivel de: conținuturi, metode de predare, organizarea mediului educațional, standarde de performanță și evaluare (descriptori/criteriile de evaluare).

Aspectele diferențierii experienței de învățare din perspectiva elevului vor viza: extensiunea cunoștințelor, profunzimea înțelegerii, ritmul de lucru / de învățare, stilul de învățare.

Componentele aptitudinii pedagogice, respectiv: competența științifică, competența psihopedagogică și competența psihosocială – sunt integrate în structura personalității

pedagogului și alcătuiesc profilul acestuia constituind un factor determinant în întregul proces educațional.

Cu toate acestea, deținerea celor mai strălucite competențe pedagogice nu va asigura, însă, o educație de calitate a copiilor care prezintă anumite dificultăți de învățare, și nu numai a lor. Este nevoie de calități personale, umane, care vor susține relația elev-cadru didactic și vor asigura obținerea performanțelor. Dintr-o listă foarte mare de astfel de calități, am putea evidenția vocația, motivația, buna intenție, perseverența, tactul, curajul, empatia, reflexivitatea, colaborarea, atitudinea corespunzătoare, pozitivismul și multe altele

Bibliografie:

- 1) Mihai, Diaconu; Ioan Jinga, *Pedagogie*, Editura A.S.E, Bucuresti, 2004
- 2) Ioan, Jinga, *Managementul învățământului*, Editura A.S.E, Bucuresti, 2003
- 3) Maria-Elena, Druta (coord.), *Psihologia educației: portofoliul seminariilor*, Editura ASE, Bucuresti, 2005
- 4) Mihaela, Cozarescu, *Psihologia educației: teorie și aplicații*, Editura ASE, Bucuresti, 2004
- 5) Corina, Cace, *Psihologia educației: teorie, metodologie și practică*, Editura ASE, Bucuresti, 2009
- 6) Galina, Bulat, Nadia, Rusu, Suport Educațional.
Asistența copiilor cu cerințe educaționale speciale: Ghid metodologic /Lumos Foundation Moldova, Chișinău, 2015

CREATIVITATEA, FACTOR DETERMINANT ÎN INCLUZIUNE

Prof. Roxana Kovacs

Liceul de Muzică „Tudor Jarda” Bistrița

Tehnologia instruirii reprezintă un concept integrativ și dinamic, alcătuit din două subdiviziuni: metodologia activității didactice și mijloacele de învățământ. Una dintre componentele esențiale ale curriculumului școlar o constituie metodologia didactică, respectiv sistemul de metode și procedee didactice, care asigură atingerea obiectivelor informative și formative ale învățământului. La fel ca orice acțiune, activitatea de instruire și educare se situează întotdeauna într-un context concret, determinat, în interiorul căruia există anumite condiții și acționează anumite variabile. Unele dintre acestea sunt cunoscute, altele pot fi identificate.

Pentru atingerea obiectivelor propuse, este necesar ca profesorul să transpună intențiile în acțiuni didactice concrete. Pentru aceasta, el dispune de proceduri acționale și cognitive specifice. Anumite reacții ale elevilor sunt ușor percepute de profesor, altele sunt anticipate, unele surprind. Se poate spune că organizarea eficientă a acțiunii instructiv-educative presupune o căutare, respectiv o elaborare metodică, anumite „căi” de instruire. În didactica modernă, așa cum precizează și Miron Ionescu, metoda de învățământ este înțeleasă drept un mod de a proceda, care tinde să plaseze elevul într-o situație de învățare, mai mult sau mai puțin dirijată. Privită astfel, metoda poate deveni o cale de descoperire a lucrurilor descoperite.

Schimbările înregistrate în învățământ au fost legate de elaborarea unor noi metode de predare și învățare. Pe baza rezultatelor cercetărilor din domeniul psihogenezei cunoștințelor s-a conturat o nouă didactică, a metodelor active, pentru care elevul nu mai este un simplu receptor de informații, ci un subiect al cunoașterii, al propriei formări. Experiența practică a demonstrat că nicio metodă didactică nu poate fi utilizată ca o rețetă rigidă și în mod izolat, ci ca un sistem de procedee care se corelează într-un grup de activități. Profesorul nu mai poate să se rezume la o metodă sau un grup restrâns de metode de predare, ci, prin demersurile sale didactice, trebuie să tindă să valorifice în activitățile instructiv-educative repertoriul de operații logice de care este capabil elevul. Alegerea unora dintre aceste modalități sau combinarea lor oferă noi posibilități

de diversificare a metodologiei didactice. Sensibilizarea, respectiv orientarea atenției, a interesului spre ceea ce urmează să fie învățat joacă un rol important în procesul învățării. Aceasta presupune crearea surprizei, a momentelor de disjuncție între ineditul situației prezentate și așteptările elevilor, precum și luarea în considerare a factorilor care ușurează formarea percepției.

Strategia constituie componenta dinamică a situațiilor de instruire, fiind caracterizată de o mare flexibilitate. Departe de a fi o simplă tehnică de lucru, strategia poartă amprenta stilului didactic, a creativității didactice și a personalității cadrului didactic.

Creativitatea și inovarea sunt considerate competențe cheie pentru evoluția personală, ele oferind independență, libertate în gândire și contribuind la modelarea viitorului elevilor. Există motive fundamentale pentru a include creativitatea în rândul priorităților educaționale, căci educația trebuie să pregătească într-o manieră activă, constructivă și dinamică generația viitoare. Abordarea creativă a procesului educațional constituie nu doar o soluție, ci și o condiție a reușitei, iar dezvoltarea creativității la elevi este parte din garanția succesului.

Creativitatea este definită drept capacitatea complexă și fundamentală a personalității care, sprijinindu-se pe date anterioare sau îmbinându-le pe acestea cu date noi produce ceva nou, original, valorificabil. Creativitatea poate fi considerată și ca aptitudine, dispoziție a intelectului de a elabora idei, teorii noi, originale. De asemenea, creativitatea poate fi interpretată și ca rezultat al eforturilor personale, a dobândirii unor aptitudini și priceperi care duc în final la elaborarea teoriei originale. În mod normal, când facem referire la creativitate, ne gândim la aptitudinea unor oameni deosebiți. Psihologii afirmă însă că orice persoană dispune de unele posibilități de inovare.

În ceea ce privește relația profesor-elevi, creativitatea este, în opinia mea, o necesitate. Nu neapărat metodele de învățământ trebuie inovate, ci adaptarea lor în funcție de specificul clasei, de dezvoltarea psihică a elevilor, de imaginația de care dispun sau de inteligența sau aptitudinile lor. Interpretarea într-o manieră creativă, inovatoarea unei metode de învățământ tradiționale

constituie, pe de o parte, o premisă a personalizării strategiei didactice și o dovadă de creativitate.

Obișnuit cu aceleași metode, elevul poate întâmpina dificultăți în a-și stabili motivația, în a se autodepăși sau a realiza un progres raportat la ceilalți. Succesul unui asemenea demers depinde în mare măsură de pregătirea profesională a cadrului didactic și de personalitatea acestuia. Elevul sesizează, interpretează și reia modelele comportamentale sau mijloacele de instruire de la profesorii săi. Un profesor care nu-și mai găsește plăcerea în a-și exercita profesia va transmite elevilor săi aceeași atitudine. Cu alte cuvinte, cel care nu găsește resurse în a surprinde, nu va putea pretinde să fie surprins.

Aptitudinile elevilor asigură efectuarea cu succes a unei activități și sunt relevante în creativitate, deoarece stau la baza talentelor. Totodată, pentru a fi creativ, este necesar un efort de lungă durată, o voință formată, perseverență, răbdare și entuziasm. Desigur, nu putem neglija o caracteristică importantă - dorința de a cunoaște, de a descoperi, urmată de satisfacția descoperirii.

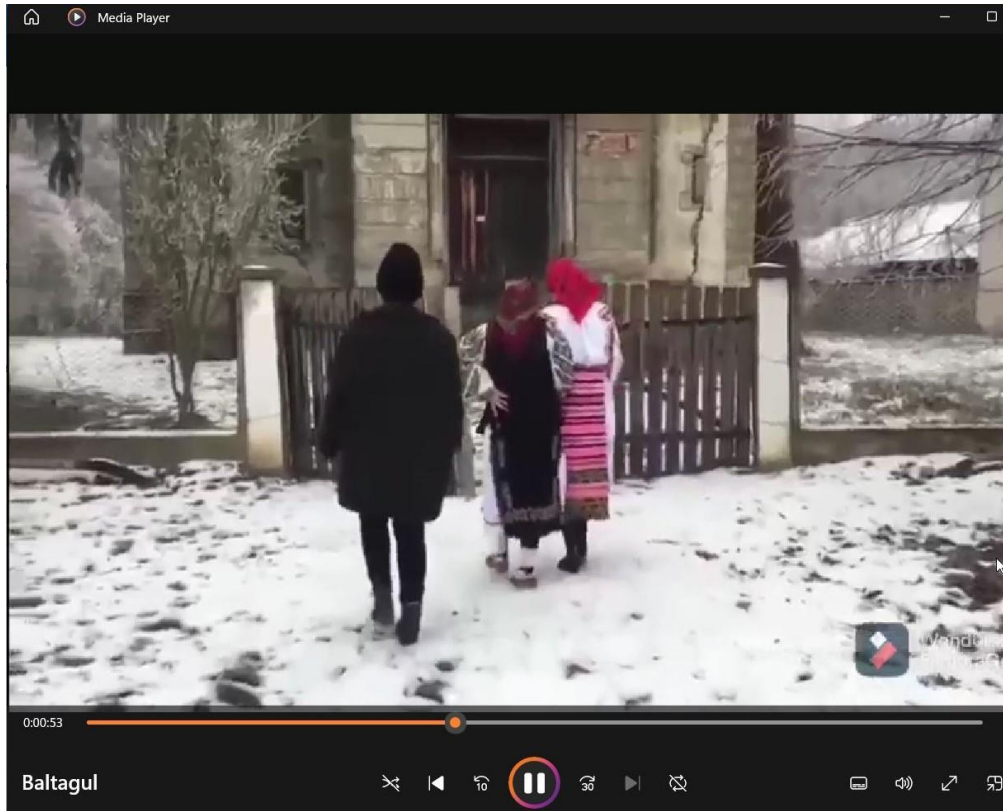
Totuși, tendința este de a considera că fenomenul se produce ca urmare a unor factori și operații, mai degrabă decât a inspirației. Există interacțiuni între creativitate, inteligență, randament școlar. Literatura de specialitate consideră că metodele predilecte de „depistare” sau stimulare a creativității elevilor sunt brainstormingul, tehnica ideilor (dezbateră este dirijată după o tematică anterior stabilită) și sinectica (creație în interiorul grupului ca urmare a unor combinații și analogii, uneori fără legătură evidentă între datele temei). Cu toate acestea, nu putem să nu pornim de la premisa existenței unui potențial creativ al elevilor, de la cea a receptivității față de nou, a capacității de elaborare. Învățarea creativă se face pornind de la punerea problemei într-o nouă lumină, prin problematizare sau răsturnarea situației „comode”. Văzută dintr-un unghi inedit, o problemă va ridica mereu mijloace noi de rezolvare și aceasta permite învățarea diferențiată, incluziunea.

În ultima vreme, cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlii contemporane – cultivarea imaginației apare alături de educarea gândirii. Astfel, profesorul joacă

un rol important în stimularea creativității, chiar și prin asigurarea unui climat propice desfășurării procesului de predare-învățare. În cazul în care copiii se tem de eșec, de judecata celorlalți, nu se vor putea manifesta liber, așa încât este important să simtă că își pot exprima părerile, sugestiile, curiozitatea, spontaneitatea. Profesorului îi revine sarcina de a diagnostica potențialul activității - corelat cu potențialul elevilor - și de a prognoza divesele căi de manifestare a creativității.

Consider că disciplina *limba și literatura română* este extrem de ofertantă în ceea ce privește stimularea creativității elevilor, în măsura în care profesorul este un specialist în mânăuirea mijloacelor de predare și își elaborează o strategie conformă specificului grupului de elevi căruia i se adresează. Romanele interbelice studiate, de pildă, deși au nenumărate posibilități de explorare, pot părea îndepărtate de realitățile curente în care elevii sunt profund ancorați. De aici, de pildă, și problemele întâlnite în descifrarea textului, în abordarea critică a problemelor pe care acesta le pune. O analiză rigidă a textului face ca elevul să dobândească deprinderi pe care nu le va putea aplica mai târziu în cadrul unor texte similare, chiar dacă demersul profesorului este îndreptat în acest sens.

Consider că există totuși nenumărate metode prin care s-ar putea stimula imaginația elevilor – pornind de la o excursie care să urmărească traseul pe care personajele îl parcurg, pentru a sesiza ei singuri realitățile înconjurătoare (demers care se poate izbi de obstacolul realității, coborârea în livresc etc.), un concurs, o vânătoare de comori, până la o strategie care vizează, pentru înțelegerea textului, alcătuirea unor scenarii de film.

Confrunțați cu o altă modalitate de evaluare, adolescenții au evidențiat modalitatea prin care acumularea unor cunoștințe, unele priceperi, deprinderi sau talente din afara vieții școlare le-au facilitat afirmarea în cadrul orelor sau rezultate mai bune. Când solicităm elevilor să argumenteze de ce cred că unele materii sunt indezirabile, așa cum afirmă, ei tind să accentueze lipsa de aplicabilitate, lipsa explicațiilor sau de preocupare pentru a derula activității pe care ei le consideră interesante.

O altă caracteristică a generației noi de elevi, dar și a vârstei adolescente, este nevoia de a fi stimulat cât mai divers și de a învăța într-o formă ludică și dinamică. Adolescentul de astăzi nu mai reacționează la fel de docil și de conformist la ideea de „datorie” sau de „obligație” și cu greu poate să fie motivat de necesitatea depunerii unui efort intens, a unui studiu constant sau de participarea la activități prezentate într-un mod „rece”, impersonal, static și monoton, activități

care exclud plăcerea, imaginea și acțiunea, caracteristici ale vieții lor extrașcolare (rețelele de socializare).

Pentru că trebuie să ținem cont și de tipul de inteligență predominant al fiecărui elev în parte, uneori se impune adaptarea strategiei în mod diferențiat. Elevului cu o inteligență dominantă matematică îi va fi mai ușor să demonstreze apartenența unui text la un gen dacă i se arată că și aceasta poate fi transpusă matematic în interpretarea premiselor, formularea ipotezei și demonstrația din final, bazată pe elemente concrete.

Un asemenea gen de demers înlătură stereotipiile și le oferă elevilor posibilitatea de a transpune noțiunile care se cer învățate în alte contexte. Totuși, el presupune un mai mare efort chiar și din partea profesorului, dar aceasta ține, în opinia mea, de abilitatea de a re-crea strategia didactică, fără pretenția „reinventării” metodelor. Valorificarea influnțelor pozitive se referă la două aspecte: la activitățile propriu-zise, care vin să răspundă diverselor nevoi ale copiilor (de mișcare, joacă, interrelaționare, comunicare, autoafirmare, explorare și învățare experiențială) și la valorizarea rezultatelor elevilor.

În clasa incluzivă, cadrul didactic va trebui să centreze procesul educațional pe fiecare dintre elevi, aceștia fiind foarte diferiți. Aceasta se dovedește misiune mult prea dificilă pentru cadrele didactice care s-au obișnuit să aplice o sarcină unică, fără a diferenția și a individualiza procesul. Profesorului i se cere să fie capabil să remarce punctele forte și interesele fiecărui copil și să le utilizeze pentru a-l motiva, să stabilească obiective ambițioase, dar diferențiate, ceea ce impune o evaluare diferențiată, să formuleze așteptări în funcție de capacitățile fiecărui elev, să utilizeze un stil de predare bazat mai mult pe activitățile ale elevilor, decât pe intervenția de la catedră sau să creeze condiții pentru ca fiecare elev să înregistreze zilnic un succes cât de mic și să înțeleagă ce i-a permis să-l obțină. De asemenea, un astfel de demers didactic pune copilul în centrul

procesului educațional și presupune un cadru didactic flexibil, tolerant, empatic, dispus și capabil să gândească diferit.

Creativitatea este împiedicată de o serie de obstacole, dintre care conformismul joacă un rol primordial. Ceea ce este „confortabil”, ce nu iese din tiparele convenționalului pare mai la îndemână, la fel și resemnarea, atitudinea timorată, descurajarea rapidă. Incluziunea acordă profesorului oportunitatea de a-și dezvolta potențialul creativ și de a-l valorifica, așa încât creativitatea este indispensabilă procesului incluziunii. Depinde de noi să decidem care este misiunea noastră, care ne este viziunea și cum ne proiectăm activitatea.

Referințe bibliografice:

1. Gherguț, A., *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași, Ed. Polirom, 2001
2. Hattie, J., *Învățarea vizibilă*, București, Ed. Trei, 2014
3. Ionescu, M, Bocoș, M, *Tratat de didactică modernă*, Ed. Paralela 45, 2017

PROFESORUL, AGENT AL SCHIMBĂRII ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ, O ȘCOALĂ PENTRU TOȚI

Profesor Erent Silvia Lacramioara,

Liceul cu Program Sportiv, Bistrita

„Școlile trebuie să primească toți copiii indiferent de starea lor fizică, intelectuală, socială, emoțională, lingvistică sau oricare alta. Aici trebuie cuprinși și copii cu dizabilități, și copiii talentați, și copii din zonele rurale izolate și cei din populațiile nomade, și copiii minorităților lingvistice, etnice sau culturale, precum și copiii din alte grupuri sau zone marginale” (Cadrul de acțiune privind cerințele educative speciale, UNESCO/ Conferința de la Salamanca, 1994, p.6).

Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilități, sau care au „nevoi educaționale speciale”. De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului "școală pentru toți".

Din categoria copiilor cu C.E.S fac parte atât copiii cu deficiențe propriu zise, cât și copiii fără deficiențe, dar care prezintă manifestări stabile de inadaptare la exigențele școlii. Din această categorie fac parte: copii cu deficiențe senzoriale și fizice; copii cu deficiențe mintale, comportamentale; copii cu tulburări afective, emoționale; copii cu handicap asociat; copii cu dificultăți de cunoaștere și învățare; copii cu deficiențe de comunicare și interacțiune. Indiferent de vârsta pe care o au, copiii au sentimentul demnității personale; copiii cu CES sunt interiorizați, refuzând comunicarea cu oricine; uneori reacționând violent la frustrare. În timp, personalitatea copilului se dezorganizează și apar stări psihice negative: nesiguranța, ezitarea, pierderea respectului și încrederii.

Cerințele educative speciale (CES) sunt acele cerințe care derivă din nevoile speciale ale unor persoane, generate de existența unor disfuncții la nivel intelectual, senzorial, fizic, psiho-afectiv,

socio-economic, cultural.

Problematika integrării copiilor cu CES în învățământul de masă aduce în discuție conceptul de egalitate a șanselor. Prin egalitatea șanselor se înțelege acel proces prin care diversele sisteme ale societății și mediului sunt puse la dispoziția tuturor, în particular apersoanelor cu handicap.

Strategia națională cu privire la egalizarea șanselor pentru copiii și tinerii cu deficiențe are la bază ideea educației pentru toți și pentru fiecare.

Succesul integrării poate fi realizat numai prin funcționarea unor parteneriate autentice la nivelul instituțiilor guvernamentale, al asociațiilor nonguvernamentale al elevilor, cadrelor didactice, părinților și al comunității locale

Conceptul de CES corespunde unei abordări care: postulează ideea că fiecare copil este unic; admite / demonstrează faptul că orice copil poate învăța; valorizează unicitatea tipului de învățare determinată de particularitățile individuale; cultivă diversitatea copiilor ca un mijloc de învățare care sprijină și întărește învățarea dacă este folosită adecvat; consideră curriculum-ul școlar ca un instrument necesar de a fi flexibil, adaptabil la nevoile / cerințele elevilor.

Fiecare cadru didactic pus în ipostaza de a avea în colectivitatea sa un copil cu CES, va iniția acțiuni care presupun: colaborarea cu părinții și consilierea acestora; implicarea directă (participant activ) în lucrul efectiv cu copiii, și nu în calitate de observator.

Pornind de la principiul dreptului egal la educație pentru toți copiii, metodele activ-participative permit elevului satisfacerea interesului pentru cunoaștere, facilitează contactul cu realitatea înconjurătoare, sporind gradul de socializare a elevilor, stimulează și dezvoltă învățarea prin cooperare. Metodele care favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, valorifică experiența proprie a elevilor sunt: discuția, dezbateră, jocul de rol. Metodele care stimulează gândirea și creativitatea îi determină pe elevi să caute și să dezvolte soluții pentru diferite probleme, să compare și să analizeze situații date sunt: studiul de caz, rezolvarea de probleme, exercițiul. Metodele prin care elevii sunt învățați să lucreze productiv unii cu alții și să-și dezvolte abilități

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

de colaborare sunt: mozaicul, proiectul în grupuri mici.

Noțiuni semnificative: „incluziune”, „bariere în învățare și participare”, “restricții în activitate”, „resurse pentru susținerea învățării și participării”, „suport pentru diversitate”.

Ele oferă cadrul conceptual pentru analiza și răspândirea educației incluzive. Mulți dintre noi au o viziune proprie asupra ideii complexe precum este incluziunea. O primă imagine a conceptului incluziunii este schimbarea. Incluziunea implică schimbare. Ea este un proces care poate crește practic la nesfârșit nivelul învățării și al participării pentru toți elevii. De fapt incluziunea are loc concomitent cu creșterea gradului de participare. O școală incluzivă este o școală în mișcare.

Educația integrată este privită ca un proces cu o evoluție total diferită de cea tradițională în care au loc reformulări de concepte și teorii legate de normalizare ca un proces prin care se asigură accesul la tiparele existențiale și la condițiile de viață cotidiană pe cât mai apropiat posibil de caracteristicile de viață obișnuite, pentru toate categoriile de persoane, astfel încât să se aibă în vedere nu numai felul în care persoana / copilul cu dizabilități se adaptează la mediu ci mai ales la felul în care mediul este pregătit să primească și să integreze aceste categorii de persoane.

Învățarea prin cooperare, ascultarea și acceptarea opiniilor, luarea împreună a deciziilor constituie momente active ale predării și învățării. Dacă strategiile tradiționale își propun cultivarea relațiilor de prietenie și înțelegere între copii, strategiile incluzive au un impact mai profund. Ele îi învață pe copii să se accepte așa cum sunt, indiferent de etichetele pe care societatea le pune și să colaboreze în vederea realizării obiectivelor de interes comun.

Școala incluzivă presupune o examinare detaliată a modului în care barierele în calea învățării și participării la educație pot fi reduse din calea fiecărui elev.

Bibliografie:

CUCOS CONSTANTIN, „Metodologia Educării și Reeducării Psihomotrice”, Editura Institutul European, 2006

POPOVICI DORU, „Elemente de Psihopedagogia Integrării”, Editura PRO HUMANITATE, 2000;

VERZA EMIL, „Psiho-pedagogie speciala”, Editura Didactica si Pedagogica, București, 1994;

ESTE ȘCOALA MEA INCLUZIVĂ?

Prof. Borș Elena

Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița

Poate fiecare profesor și-a pus aceste întrebări la un moment dat: *De ce nu toți elevii mei progresează în același fel? Cum pot să-i ajut pe toți să înțeleagă? Cum pot să-i ajut pe cei care învață mai greu?*

Un prim pas în oferirea răspunsurilor la aceste întrebări stă în faptul că profesorul ar trebui să accepte, în primul rând, diversitatea dintr-o clasă; faptul că fiecare elev are propriile sale capacități intelectuale, diferite de cele ale altor colegi, că fiecare are stilul său propriu de a învăța și fiecare are nevoile sale în privința asimilării de informații.

Așadar, unul dintre cele mai importante aspecte a le învățământului actual este nevoia sa de adaptare la necesitățile copiilor, oricare ar fi acele necesități și oricare ar fi copiii – fie că sunt copiii cu CES, fie că pur și simplu sunt copii cu un ritm mult mai încet de învățare.

Cel mai important lucru de luat în considerare este că predarea în cadrul diversității implică predarea pentru fiecare individ în parte. Ținând cont de interesele fiecărui elev, de experiențele și țelurile sale facem, de fapt, un pas important în educația elevilor și integrarea lor în societate, după terminarea studiilor. Mai mult, putem spune că diferențele dintre indivizi sunt mult mai pregnante decât cele dintre grupuri. Din acest punct de vedere, poate una dintre cele mai mari provocări căreia trebuie să-i facă față un profesor este adaptarea stilului de predare astfel încât să corespundă necesităților fiecărui elev în parte.

O nouă dimensiune care începe să se contureze în peisajul învățământului românesc este aceea de democratizare și egalizare a șanselor fiecărui copil în parte. În acest scop a fost înființată și școala incluzivă – un răspuns la redimensionarea educației. Scopul acestei școli este de a crea pentru toți copiii un cadru prielnic învățării, pornind de la premiza că diferențele dintre oameni sunt normale și ele trebuie acceptate. Un rol important în cadrul școlii incluzive îl are pedagogia

și învățarea centrată pe elev. Acest lucru implică automat adaptarea curriculumului și metodelor de predare la capacitatea și nevoia fiecărui elev în parte.

Predarea la elevii cu nevoi speciale solicită aceleași strategii și practici ca și predarea la orice alt tip de clasă. Cu alte cuvinte, o bună metodă de predare în general va fi o bună metodă de predare și pentru elevii cu nevoi speciale. Toți elevii au dreptul să aștepte de la învățământ cele mai bune și eficiente metode, iar elevii cu CES nu fac diferență.

Școala incluzivă reprezintă o provocare pentru școlile obișnuite, însă ea nu trebuie privită ca o amenințare pentru performanța acestor școli. Multe dintre aceste instituții găsesc ca fiind dificil să integreze elevii cu nevoi speciale în cadrul claselor obișnuite. Însă această teamă poate fi depășită prin educație, resurse didactice adecvate, sprijin și nu în ultimul rând credința că incluziunea este un drept moral și social ce nu poate fi negat nimănui.

Există anumite etape ce trebuie urmate în cadrul școlarizării copiilor cu CES, printre care, în primă fază, este acceptarea ideii că există astfel de copii, recunoașterea dreptului lor la educație, integrarea lor dreptată în cadrul școlilor obișnuite. Astfel pe măsură ce acești copii vor crește, vor deveni adulți și vor avea probabil proprii copii, incluziunea va fi deja un fapt acceptat și o măsură firească în cadrul educației. Copiii educați în cadrul școlii incluzive vor fi mai bine pregătiți să interacționeze cu diverși indivizi precum și cu diverse situații din lumea reală.

În cadrul școlii incluzive profesorii trebuie să colaboreze cu diferiți specialiști în domeniul educației, cum ar fi psihologi, consilieri, terapeuți și alți specialiști pentru că doar împreună vor reuși să obțină cele mai bune rezultate. Profesorul consultant pentru CES este probabil cel care va lucra cel mai mult cu fiecare profesor în parte, el fiind și cel care va participa în cea mai mare măsură la orele de curs. Școala incluzivă presupune îmbunătățirea sistemului educațional pentru toți elevii. Implică schimbări în curriculum, în modul de predare al profesorilor, în modul de învățare al elevilor, precum și schimbări în modul cum interacționează copiii cu CES cu colegii lor și viceversa.

Printre avantajele școlii incluzive se numără faptul că elevii cu CES sunt tratați ca parte integrantă a societății, au ca model restul colegilor care nu au probleme, atât copiii cu CES cât și colegii lor își dezvoltă abilitățile comunicative, devin mai creativi, acceptă diversitatea, etc. Profesorii adoptă metode diverse de predare-învățare, de care beneficiază toți elevii, nu numai cei cu CES. Socializarea între elevii și dezvoltarea prietenilor între colegi este destul de importantă în dezvoltarea procesului de învățare, datorită schimbului de informații permanent.

În ceea ce privește cadrele didactice din cadrul școlii incluzive, ele trebuie încurajate să adopte practici moderne în cadrul orelor de curs, să se autoperfecționeze în permanență în ceea ce privește copiii cu CES. Un alt rol important pe care cadrele didactice îl au este acela de a-i face pe copiii fără probleme să-și accepte și să-și ajute colegii cu CES, fără a-i ridiculiza, sau exclude.

Lecțiile bazate pe învățarea prin cooperare influențează în mod pozitiv formarea răspunderii individuale (elevii trebuie să comunice rezultate în nume personal sau în numele grupului), interacțiunea directă și formarea deprinderilor interpersonale și de grup mic. De asemenea, ele creează între elevi o interdependență pozitivă, aceștia realizează că au nevoie unii de alții pentru a realiza obiectivele și sarcinile grupului, că au resurse pe care trebuie să le administreze în comun, că recompensele vor fi comune).

Educația incluzivă promovează egalitatea șanselor, oferind sprijin pentru învățare și acestor copii, care nu reușesc să se adapteze la exigențele școlii, care întâmpină dificultăți în învățare, care uneori vor, dar...nu pot. Incluziunea presupune nu doar acceptarea, tolerarea copiilor cu nevoi speciale într-o clasă din învățământul de masă ci și adaptare la cerințele acestor copii, cuprinderea acestora în programele educaționale alături de copii normali, dar și responsabilitatea de a le asigura în același timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea unor schimbări în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv – educative derulate în școală. Dar în condițiile actuale, într-o perioadă de transformări continue, patronate de lipsuri materiale, când numărul de copii la clasă este încă destul de mare, când prezența unui profesor de sprijin care să fie alături de copilul cu ADHD reprezintă doar o dorință

a învățătorului/ profesorului, responsabilitatea pentru educarea unui astfel de copil pentru sprijinirea familiei lui cade pe umerii profesorilor și a psihologului din școală (acolo unde acesta există).

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Școala incluzivă ne demonstrează, așadar, că suntem unul, dar nu unul și același.

Bibliografie:

1. Ungureanu, D., *Educația integrată și școala incluzivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000.
2. Vrășmaș, T., *Învățământul integrat și/sau inclusiv*, Ed. Aramis, București, 2001.
3. Vrășmaș, T., *Școala și educația pentru toți*, Ed. Miniped, București, 2004.
4. Vrășmaș, Traian, *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, București, 2001
5. Gherguț, Alois, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație*, editura Polirom , București, 2006
6. A. Gherguț, *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*, Ed. Polirom, Iași, 2001.
7. Hall si Tinklin, *Elevii cu deficiențe din învățământul superior*, Consiliul Scoțian de Cercetare a Educației, 1998

ATTITUDINEA CADRULUI DIDACTIC – ELEMENT CHEIE ÎN EDUCAȚIE

Prof. Dănila Oana Mihaela

Școala Gimn. Budacu de Sus

Predau pentru al patrulea an consecutiv ceea ce îmi place cel mai mult să fac și anume limbi străine. Le-am iubit dintotdeauna și chiar dacă din punct de vedere profesional am experimentat și alte domenii, gândul că în prezent sunt la catedră mă împlinește în cea mai mare măsură. Consider că fiecare dintre noi avem o cale, iar în momentul în care o găsim, atunci trebuie să ne dedicăm acesteia și să ne perfecționăm. Poate cel mai important lucru este să fim conștienți de faptul că trebuie să ne adaptăm în permanență la contextul în care ne desfășurăm activitatea și să ne provocăm noi pe înșine pentru a deveni din ce în ce mai buni.

M-am gândit să abordez această lucrare într-un mod diferit față de celelalte lucrări pe care le-am trimis pentru a fi publicate, până în prezent. În plus, faptul că până acum am trecut printr-un număr semnificativ de școli reprezintă un aspect pe care îl pot valorifica cu scopul de a-mi prezenta o parte din concluziile pe care le-am adunat în urma experiențelor mele de la catedră.

Îmi doresc ca aceste idei pe care le voi expune în paragrafele următoare să fie de folos în special cadrelor didactice care sunt la început de carieră. Astfel, voi începe cu simplul fapt de a le zâmbi copiilor și de a ajunge în fața lor, sau de a fi în aceeași încăpere cu ei având zâmbetul pe buze. Sigur, nu mă refer aici la absența fermității, a unor reguli clar stabilite și respectate, sau și mai grav la o atitudine de indiferență vizavi de ei și de menirea de cadru didactic. Dar mi-am dat seama pe propria mea piele că indiferent de nivelul elevilor dintr-o clasă anume, de cât sunt de cooperanți sau nu, faptul că intram în clasă cu o atitudine pozitivă m-a ajutat mereu. Inteligența emoțională este foarte importantă și faptul că o luăm în calcul atunci când ne pregătim pentru o lecție contează enorm de mult pentru succesul lecției în sine, a relației dintre cadru didactic și elevi, dar și pentru atmosfera generală pe care toată lumea direct implicată o asociază cu disciplina în sine. Personal, am avut până în prezent un număr destul de mare de elevi, și doar în

al doilea an am predat aceluiași elevi cărora le-am predat și cu un an în urmă. Faptul că numărul elevilor cu CES crește de la un an la altul este deja o realitate care pare să nu ne mai ia prin surprindere. Iar alte aspecte precum contexte în care părinții sunt plecați la muncă în străinătate nu vin decât să întregescă complexitatea activității didactice. În primul meu an de activitate, am predat un semestru în ceea ce am putea numi normalitatea de dinainte de pandemie, urmând ca ceilalți doi ani și jumătate să îi petrec în context pandemic, învățând să mă adaptez la dinamica atâtor schimbări care în continuare își lasă amprenta asupra sistemului educațional. Am avut mereu de câștigat dacă îmi începeam lecțiile cu zâmbetul pe buze și dacă îmi foloseam expresivitatea feței, precum și celelalte puncte de reper ale comunicării nonverbale, pentru a crea o conexiune cu elevii mei și pentru a le demonstra de la bun început faptul că sunt interesată de binele lor.

De asemenea, la fel de importantă mi se pare dorința și capacitatea de adaptare în sensul lor adevărat. Cu alte cuvinte, din diverse motive se întâmplă să nu avem în fiecare școală, sau nu în fiecare zi, toate mijloacele tehnologice necesare pentru a preda o lecție în cât mai eficient mod. Da, sunt o profesoară care pune mare preț pe aceste mijloace interactive, dar nu o dată mi s-a întâmplat să fiu nevoită să mă descurc pe moment cu ceea ce aveam la îndemână într-o anumită clasă. Astfel că am ajuns să mă folosesc de un ghiveci cu o anumită plantă, de obiectele dintr-o clasă, sau chiar de obiectele vestimentare ale copiilor. De fapt, mi-am dat seama că unui elev, dacă i se predau conținuturi ancorate în realitatea lui imediat înconjurătoare, atunci există șanse reale ca acesta să asimileze într-un mod eficient informațiile predate. Sigur că aici putem deschide o paranteză mult mai amplă fiindcă dacă există disponibilitate din partea cadrului didactic atunci inclusiv o ieșire în curtea școlii și o conexiune cu natura pot contribui la faptul că elevii în cauză asociază o anumită disciplină cu un sistem armonios de senzori, trăiri, emoții și ulterior amintiri. Improvizații pot exista și la nivel de jocuri pe care să le exersăm cu copiii îmbinând mișcări ale corpului cu diverse teme de vocabular precum figuri geometrice, animale, hobby-uri etc. Acestea pot fi ușor integrate în activități în care preluăm fragmente muzicale din cântece sau diverse materiale auditive dar și vizuale.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Nu în ultimul rând, mi-ar plăcea să accentuez importanța pe care noi cadrele didactice ar trebui să o acordăm cultivării unor atitudini pozitive în rândul elevilor. Ei trebuie să conștientizeze faptul că dincolo de conținuturi, dorim să îi învățăm să găsească frumosul în universul din jurul lor, să practice recunoștința, dar și să se ambiționeze să își îndeplinească visurile. Am observat acest lucru încă din primele luni la catedra și anume faptul că elevii au nevoie să știe că școala îi pregătește pentru viitorul care îi așteaptă dincolo de porțile instituției. Faptul că există cineva pe care ei să se poată baza în momentul în care au nevoie de un sfat contează foarte mult pentru ei. Poate să fie vorba de modul în care ar trebui să reacționeze la etapele prin care trec, sau este posibil ca de fapt nevoia lor să se rezume la a avea un model din diverse puncte de vedere, noi, cadrele didactice trebuie să îi ghidăm și prin cunoștințe și prin emoții sau atitudini.

Prin toate cele ilustrate, sper că am conturat o imagine a principalelor necesități pe care le-am observat în primii ani de activitate ca profesoară. Acestea sunt necesități care îi privesc în mod direct pe elevi, dar care, în momentul în care sunt satisfăcute, conduc la un rezultat favorabil tuturor oamenilor implicați direct sau indirect în procesul de educație.

MANAGEMENTUL CLASEI DE ELEVI, COMPONENTĂ A MANAGEMENTULUI EDUCAȚIONAL

**Prof. înv. preșc. Farcaș Viorica,
G.P.P. Rază de Soare, Bistrița, jud. Bistrita-Nasăud**

În actualul sistem social de educație și învățământ, cadrul didactic trebuie să se raporteze la cei pe care îi educă, să stabilească relații de cooperare cu părinții acestora și cu alți factori interesați ai societății. El nu educă numai la catedră sau în clasă, ci, prin fiecare contact cu copiii și părinții, desfășoară o muncă de creștere și dezvoltare, de conducere și direcționare. Activitatea lui se desfășoară în fața unor individualități psihice umane în formare. De aici derivă necesitatea unei maxime responsabilități în ce privește comportamentele și intervențiile sale. Aceasta este deci perspectiva care îi conferă învățătorului o poziție oarecum specială, unică. În procesul instructiv-educativ, învățătorul constituie figura centrală pentru elevi, poziția primordială în clasă dobândind-o acesta, chiar dacă pe măsura organizării activității școlare elevii primesc noi statute. Statutul învățătorului de reprezentant al științei, de mediator în constituirea relației elev-știință, de agent al acțiunilor educative cu caracter formativ și informativ nu mai este suficient pentru a asigura eficiența acțiunilor pedagogice.

Pe cale de consecință, se desprind următoarele comportamente fundamentale ale cadrului didactic / **învățătorului manager** în activitatea instructiv-educativă cu clasa de elevi:

- **Planifică** activitățile cu caracter instructiv și educativ, determină sarcinile și obiectivele pe variate niveluri, își structurează conținuturile esențiale și alcătuiește orarul clasei etc. (planificarea nu se referă, cu necesitate, la alcătuirea unor documente scrise, cum ar fi planificarea calendaristică, ci ea regăsește obiectivele prioritare ale etapei, resursele necesare atingerii obiectivelor, principalele acțiuni de întreprins). Câteva elemente esențiale ale planificării sunt legate de *stabilirea operațională a obiectivelor, analiza detaliată a resurselor educaționale și manageriale, precizarea activităților ce se vor organiza pentru realizarea;*

- **Organizează** activitățile clasei, fixează programul muncii instructiv-educative, structurile și formele de organizare, determină climatul și mediul pedagogic (nevoia organizării și reorganizării este determinată de permanența schimbărilor care au loc în procesul de învățământ – din punct de vedere managerial, organizarea poate fi descrisă ca un ansamblu de acțiuni menite să valorifice optim mijloacele umane și materiale ale clasei de elevi și ale procesului de învățământ); organizarea presupune atât cunoașterea mijloacelor operative, cât și a locului și a rolului precis al fiecărui membru al clasei de elevi în cadrul instituționalizat dat, a capacităților sale de îndeplinire a sarcinilor instructiv-educative
- **Comunică** informațiile științifice, seturile axiologice sub forma mesajelor, stabilește canalele de comunicare și repertoriile comune. Activitatea educativă implică, de altfel, și un dialog continuu cu elevii, ilustrat prin arta formulării întrebărilor, dar și prin libertatea acordată elevilor în structura răspunsurilor.
- **Conduce** activitatea desfășurată în clasă, direcționând procesul asimilării, dar și al formării elevilor prin apelul la normativitatea educațională; prin conduita sa psihopedagogică, învățătorul „dirijează”, facilitează elaborarea sentimentelor și ideilor comune;
- **Coordonează** în întregul lor activitățile instructiv-educative ale clasei, urmărind în permanență realizarea unei sincronizări între obiectivele individuale și cele comune, evitând suprapunerile ori risipa și contribuind la întărirea solidarității grupului.
- **Motivează** activitatea elevilor prin formele de întăriri pozitive și negative, utilizează aprecierile verbale și reacțiile nonverbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive; orientează valoric, prin serii de intervenții cu caracter umanist, tendințele negative identificate în conduitele elevilor; încurajează și manifestă solidaritate cu unele momente emoționale ale clasei;
- **Îndrumă** elevii prin intervenții punctuale adaptate situațiilor apărute, prin sfaturi și recomandări care urmăresc susținerea comportamentelor și reacțiilor elevilor și-i **controlează** în scopul cunoașterii stadiului de realizare și de performanță a obiectivelor. Controlul are doar un rol reglator și de ajustare a activității și atitudinii elevilor;
- **Evaluează** măsura în care scopurile și obiectivele propuse într-o etapă managerială au fost atinse prin utilizarea instrumentelor de evaluare sumativă, prin prelucrarea statistică a datelor

obținute și prin elaborarea unei sinteze privitoare la aprecierile finale. Judecățile valorice emise vor constitui o bază solidă a procesului de caracterizare a elevilor. Evaluarea de această natură este atât de tip cantitativ, cât și calitativ și reprezintă un fundament psihologic și managerial foarte eficient pentru optimizarea proceselor interacționale din clasa de elevi;

- **Consiliază** elevii atât în activitățile școlare, cât și în cele extrașcolare și extracurriculare, prin sfaturi ori prin orientarea culturală a acestora. Consilierea este o relație specială, dezvoltată între cadrul didactic și persoana (elevul) în nevoie, cu scopul declarat de a-l ajuta, căci el este, în primul rând, învățător și, în al doilea rând, manager.

Un management eficient al situațiilor școlare presupune prezența unor reguli. Ansamblul regulilor dominante dintr- o clasă caracterizează, în același timp, ceea ce profesorul consideră ca fiind un comportament deziderabil, dar și corelativul negativ al acestuia, comportamentul indezirabil.

Managementul clasei poate fi înțeles ca un ansamblu de strategii și tehnici de gestionare a relației profesor-elev în condițiile date. De asemenea, ar trebui amintit că această gestionare trebuie să posede întotdeauna valențe educative și că tot ceea ce se întâmplă în această zonă trebuie subordonat educativului.

Un bun manager al clasei trebuie să fie capabil să realizeze schimbări profunde în cultura, climatul și instrucția tuturor copiilor, indiferent de naționalitate, în direcția fundamentării tuturor demersurilor didactice pe principii democratice, să introducă noi strategii instructionale care să încurajeze colaborarea, toleranța, sporirea încrederii în forțele proprii și îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor, să realizeze și să utilizeze în procesul didactic proiecte ale clasei.

În opinia specialiștilor în domeniul educației managementul școlii și al clasei au ca scop încurajarea controlului comportamental la elevi prin promovarea rezultatelor și comportamentelor școlare pozitive. De aceea, rezultatele școlare, eficiența didactică a profesorului și comportamentul elevilor și al profesorilor interacționează direct cu managementul clasei și al școlii. Managementul educațional se caracterizează mai ales prin asigurarea cooperării elevilor în timpul activităților de învățare.

Managementul relațiilor interpersonale se focalizează asupra clasei ca microsistem social. Rolurile și expectațiile cadrului didactic și elevilor construiesc un mediu de învățare. Cu toate acestea, ea este influențată de cultura comunității în cadrul căreia funcționează, ale cărei obiective educaționale trebuie

respectate. Trebuie să existe o legătură strânsă între școală și comunitate, care să fie revizuită și modificată constant în conformitate cu dinamica socială.

Bibliografie

- Bîrzea, Cezar, „*Arta și știința educației*”, E.D.P., București, 1995;
Crețu, Carmen, „*Psihopedagogia succesului*”, Polirom, Iași, 1997;
Iucu, Romiță B., „*Managementul clasei de elevi*”, Polirom, Iași, 2000;
Jinga, Ioan, „*Conducerea învățământului*”, E.D.P., București, 1993;
Nicola, Ioan, „*Microsociologia colectivului de elevi*”, E.D.P., București, 1974;
Niculescu, Rodica, „*Să fii un bun manager*”, Editura Port, Tulcea, 1994;
Popeangă, Vasile, „*Clasa de elevi - subiect și obiect al actului educativ*”, Editura Facla, Timișoara, 1973

CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

Prof.Galben Florina

Liceul cu Program Sportiv-Bistrița

Special educational needs is a legal definition and refers to children with learning problems or disabilities that make it harder for them to learn than most children the same age. Every student is “special needs” to some extent, meaning every child is different and they all learn in different ways. However, some students do have serious learning disabilities. As a teacher, it is important to be able to meet the needs of every child in a classroom. Teachers will encounter diverse groups of students, some will learn very quickly, others may have a slight learning disability, and some may have serious health problems or other disabilities. After my field experience, I learned the importance of being able to connect and work with all students. The article also helped to break down what special needs children look and act like and what additional assistance they may need.

A school can usually provide help and sometimes uses specialists. If your child has special educational needs, they may need extra help:

- With school work
- reading, writing, number work or understanding information
- expressing themselves or understanding what others are saying
- making friends or interacting with adults
- behaving properly in school
- organizing themselves

Children progress at different rates and have different ways in which they learn best. When planning lessons, your child's teacher will take account of this by looking carefully at how they organize their lessons, classroom, books and materials.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

The teacher will choose suitable ways to help your child learn. If your child is making slower progress or having particular problems in one area, they may be given extra help or different lessons to help.

Just because your child is making slower progress than you expected or the teachers are providing different support, help or activities in class, this doesn't necessarily mean that your child has special educational needs.

Children with disabilities are more likely to be discriminated against and deprived of regular education. This has increased the demands of special needs education teachers. Subsequently, the demand for special needs teacher training has also upped.

It can never be denied that a child with a disability needs special care from the people around them, but that shouldn't hinder the learning process. To give these children the ultimate learning experience it is a must to know disability in detail. From blindness to dyslexia everything falls under disability. Children with autism, speech impairment, bone deformities, and faulty brain development fall under this category. It needs to be well understood that disability is not a kind of disease; instead, it is a need for more care and attention.

The main focus of child care programmes is fixed on providing care to children in need. In the course of doing so, knowledge is also imparted to them. It is accepted before hand that these children act and respond differently but that should not be considered misbehaviour.

As a part of development programmes for special needs children, several teacher training institutes will instruct you to give them awards and gifts. This actually makes them feel proud and cared about.

These programmes can also induce behavioural changes in children. The physical or mental disorders that they go through can also be checked. Problems like ADHD or attention deficit hyperactivity disorder can also be controlled this way.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Children with disability are all different. It takes time for them to showcase behavioural trait that goes as per the norms of the regular society. But if the people around the child continue to exhibit a discriminative attitude, their self-esteem is lowered.

Learning programmes are designed in such a way that children are engaged deeply in this. This helps them divert from the negativities they have to suffice. The bigger problem is they always cannot understand their own emotions and thus fail to express them properly.

Special needs teacher training courses train teachers to form small groups of children and handle the emotional disturbance they might go through. This way all of them participate in the learning sessions and do not feel missed out.

In this process, the children with disability are made part of active communication. For children with speech impairment, this works like wonder. With reduced difficulty in speaking the children open up more and thus a feeling of belonging is induced.

It facilitates sharing among children. Thus the skill of exploration is also flourished. They make more friends and are part of the whole class.

In a class full of diverse students, all with one or other type of disability, the children go through improved mental development. Such development is not always possible within the restricted border of home.

Cognitive development is also improved. Children get the scope to explore a lot with the help of the teachers and the knowledge they gain from them. Learning new things in an interesting way helps them develop.

The intellect of the children goes through elevation, too. The cognitive development actually helps in this. The special needs education training programmes shape the children’s development process in a well-designed way.

Often the parents of children with disability do not encourage their children to be around others their age. They think that keeping them at home will help them stay out of negative attitudes. But the reality is quite opposite.

Special needs education is thus of utmost importance for the growth of children.

Webography

1. <https://www.nidirect.gov.uk/articles/children-special-educational-needs>

2. <https://www.londoncollegeofteachers.com/blog/why-is-special-needs-education-so-important/>

Bibliography

2. Andrew J. Martin (Editor); Rayne A. Sperling, Kristie J. Newton, Handbook of Educational Psychology and Students with Special Needs, New York Press

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF GETTING INTEGRATED IN THE MASS EDUCATION

Teacher: IONELA ILIIN CARMINA

School: Sports Program Highschool-Bistrita

Educational integration aims at the rehabilitation and training of people with special needs who are in psycho-motor difficulty or with sensory, intellectual, language, psycho-behavioral disabilities, through a series of legal, political, social and pedagogical measures. The basic principle of this trend is to adapt school and education to the diversity of types and learning possibilities, to the interests and abilities they own. This new perception in the educational reality requires the adoption of certain reforms both socially and at the level of the education system. In other words, educational integration implies changing mentalities regarding the social role of school, then changing mentalities on the individual level, of teachers`, parents` etc. The most focused upon reforms are the ones at the level of the way the teaching activity is carried out.” The status of people with learning difficulties or that of disabled ones derives from the society's attitude towards deficiency and the deficient ones as it is the one that builds up a certain social image of the individual and is completely invested in society." (C. Enăchescu, p.188).

The problem of the integration of children with special needs into the mass education brings about the concept of equal chances. Equality of chances represents the process by which various systems of society and environment become available to everyone, in particular to people with disabilities. The existence of children with special needs has put up the educational system against the most diverse issues, from the ways of organizing the activity, the didactic methodology, the evaluation strategies, the teaching/learning strategies, the ways of differentiating the activity and/or learning contents, etc. up to the complex problem of segregation and/or integration of these children into the mass education.

Until recently, in some countries including Romania, there separated people who did not meet the pre-established standards, the learning difficulty being considered the consequence of a

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

disease that can only be treated in a specialized place. Children with mild deficiencies who attended regular schools did not benefit from adequate psycho-pedagogical assistance. This way, special schools and institutions were created. Nowadays, the need is increasingly felt for especially in ordinary schools to get involved by extending their objectives, so that they can include a greater diversity of students and allow the inclusion, in the overall system, of as many children with specific educational requirements as possible.

From this perspective, special education itself must be as follows:

- recognized as the responsibility of all those active in normal education and available to all those who need it;
- integrative, allowing all children with deficiencies to be educated in the least restrictive environment;
- professional, practised by specialist and devoted teachers;
- comprehensive and realistic, depending on current, economic, social, cultural and political realities.

The national strategy regarding the equalization of opportunities for children and young people with disabilities is based on the idea of education for all and for everyone.

- Schools must include all children in the education process, regardless of the physical, intellectual, linguistic or other conditions;
- Education must be adapted to the child's requirements and not the child to adapt to prefabricated requirements;
- Participation in the educational process within the regular schools, open to all members of society;
- The inclusive school must recognize and react to the various requirements of the student through: appropriate educational programs, efficient organization, concrete didactic strategies, optimal use of resources, partnerships with other community institutions;
- The disabled child must receive all the additional support he/she needs to achieve his/her own performances according to his possibilities;

The success of integration can only be achieved through the functioning of authentic partnerships at the level of governmental institutions, non-governmental associations of students, teachers, parents and the local community.

Designing and implementing such a strategy will bring the Romanian education closer to the generous ideal of "education for all children - education for everyone". If F.E. Verza (2002, p.285) defines institutionalization as representing the placement of children with various types of deficiencies in specialized institutions where they benefit from food, care, rest, specialized education and even jobs, under the supervision of specialized staff ", E.Bonchiș (2000, p.127) believes that "institutionalizing a child means placing him in an environment that lacks personal things, personal events, lacks appropriate/individualized activities for each person, lacks contact with the outside world and perspective of the future". Then author continues:” the staff controls all decisions and the resident loses his/her autonomy and stops seeing himself/herself as having other roles or relationships in a world outside the institution, he/she becomes practically dependent on the institution and incapable of organizing his/her own life”.

Thus, it can be seen that there are pros and cons regarding the institutionalization of children with special needs as well as the role of society in this process.

Analyzing these problems, David Thomas establishes the following advantages and disadvantages regarding the segregation/institutionalization of children with disabilities/handicaps:

The advantages of segregation/separate institutionalization are as follows:

- A larger number of people who can take care of the disabled child with increased attention;
- The efficiency of instructional-educational methods in special education;
- Access to medical and therapeutic services;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- Reducing the psychological pressure exerted on the child by giving the possibility and the necessary time to solve the problems related to self-care and by offering the opportunity to develop positive levels of the self-image;
- The inclusion in an officially approved community, which recognizes and takes care of their needs.

Among the main disadvantages there can be listed:

- The placement of the child in a social system largely composed of individuals with the same handicap, which leads to the consideration of the others as a reference group;
- In particular, when the placement is residential, it implies the lack of contact with normal age groups, with all the resulting consequences for psycho-social development;
- The children segregated because of their disabilities do not have the chance to make friends in the neighborhood where they live;
- The social stigma is inferred;
- An excessively protective environment becomes dangerous due to the vulnerability it produces when young people with disabilities are forced to leave it;
- There are negative consequences on the school environment generated by the conflicts regarding the assumption of competences by the social services, the medical services or the special education institution.

School is an important environment for socialization. School integration expresses: the favorable attitude of the student towards the school they attend; the mental condition in which instructive-educational actions become accessible to the child; strengthening a strong motivation that supports the child's effort in learning; situation in which the child or young person can be considered a collaborator in the actions carried out for his education; total correspondence

between the requests formulated by the school and the child's possibilities to solve them; the existence of learning and behavioral returns considered normal by reference to the child's possibilities or school requirements. The social worker once again plays an important role by choosing the educational institution, thus being able to shape the subsequent evolution of the child.

The followers of the segregationist education bring about some arguments:

1. special education offers the possibility of applying specialized programs depending on the category of deficiency, the level of chronological and mental age, which opens a better perspective for integration in the socio-professional environment;
2. in special education, the homogenization of work groups can be achieved better than in ordinary mass education because in addition to the diversity of children with deficiencies there appears the diversity of normal ones and the major differences between the two groups;
3. special education operates with a limited number of students, which allows the organization of activities according to the psycho-individual characteristics of the children;
4. special education has specialized teaching staff both through the profile of university training and through the acquisition of experience in the practical activity carried out over time with children with special needs;
5. in regular mass education, the isolation and self-isolation of children with special needs increases because negative attitudes are maintained on the part of normal classmates/schoolmates or the acceptance of the former with serious reservations;
6. in regular mass education classes, where two or three children with special needs are present, they are neglected by the teaching staff, as they do not have the necessary time to deal with them in a differentiated way, nor do they have the necessary training to be able to contribute to their recovery;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

7. in more developed countries, children with special needs attend mass school and in addition to additional activities carried out by a support specialist or an itinerant one, so that a child with deficiencies benefits from the constitution of several specialists.

Moreover, the levels at which the integration is carried out are the following:

1. physical integration-allows the satisfaction of basic needs;
2. functional integration-presupposes the creation of conditions for effective use of all services and facilities made available to the community;
3. social integration - aims to establish those types of relationships in the community that do not exclude the disabled person from ordinary social life;
4. personal integration - refers to the possibility of initiating, maintaining and developing relationships with significant people;
5. societal integration - has in mind the ensurance of normal citizen rights and decision-making autonomy regarding their own existence;
6. organizational integration - concerns full participation at all levels of organizational structures in accordance with the capacities and interests of the disabled person.

To sum up, the problems related to school integration are essentially oriented towards the integration into mainstream education structures of children with special educational needs in order to provide a favorable climate for the harmonious and balanced development of their personality." (A. Gherguț, p12 , 2001).In other words,the inclusive school represents a further step in the process of permeabilization and gradual elimination of educational barriers between ordinary children and those with various disabilities.

Bibliography:

rev. "Primary education", no. 1/2000, Ed Discipol, Bucharest, 2000;

Verza, E., Special psychopedagogy, textbook for the 13th grade, normal schools, E.D.P., Bucharest, 1994;

Blândul, V., Introduction to the problems of special psychopedagogy, Univ. Ed. from Oradea, 2005;

Gheruț, A., Psychopedagogy of people with special needs. Integrated education strategies, Ed. Polirom. Iasi, 2001.

ȘCOALA INCLUZIVĂ – O NECESITATE ÎN EDUCAȚIA ACTUALĂ

Prof. Galben Călin

Liceul Tehnologic Agricol Bistrița /Liceul Tehnologic-Bistrița

În Declarația Conferinței UNESCO de la Salamanca din 1994 se spune că: "Școlile obișnuite cu o orientare incluzivă reprezintă mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor de discriminare, care creează comunități prioritare, construiesc o societate incluzivă și oferă forme de educație pentru toți; mai mult, ele asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățesc eficiența și rentabilitatea întregului sistem de învățământ". Altfel spus, școlile incluzive sunt acele școli deschise, prietenoase în care se urmărește flexibilizarea curriculumului, ameliorarea calității procesului de predare - învățare, evaluarea permanentă și formativă a elevilor, precum și parteneriatul educațional, iar educația incluzivă se referă în esență la înlăturarea tuturor barierelor în învățare și la asigurarea participării tuturor celor aflați în situații de risc sau vulnerabili la excludere și marginalizare (UNESCO, 2000). **Incluziunea** nu este un simplu concept, aplicat doar la mediul școlar. Din contră, problematica incluziunii, a diversității, este o sursă complexă de politici, dezbateri și acțiuni sociale. Unul dintre dezideratele acestor politici este acela de a asigura o schimbare durabilă de mentalitate la nivel de societate față de persoanele cu dizabilități, schimbare care să se integreze în mai largă cerință a acceptării și promovării diversității.

Principiul școlii incluzive, susținut atât în legislația națională cât și în cea internațională, pornește de la premisa drepturilor tuturor copiilor la învățare împreună fără a considera starea lor fizică, intelectuală, emoțională sau de diferențiere la nivel etnic, religios, cultural, încercându-se pe cât posibil eradicarea discriminării și marginalizarea copiilor cu cerințe educative speciale.

“Educația integrată - se referă în esență la integrarea în structurile învățământului de masă a copiilor cu cerințe speciale în educație (copii cu deficiențe senzoriale, fizice, intelectuale sau de limbaj, defavorizați socio-economic și cultural, copii din centrele de asistență și ocrotire, copii cu ușoare tulburări psihice și comportamentale, copii infectați cu virusul HIV ETC.) pentru a

oferii un climat favorabil dezvoltării armonioase și cât mai echilibrate a personalității acestora,”
(D.V.Popovici,2007,pag.14)

Integrarea educativă și educația integrată prezintă două accepțiuni: prima dintre ele face referire la gradul de cuprindere în domeniul educațional al cât mai multor indivizi educabili, măcar în sfera obligatorie de învățământ- “Pentru ca o educație să fie integrată în sensul specific al termenului, ea trebuie să fie în primul rând integratoare, mai înainte de a fi integrativă.” (D.Ungureanu,2000,pag.16), iar cea de-a doua accepțiune este de tip calitativ, referindu-se la valoarea procesului instituirii, ca și asimilare și acomodare, ca și grad de comprehensiune și aplicabilitate, rapoarte firește la nevoile persoanelor cu CES, la calitatea educației care să le permită acumularea de cunoștințe și deprinderi specifice , într-un sistem educativ unic și să le faciliteze dezvoltarea raportată la standardele unei societăți democratice în permanentă schimbare,

Educația integrată dorește să ofere copilului cu deficiențe posibilitatea unei dezvoltări fizice și psihice care să-i permită să se asemene cât mai mult posibil cu copiii normali.

Se vehiculează în acest sens conceptul de normalizare care simbolizează idealul educațional și se află în interdependență cu cel de integrare, care reprezintă mijlocul de atingere a scopului. În accepțiunea largă, integrarea are ca obiective nu uniformizarea cantității și calității procesului instructiv-educativ, ci mai curând înlăturarea discriminărilor și segregărilor de orice natură care pot umbri eficacitatea actului educațional. Se poate ajunge în acest fel la nivelul în care școala depășește rolul său pur instructiv și devine o verigă din lanțul inserției și integrării la nivel social a persoanelor cu CES. Astfel trebuie privită “ integrarea ca bazându-se pe recunoașterea integrității unei persoane, fapt care semnifică să fii tu însuși printre ceilalți, să fii capabil să te permiti să fii tu însuși printre ceilalți.

Educația pentru toți a fost definită ca acces la educație și la calitatea acesteia pentru toți copiii, fiind identificate două obiective generale: asigurarea posibilităților participării la educație a tuturor copiilor, indiferent de cât de diferiți sunt ei și cât se abat, prin modelul personal de dezvoltare, de

la ceea ce societatea devenind normal. Participarea presupune în primul rând accesul și apoi identificarea modalităților prin care fiecare să fie integrat în structurile ce facilitează învățarea socială și individuală, să contribuie și să se simtă parte activă a procesului. Accesul are în vedere posibilitatea copiilor de a ajunge fizic la influențele educative ale unei societăți (familie, școală, comunitate), de a se integra în școală și de a răspunde favorabil solicitărilor acesteia.

Calitatea educației se referă atât la identificarea acelor dimensiuni ale procesului didactic, ale conținuturilor învățării, cât și la calitățile agenților educaționali, care să sprijine învățarea tuturor categoriilor de elevi, să asigure succesul, să facă sistemul deschis, flexibil, eficient și efectiv.

Scolile incluzive trebuie, pe de altă parte, să înțeleagă foarte clar că incluziunea nu înseamnă doar acceptarea, tolerarea copiilor cu CES într-o clasă din învățământul de masă. Înseamnă adaptare la cerințele copiilor cu CES, cuprinderea acestora în programele lor, alături de copii normali, dar și de a le asigura în același timp servicii de specialitate, programe de sprijin individualizate. Înseamnă asumarea responsabilă a unor schimbări radicale în organizarea și dezvoltarea activităților instructiv - educative derulate în școală.

Pe lângă faptul că integrând copii cu nevoi speciale de educație în școală de masă le respectăm un drept fundamental, acest lucru aduce beneficii pentru toți cei implicați.

Parinții acelor copii își vad realizată cumva dorința firească de a avea un copil acceptat de cei de-o vârstă cu el, de a avea prieteni, preocupări comune cu aceștia, de a duce o viață normală.

Copiii implicați, indiferent că sunt copii cu dizabilități sau nu, capătă mai multă înțelegere față de ceilalți, dar și față de ei, devin mai responsabili, mai empatici și astfel devin practic mai pregătiți pentru integrarea socială activă într-o lume caracterizată de multă diversitate. Află de timpuriu că diferența există, dar că ea nu daunează nimănui, iar copiii normali pot aprecia mult mai bine potențialul real al copiilor cu CES.

Concluzionând, putem spune că incluziunea nu-i implică numai pe copiii cu CES; ea este de fapt o realitate și recunoașterea faptului că fiecare copil este unic. Școala incluzivă ne demonstrează, așadar, că suntem unul, dar nu unul și același.

Bibliografie

- 1.Popovici, D, Terapie ocupațională pentru persoane cu deficiențe,Editura Muntenia,2005
- 2.Ungureanu, D., Educația integrată șișcoala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000
3. Vărășmaș, T., Învățământul integrat și/sau inclusiv, Ed. Aramis, București, 2001

INCLUZIUNEA ELEVILOR PRIN PROIECTE EXTRAȘCOLARE

prof. Monia Todea

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 BISTRIȚA

Pedagogia oferă strategii și metode de diferențiere, individualizare și personalizare a învățării și nu doar abordarea frontală. Pentru a răspunde nevoilor diferite ale elevilor, profesorul incluziv este: permanent la curent cu noutățile din psihologie și pedagogie, flexibil, empatic, bun colaborator cu elevii, cu ceilalți profesori și cu părinții, pozitiv, constructiv, creativ.

Pentru a lucra într-un mediu educațional incluziv, cadrele didactice trebuie să posede și o serie de calități manageriale, pornind de la capacitatea profesorului de a planifica și a organiza activitățile clasei, astfel încât să asigure un climat favorabil învățării. Astfel, profesorul incluziv se va baza pe următoarele principii: recunoașterea unicității și a individualității fiecărui elev; încurajarea, valorizarea și acceptarea diversității; evaluarea comportamentului specific, fără etichete personale și caracterizări globale ale persoanei; exprimarea deschisă a încrederii în capacitatea de schimbare pozitivă; încurajarea comportamentului pozitiv al elevului; evidențierea rolului respectului de sine ca premisă în dezvoltarea personală.

Printre calitățile unui profesor incluziv, dragostea pentru copii este esențială. Un bun profesor are o vocație interioară pentru comunicarea adecvată a informației, adaptată și individualizată, ținând cont de potențialul psihologic individual al elevilor săi. Atitudinea pozitivă a profesorului își pune amprenta asupra relațiilor în clasă, iar dacă acesta le arată elevilor săi dragoste, respect și înțelegere, procesul didactic în ansamblul său va fi mult simplificat.

Activitățile extrașcolare fac parte din apanajul profesorului incluziv datorită faptului că prin ele se poate realiza mai ușor socializarea tuturor copiilor. În funcție de specificul lor, aceste activități dezvoltă la elevi priceperi, deprinderi și abilități cognitive și comportamentale, mult mai solide, pentru că, desfășurându-se în afara cadrului tradițional al sălii de clasă, ele permit contactul direct cu realitatea socială.

Acest tip de activități permite dezvoltarea relațiilor interpersonale și o mai bună relaționare a copiilor cu societatea; sporirea interesului de cunoaștere a frumuseților naturale și de patrimoniu; formarea și dezvoltarea unor sentimente de prețuire a mediului natural, a elementelor de multiculturalitate, de acțiune comunitară etc.

Un astfel de exemplu de incluziune al tuturor elevilor ar putea fi activitățile extrașcolare derulate pe parcursul lunii aprilie 2022 în cadrul proiectului **Sărbători Pascale-multiculturalitate în Bistrița**, finanțat din Bugetul de venituri și cheltuieli al Municipiului Bistrița pe anul 2022.

O primă activitate a fost: ***Multiculturalitate în Bistrița-prezentarea tradițiilor și obiceiurilor de Paște din orașul nostru***, iar apoi un ***Atelier de creație***.

În cadrul atelierului elevi din clasa I au realizat diferite decorațiuni de Paște românești sau cu influență germană și maghiară, prin intermediul unor tehnici tradiționale, evidențiind astfel aspecte specifice din culturile comunităților ce conviețuiesc în orașul Bistrița, cu scopul reliefării și interiorizării ideii de multiculturalitate și interculturalitate. Proiectul i-a ajutat pe elevi să descopere elemente multiculturale, să se implice activ în activități, să reprezinte într-o manieră originală și atractivă aceste elemente ale etniilor conlocuitoare.

Este evident faptul că asigurarea accesului fiecărui copil la educație de calitate și incluziunea tuturor, reclamă o pregătire profesională foarte bună a personalului didactic.

Prin urmare, cadrele didactice trebuie să beneficieze de o gamă variată de activități de formare pentru a înțelege filozofia incluziunii și pentru a conștientiza importanța educației incluzive pentru școală și comunitate.

Bibliografie:

1. Gherguț, A. (2006), “Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”. Editura Polirom
2. CREȚU, T. (2004). Psihologia educației. București: Credis;
4. COSMOVICI, A. (1980). Metode de investigare a personalității. București: Editura Academiei;
5. VERZA, E. (1993). Psihologia vârstelor. București: Editura Hyperion XXI.

PROIECT DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ „Eco-Furnicuțele”

Prof. înv. primar Camelia Pojar

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare”, Bistrița

"Dacă planificați un an, plantați orezul. Dacă planificați zece ani, plantați copaci. Dacă planificați ani 100, educați omenirea." - Proverb chinezesc

Azi, mai mult ca oricând, trebuie să privim spre viitor și să educăm copiii în direcția grijii față de mediu. Schimbările climatice schimbă natura, ne afectează starea de sănătate și se preconizează că vor deveni tot mai intense. Înmarmarea copiilor cu un comportament adecvat față de mediu nu trebuie să se rezume la declarații. Elevii trebuie învățați să devină participanți activi în cunoașterea și protejarea naturii.

În anul școlar 2021-2022, elevii din Clasa Furnicuțelor, acum clasa a V-a D, au derulat proiectul Eco-Furnicuțele. Activitatea principală a proiectului a fost cea de reciclare. Copiii au adus la școală hârtie și plastic. S-au organizat în șase echipe: Eco-Patrula, Salvatorii naturii, Eroii naturii, Gladiatorii naturii, Cavalerii naturii, Protectoarele naturii. Am preluat ideea școlii din Ciugud și am stabilit o monedă proprie: Furnibanul. S-a primit un Furniban pentru un kilogram de hârtie sau pentru trei sticle de plastic. În fiecare echipă a existat un contabil, rol care s-a schimbat periodic. Deșeurile aduse de copii la școală au fost cântărite sau numărate, contabilizate și depuse în pubelele corespunzătoare. La finalul fiecărei săptămâni s-a făcut bilanțul și clasamentul săptămânii. Proiectul a durat 24 de săptămâni și a constat în reciclare de hârtie și plastic. S-au adunat aproximativ 1291 kg de hârtie și 3368 sticle de plastic.

Ne-am bucurat de susținerea Asociației de Dezvoltare Intercomunitară pentru Gestionarea Integrată a Deșeurilor Municipale în Județul Bistrița-Năsăud. Cu sprijinul agenției au fost suplimentate pubelele din curtea școlii, iar copiii au primit tricouri personalizate pe care le-au purtat cu mândrie pentru a promova comportamente corecte. Promovarea acțiunilor s-a făcut și în mass-media și pe paginile de socializare. Copiii au realizat o revistă a proiectului cu care au participat la provocarea Baterel. Revista a fost popularizată și pe pagina de facebook a școlii. Tot

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

În ideea promovării unor comportamente corecte, elevii au realizat afișe pe care le-am așezat pe holul școlii.

Activitatea de reciclare a fost una permanentă, dar proiectul a avut și activități periodice de utilizare creativă a deșeurilor. Cu ocazia sărbătorilor de iarnă au fost realizate podoabe pentru brad doar din materiale reciclabile. Bradul clasei împodobit cu aceste podoabe a fost expus pe holul școlii și s-a bucurat de aprecieri. Mărțișoarele și felicitările de 1 și 8 Martie au fost realizate tot din hârtie reciclată, folosind tehnica quilling. Unii elevi au folosit plastic și capace pentru realizarea de mărțișoare. Ultima activitate de utilizare creativă a deșeurilor a fost înainte de vacanță. Cofrajele de ouă s-au transformat în flori.

Acțiunile concrete de reciclare și utilizare creativă a deșeurilor au fost completate permanent de activități de informare. Am implicat elevii în proiectul Climate Action promovat de Earth Project în septembrie-noiembrie 2021. În perioada februarie-martie 2022 am desfășurat activități în cadrul proiectului "Climate Action in Education" propus de British Council România. Am dorit să arăt copiilor că întreaga omenire este preocupată de mediu și că micul nostru proiect are o mare importanță alături de acțiunile tuturor.

În cadrul Climate Action Day, James Alix Mitchel, fostul președinte al Republicii Seychelles, spunea că educația este cel mai puternic element în pregătirea societății pentru conștientizarea schimbărilor climatice și că educația este o unealtă importantă în lupta împotriva acestora. Trebuie să fim conștienți că fiecare acțiune contează. Ceea ce se întâmplă într-un colț al lumii va afecta, în cele din urmă, restul lumii. Educația este cheia care deschide ușa către cunoaștere și care duce la schimbarea comportamentelor.

Vârsta școlară mică este perioada în care se pun bazele unui comportament civilizată, se formează deprinderi de a trăi în respect față de mediu. Copilul crede sincer că stă în puterea lui să schimbe lumea și e nevoie să clădim pe această convingere comportamente ecologice menite să schimbe în bine, viitorul.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

EXPERIENȚA ERASMUS+ DIN ABRANTES, PORTUGALIA- POARTĂ SPRE CUNOAȘTERE PENTRU ELEVII ȘI PROFESORII ȘCOLII GIMNAZIALE ȘTEFAN CEL MARE, BISTRIȚA

**Profesor de sprijin, TĂTAR RODICA
Șc. Gimn. Ștefan cel Mare/ CSEI nr. 1, Bistrița
Jud. Bistrița- Năsăud**

Una dintre cele mai captivante și reușite experiențe Erasmus+ pentru comunitatea școlară din Școala Gimnaziala ”Ștefan cel Mare”, a fost mobilitatea din Portugalia, desfășurată la Agrupamento de Escolas nr.1 de Abrantes. După doi ani în care toate activitățile s-au desfășurat online, perioada februarie -iunie 2022 a fost deschisă pentru desfășurarea mobilităților Erasmus+.

Cum experiențele dobândite în mobilități sunt cele mai prețioase, abia am așteptat mobilitatea din perioada 28 martie - 1 aprilie 2022, unde un grup de 5 elevi însoțiți de 2 profesori, au participat la mobilitatea derulată în Abrantes - Portugalia, alături de elevi și profesori ai Tyršovazákladníškola a mateřskáškola Praha 5-Jinonice din Republica Cehă, IES Sierra de la Grana, Jamilena din Spania și EuropaGymnasium Kerpen din Germania, în cadrul proiectului Planning Learning Approaches for Nowadays Students PLANS.

Activitățile propuse de școala gazdă s-au dovedit a fi extrem de atractive, interactive și cu impact asupra celor 5 elevi participanți. Gazdele noastre, profesori ai Agrupamento de Escolas nr.1 de Abrantes, Portugalia, precum și un grup de elevi ai acestei școlii, ne-au făcut în prima zi un tur de prezentare al școlii, o școală cu adevărat europeană, în care valori fundamentale precum respectul și seriozitatea sunt prezente. A urmat deschiderea oficială a activităților la care au participat cadre didactice și elevi a școlii, oficialități locale și sponsori, presa locală, reprezentanți ai culturii, precum Joao Vezz, recunoscut la nivel mondial ca unul din exponenții de bază ai muzicii fado.

Zilele următoare au fost dedicate workshop-urilor, învățării, familiarizării cu tehnica modernă și cu aplicațiile web, descoperirii patrimoniului cultural și turistic al micului oraș Abrantes și ale împrejurimilor. Astfel, participanții au experimentat crearea conținuturilor media și de televiziune și procesul de printare 3D, tehnici absolut noi pentru noi, în cadrul workshopului ”TV Production and Direction/ 3D Projecting, Designing and Printing” desfășurat la Novar@ITP-Instituto Politecnico de Tomar, apoi au admirat frumusețea zonei și biodiversitatea naturală a împrejurimilor, au descoperit istoria Castelului De Almourol, castel construit de Cavalerii Templieri. Cunoștințele despre sistemul solar au fost descoperite într-o minunată lecție interactivă la Astronomic Park, Centro Ciencia Viva de Constancia. Cum tema proiectului este una legată de utilizarea mijloacelor informatice în toate ariile curriculare, workshopul ” A Thousand Eyes Are Watching You- Be Careful on the Internet” a avertizat toți elevii asupra pericolelor la care se expun atunci când navighează pe internet, au învățat tehnici de protecție, precum și de descoperire a fake news. S-a creat, cu această ocazie și pagina mobilității din Portugalia și s-au votat cele mai reușite fotografii surprinse în această săptămână.

Toate activitățile au fost interactive, antrenante, inovative, multe informații noi, atât pentru elevi cât și pentru profesori.

Cum agenda mobilității a fost una extrem de încărcată, am avut parte la final de un bonus: o excursie la Lisabona, care a încununat într-un mod foarte plăcut o săptămână plină de experiențe de neuitat.

Pentru elevii școlii noastre programul Erasmus+ este unul cu care deja s-au obișnuit de mulți ani și așteaptă mereu, cu nerăbdare, următoarele mobilități, următoarele experiențe de învățare și de ce nu și noi proiecte Erasmus+ care să-i provoace la noi și noi experiențe.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

„THINK GLOBAL, ACT LOCAL!”

-Small-scale Erasmus+ -

Ștefan Lazaric, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Bistrița

În zilele noastre, educația tradițională vine cu multă informație și prea puțină conexiune între subiecți, uneori chiar deloc. Educația outdoor ne învață că această conexiune este esențială pentru un proces de dezvoltare optim, pentru o bună transmitere a cunoștințelor și pentru înțelegerea mai aprofundată de către copii. De asemenea, educația outdoor ne îndeamnă la a crea relații inter-umane. Copilul și profesorul sau copilul și alți copii trebuie să conviețuiască într-o anumită conexiune de acceptare, înțelegere și bună-voință.

Cu toții știm că lumea se confruntă cu schimbări climatice zilnic, dar faptul că noi stăm mai mult în clădiri decât în afara lor, ne împiedică să observăm mai amănunțit ce înseamnă acest lucru. Și ca elev este absolut necesar să simți și să vezi ce înseamnă o schimbare în natură, ca să înțelegi mai bine mediul în care trăiești.

Sistemul de învățământ trebuie să fie adaptat constant la schimbările mediului înconjurător, atât cele ce țin de natură cât și cele ce țin de tehnologie sau alte lucruri.

Fie că ești elev, profesor sau părinte, trebuie mai întâi să accepți că **înainte de toate ești om**. Vii din natură și aparții ei. Ai capacități, deprinderi, calități și trăsături diferite față de ceilalți. Iar acesta nu este un lucru rău, ci din contră, natura ta te face unic și îți oferă posibilitatea să excelezi în diferite domenii față de ceilalți.

Aceste idei se regăsesc la baza proiectului Erasmus+ pe care Școala Gimnazială „Avram Iancu” îl coordonează în perioada 2022-2024. În urma implementării la nivel de școală a unor activități non-formale având această tematică a venit ideea unui proiect internațional. Observând impactul pe care aceste activități l-au avut asupra elevilor, am hotărât să încercăm obținerea unui proiect Erasmus+. Și am reușit!

Obiectivele și prioritățile proiectului sunt:

O1. Dezvoltarea unei atitudini pozitive și responsabile față de protecția mediului în rândul elevilor de ciclu gimnazial

O2. Creșterea nivelului de implicare a elevilor aparținând unor grupuri vulnerabile în activități extracurriculare, atât de interior, cât și de exterior.

O3: Dezvoltarea competențelor cheie în rândul elevilor: comunicarea într-o limbă străină; competența digitală, socială și civică; conștientizarea și exprimarea culturală

O4: Reducerea efectelor negative ale pandemiei de Covid-19 asupra abilităților de socializare, comunicare și colaborare a elevilor, oferindu-le oportunități de a conversa și de a relaționa mai mult, de a împărtăși activități de lucru în echipă într-un loc sigur, într-un mediu multicultural.

Temele abordate de noi sunt energie și resurse, abilități ecologice, incluziunea, promovarea egalității și a nediscriminării. Grupul țintă este format din elevii și profesorii școlii noastre, alături de elevii celorlalte 5 școli partenere (aproximativ 300 de copii cu vârste cuprinse între 12 și 14 ani, aparținând nivelului gimnazial).

„THINK GLOBAL, ACT LOCAL!” este un proiect care își propune să dezvolte o atitudine pozitivă față de mediu, față de un stil de viață sănătos și să conducă spre un proces de predare-învățare axat pe activități în aer liber. Abordăm aceste activități din perspectiva mai multor științe, subliniind că acest tip de învățare nu este doar posibil, ci și benefic, indiferent de disciplina predată sau studiată.

Ce dorește proiectul nostru?

- să aducă soluții pentru nevoia de a interacționa/socializa față în față;
- să ne reconectăm cu natura;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- să găsim un mediu prietenos, dar și personal în afară de „acasă” pentru a face sport;
- să învățăm cu ajutorul tehnologiei dar, în același timp și în afara școlii;
- să restabilim legătura dintre profesori și elevi și să cream prietenii puternice;
- să oferim posibilitatea de a ne dezvolta un stil de viață sănătos (inclusiv corpul, mintea, sentimentele, mâncarea, mișcarea, educația);
- să ne reconectăm cu mediul prin grijă pentru acesta.

Activitățile de învățare demonstrează modul în care educația outdoor poate fi utilizată în școală și oferă rezultate concrete vizavi de competențele pe care le dobândesc atât profesorii, cât și elevii. Toate activitățile sunt concepute astfel încât să le arate elevilor importanța lumii în aer liber și efectele sale pozitive asupra vieții noastre. În Turcia, elevii și profesorii vor lucra la incluziune, în Franța despre alimentația sănătoasă, în România despre exercițiile fizice în aer liber și în Macedonia despre protecția mediului. În Italia va exista un eveniment de formarea cadrelor didactice privind educația outdoor și toate domeniile sale de acțiune. Rezultatele acestora vor fi implementate la nivelul fiecărei școli.

Proiectul nostru va avea atât impact pe termen scurt, cât și pe termen lung asupra grupului țintă și organizațiilor acestora. Abordând acest subiect, educație outdoor, proiectul este inovator pentru instituțiile partenere. Toate școlile au realizat proiecte pe una sau două domenii aparținând educației outdoor, dar este prima dată când abordează toate aspectele acesteia în cadrul aceluiași proiect. Profesorii vor fi achiziționat un set de noi metode de predare folosind mediul exterior. Ei vor putea folosi legătura dintre diferitele materii școlare și lumea în aer liber și să înțeleagă cum pot aplica noile cunoștințe în predare. Vor reuși dezvoltarea competențelor cheie pentru elevii lor și, astfel, să treacă dincolo de procesul de predare tradițional obișnuit. Elevii vor dezvolta obiceiuri de viață sănătoase, atitudini durabile față de mediu, atitudini pozitive față de acceptare, egalitate și includere. Școlile vor include metodologii noi în planurile lor de dezvoltare

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

instituțională: metodologie privind reciclarea, de includere a elevilor vulnerabili în activitățile zilnice din viața școlară, programele de protecție a mediului.

- ȘCOALA GIMNAZIALĂ “AVRAM IANCU” BISTRIȚA, ROMANIA-COORDONATOR
- ONG "EUROINNOVA"- JESI, ITALIA
- TALATPASA ORTAOKULU- IZMIR, TURCIA
- OOU 'NIKOLA KAREV', PROBISHTIP, MACEDONIA DE NORD
- ERA JEAN BART, REDON, FRANȚA

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană și nici EACEA nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

PROIECTELE eTwinning –o permanentă provocare și experiență de învățare

Prof. Beraru Mihaela, Liceul cu Program Sportiv, Bistrița

Prof. Fiscutean Călina, Liceul cu Program Sportiv, Bistrița

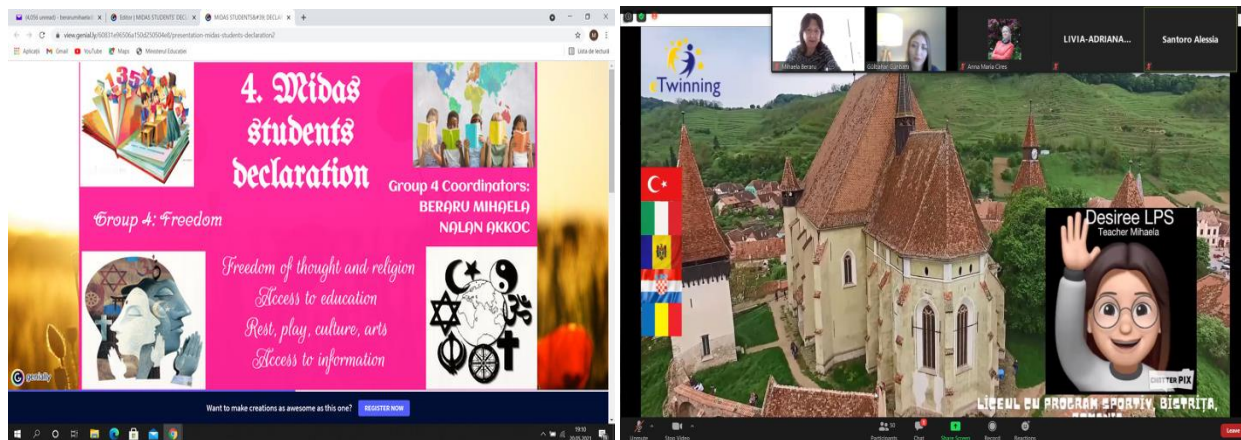
În cadrul Liceului cu Program Sportiv funcționează două filiere (vocațional și tehnologic) cu mai multe profiluri și specializări (sportiv, tehnician în turism, tehnician ecolog pentru protecția mediului), cu elevi activi, dornici de întreceri, de noi concursuri, noi evenimente, elevi ce trebuie mereu provocați cu ceva nou. Astfel, începând cu anul școlar 2020-2021 am implicat pentru prima dată elevii noștri în proiectele eTwinning. Am început cu proiectul Bully Free Zone, demarat începând cu luna decembrie, dar pentru că ne-a plăcut, rapid ne-am alăturat și altor proiecte precum Youth has the Midas touch 1, Flashing on our Cultural Heritages, Youth has the Midas touch 2, Fake-O-Game. Pentru noi aceste proiecte au însemnat cea mai mare provocare, mai întâi, pentru că a fost pentru prima dată când am creat și prezentat materiale (conținut educațional) numai în limba engleză, iar apoi, pentru că am cunoscut oameni noi, profesori pasionați, empatici, sociabili, deschiși și generoși din mai multe părți ale Europei (Franța, Italia, Estonia, Austria, Moldova, Macedonia, Croația, Bulgaria, Turcia) care ne-au sfătuit, ne-au ajutat necondiționat de câte ori dificultățile proiectelor ne depășeau înțelegerea.

Elevii noștri care au participat la aceste proiecte eTwinning au considerat că a fost cea mai motivantă și mai plăcută modalitate de a învăța. Experiențele de care au avut parte în universul eTwinning i-au ajutat să-și perfecționeze competențele lingvistice de limba engleză și TIC (deoarece au învățat să folosească numeroase aplicații: Canva, Speak Pic, Bookcreator, PPT, Genialy). Au învățat să fie mai deschiși față de culture diferite, să-și promoveze țara, dar i-a ajutat să-și clădească încrederea în sine și să-și formeze o atitudine pozitivă față de schimbare, să-și dezvolte gândirea critică, să fie creativi, să lucreze în echipe mixte, să-și assume responsabilități, să răspundă provocărilor, să concureze cu alți elevi în întreceri de tip Quizziz, Kahoot, cu alte cuvinte, să se autodepășească.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Activitățile din cadrul acestor proiecte au fost numeroase, provocatoare și ne-au solicitat pe toți, profesori și elevi deopotrivă, să căutăm, să formulăm soluții, să propunem, să descoperim, să promovăm activități extrașcolare desfășurate online, dar cu implicare maximă (din cauza situației pandemice), să fim consecvenți, colaborativi. Astfel, am fost remarcați și am contribuit în mare măsură la promovarea pozitivă a imaginii Liceului cu Program Sportiv Bistrița. Datorită interesului și manierei în care am rezolvat sarcinile, am fost invitați de aceiași parteneri să participăm în alte proiecte eTwinning, să ne alăturăm echipei, să răspundem unor noi provocări cu tematică diferită, să împărtășim din ceea ce știm și altora.

Dorința noastră, a dascălilor din LPS implicați în aceste proiecte, a fost și aceea de a considera aceste proiecte un mijloc și o oportunitate de promovare a imaginii școlii pe plan local, național și internațional, un mijloc de colaborare și schimb de experiențe între elevi și profesori (chat-urile interactive, chestionare internaționale, concursuri kahoot, dezbateri ale elevilor în evenimente internaționale, webinarii cu subiect variate, produse finale colaborative, interactive).

Consider că prin participarea la aceste proiecte eTwinning, după fiecare întâlnire am simțit că suntem mai aproape de elevi, în alt mod decât cel de la clasă, am învățat în permanență ceva nou de la elevii și profesorii școlilor partenere, dar cel mai mult am învățat că trebuie să împărtășești din ceea ce știi.

MUSIC FOR INCLUSION IN SCHOOL PROJECTS

Prof. Helga Melinda Deac,

Prof. Alina Tomi-Sătmar

Liceul de Muzică “Tudor Jarda”, Bistrița

Times are rapidly changing and we – the teachers - need to upgrade our game and change for the better as well. We are facing new generations, the children of our time showcase different abilities, amaze us with multidisciplinary skillsets that encompass large areas of knowledge. They are incredibly well informed, and with knowledge comes power. They know that. And they come to school hoping to feel included, no matter how different they all are. Thus, it is our duty, more than ever, as teachers, to create inclusive learning activities, to offer an environment in schools that can welcome and support diversity so that every student should have the opportunity to succeed.

Being a teenager nowadays comes with a lot of pressure, both from their inner self but also from peers and the social networks and one can easily get depressed from being different in one’s physical appearance, mental capacity, sexual orientation, ethnicity, low socio-economic background. In this regard, children we are teaching today are acutely vulnerable and they need to feel accepted, included and cherished. The `how` is the most important part. Their biggest enemy is boredom as their mind wanders incessantly at an incredible rate, so our communication with them should take the most practical, convincing, audio-visual form as possible. They spend a lot of time living in a virtual space and anything less exciting than that has tremendous chances of not catching their attention. The teaching – game has intensified.

Inclusion can be achieved in multiple ways. As an image is worth a thousand words, so can a song tell a whole story. Also, a song can function like a time machine, it can bring back memories in great detail changing the way one feels in a split of a second. That is the power of music. As multimedia – music, video editing and sharing on social media – plays a major role in the life of children and teens, we should use music (in the form of theme-songs, movie soundtracks), games and quotes to drive home the point of the lessons. To make it memorable.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

With this purpose in mind, we have written and carried out locally a project that refers to counseling lessons approached in a more artistic, active and imaginative way. Thus, we have:

1. selected a theme related to personal growth using each musical note of the C major scale (do, re, mi, fa, sol, la, si, do) as starting points, created a poster and displayed it in class during the following 8 lessons;
2. associated each topic with a motto;
3. chosen a song together with the students (soundtrack of famous movie or iconic single) connected to the topic and challenged the class to listen to it, give their own interpretation of its meaning, sing along, find the relation with the discussed subject;
4. added a social game relevant to the discussion, aiming to create better inter-group communication and inclusion;
5. had the students record a short video in which to present what they have learned during the project;

The aim of our project has been to improve our students' social skills, promote tolerance, kindness and self-acceptance. All these are essential aspects of an inclusive environment.

Moreover, we have also focused on:

- teamwork (group dynamics),
- the importance of rules in any group,
- building self-esteem and balancing emotions,
- ending bullying,
- combating overthinking and negative thoughts,
- underlining the importance of honesty.

As for the structure, we have built our project around these pillars:

- theme – motto – song – social game

The teachers who have carried out the project were free to choose from the resources provided as needed, or even add their own creativity to the activities.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

For our first theme, we focused mainly on inclusion and teamwork. We tried to emphasize the fact that if everyone contributes with their ideas, the chances of achieving greatness grow exponentially. The title was *We only win together/ DOarîmpreunăreuşim.*

Motto: *Dreams and teams work TOGETHER.*

Songs: One Voice Children Choir – *A Million Dreams* (from The Greatest Showman)
One Voice Children Choir – *When You Believe*

Games: “We are a team”

“Number association”

Regarding the other topics, we approached the necessity of having clear-cut rules inside the group, essential for fair play and effective communication while working together or even while having fun. The game was *My rules or our rules?*

You are a Miracle! - the importance of an unaltered, balanced and healthy view of self. We insisted on the value of self-confidence, the ability to learn from one’s mistakes without letting the negative experiences lower self-esteem. The wonderful *One Voice Children Choir*’s rendition of Mariah Carey’s song – *Hero* sums up perfectly our point. In addition to that, we included a *Treasure Hunt* game aiming to discover what the students have in common.

We also approached the issue of bullying, a widespread problem affecting many children. Plato’s words - *Be kind for everyone you meet is fighting a hard battle*– were our starting point for the tasks. Jack Johnson and Ben Harper’s song – *With My Own Two Hands* – helped bring into spotlight our lesson on sharing, because sharing is caring, in any of its forms.

Overthinking undeniably lowers the quality of life. The more you overthink something, the greater the chances for you to feel worried and depressed. Even if it is often considered a problem common during `adulthood`, children are more and more affected by anxiety and overthinking at younger ages than we might imagine. That is why they need to be heard and listened to, they should know it is ok to ask for help and talk to someone in order to get negative thoughts out of their systems. Other solutions can work, such as writing and journaling, but not feeling judged in a safe environment in what we, as teachers, should aim for. In this context, Bob Marley’s hit `Don’t worry, be happy` fits in perfectly.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Art is therapy. Consequently, a movie besides entertaining can also be inspiring, soothing, or it can teach precious lessons and moral values. We have used “*Loyal, Brave and True*” (the theme song from the action movie *Mulan*) to bring into focus the significance of honesty and sincerity.

To sum up, one cannot feel included in a school environment without their general well-being having been placed among the priorities the schools must focus on and, with this in mind, it should be our priority to make students feel welcome and included while helping them move forward towards adulthood. Mixing music for well-being with different “life hacks” can definitely be a turn for the better in our schools.

FACILITAREA ȘI INDIVIDUALIZAREA ÎNVĂȚĂRII LA ORELE DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PRIN JOCUL DIDACTIC ONLINE. ROATA ALEATOARE

profesor, Claudia Feldrihan, Școala Gimnazială “Ștefan cel Mare”, Bistrița

Încă din Antichitate, jocul, alături de învățare și muncă a fost recunoscut drept o activitate umană fundamentală, pentru ca ulterior să devină formă de organizare a activității procesului instructiv-educativ sau strategie/metodă didactică ale cărei valențe educaționale au rămas mereu valoroase și actuale, deși jocurile au evoluat și s-au reconfigurat în funcție de evoluția societății.

Tipologia acestuia, ca element al strategiei didactice a permis numeroase clasificări, studiile psihopedagogice aducând în prim-plan materialele pe care le implică realizarea lui sau obiectivele educaționale, competențele pe care acesta le formează. Succint, enumerăm din taxonomia variată a literaturii de specialitate - jocurile exercițiu (de exersare), jocuri simbolice și jocuri cu reguli ale lui J. Piaget, respectiv jocurile de creație (simbolice), jocurile didactice și jocurile de mișcare (Popa D., coord., 2021), învățarea prin dramatizare, jocul de rol (Ionescu, M., Bocoș, M., coord., 2017) și nu în ultimul rând, jocurile didactice online.

În societatea contemporană, digitalizarea masivă a generat apariția jocului online, ca nou element al teoriei jocurilor, pe care pedagogia contemporană încercă să-l valorizeze din punct de vedere educativ. În acest context ideatic, se poate specifica faptul că utilizate în cadrul unui demers didactic, jocurile didactice online oferă numeroase experiențe de învățare relevantă care vin, cel puțin pentru elevii din gimnaziu, în întâmpinarea cadrelor didactice cărora le revine misiunea de a le forma acestora un anumit “profil al absolventului”.

Vizând opt competențe cheie, profilul absolventului, la orele de limba și literatura română poate fi construit prin corelarea acestora cu competențele generale și specifice ale disciplinei, jocurile didactice online oferind numeroase oportunități din această perspectivă.

Un exemplu concret în acest sens, pentru o clasă eterogenă, în care există și elevi cu tulburări de învățare este reprezentat de resursele oferite de platforma wordwall, cel mai ușor joc, ce poate fi adaptat fiind Roata aleatoare.

Aceasta poate fi utilizată pentru a colecta informații despre aproape orice competență lingvistică fiind bineînțeles adaptată de cadrul didactic obiectivelor educaționale pe care și le propune, particularităților clasei și momentului/secvenței didactice în care este destinată elevilor.

Utilizând din Programa școlară, din domeniul de conținut-Elemente de construcție a comunicării, conținutul *Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale*, la clasa a VII-a ca instrument pentru formarea competențelor specifice 4.1, 4.2, 4.3 și 4.5 subordonate competenței generale *4.Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise*, Roata aleatoare poate fi inclusă în etapa de Evocare, când oferă o radiografie a competențelor și conținuturilor deținute de elevi. Jocul poate fi atribuit ca activitate individuală sau ca activitate frontală, fiind discutați itemii propuși împreună cu cadrul didactic.

Pentru elevii cu tulburări de învățare, individualizarea învățării se realizează foarte ușor, aceștia beneficiind pe “roată”, fie de enunțuri mai puține, fie de enunțuri/itemi ce propun sarcini mai simple. Se poate opta și pentru o activitate în perechi, în care elevii să-și explice reciproc unele conținuturi sau să se inter/autoevalueze.

Jocul are astfel o finalitate educativă subordonată disciplinei, prin susținerea formării competențelor specifice 4.1. (Folosirea structurilor morfosintactice ale limbii române

standard pentru înțelegerea și exprimarea clară și precisă a intențiilor comunicative complexe), 4.2 (Exprimarea clară a intenției comunicative prin corelarea achizițiilor lexicale și semantice cu cele sintactice și morfologice din limba română standard), 4.3. (Aplicarea conștientă a regulilor și a convențiilor ortografice și ortoepice pentru o comunicare corectă) și 4.5 (Dezvoltarea gândirii logice și analogice, prin valorificarea competenței lingvistice, în procesul de învățare pe tot parcursul vieții) din Programa pentru limba și literatura română - Anexa nr.2 la OMEN 3393/28.02.2017.

Pe de altă parte, el dezvoltă implicit și competențe din profilul absolventului - competențele digitale, competențele matematice și de bază în științe și tehnologii prin enunțurile ce solicită rezolvarea unor probleme, competența de a învăța să înveți prin practicarea unui management eficient al timpului, competențe sociale și civice prin abordarea itemilor frontal sau în perechi, etc.

Același joc simplu, cu enunțuri multiple și ierarhizate gradual se poate valorifica în etapa de Constituire a sensului, când itemii devin contexte de exersare a competențelor de identificare și diferențiere a formelor verbale nepersonale, a utilizării sintactice a acestora, de dezvoltare a gândirii critice și a creativității elevilor care trebuie să conceapă ei înșiși exemple de diverse tipuri, să -și exerseze competențele de redactare într-un timp dat etc.

În Reflecție, Roata aleatoare, la fel ca celelalte resurse din wordwall-labirintul, spânzurătoarea etc. este cel mai ușor de utilizat pentru că solicită un timp scurt de aplicare și oferă informații valoroase într-o manieră interactivă despre competențele formate elevilor în demersul didactic în care au fost antrenați.

Pentru elevii cu tulburări de învățare sau CES, în afara accesibilizării menționate anterior se pot asocia și alte conținuturi adaptate și preluate din mediul online, gratuit, în funcție de tipologia deficiențelor existentă, elevii din clasă accesând

individual resursa propusă, iar cadrul didactic accesând/lucrând în pereche cu elevii care întâmpină probleme în activitatea de învățare.

Captându-le atenția prin însăși forma de prezentare și mediul virtual creat, jocurile didactice online sunt resurse valoroase pentru formarea și exersarea a numeroase competențe, cu condiția ca anterior utilizării lor, cadrul didactic să-și proiecteze foarte riguros demersul pe care dorește să-l realizeze.

Gratuitatea lor și facilitatea accesării (sunt numeroase jocuri ce pot fi folosite ca RED-uri, nefiind neapărată nevoie ca profesorul să le creeze singur), faptul că pot deveni funcționale pe un simplu telefon, că pot capta chiar și elevii cu CES, nu mai oferă cadrelor didactice nici o scuză pentru a nu transforma o activitate didactică într-una interactivă și digitală, adaptată mileniului III.

Susținând astfel digitalizarea învățării, jocurile didactice online, utilizate rațional, printr-o selecție pertinentă a cadrului didactic se transformă într-un aliat prețios al activităților la clasă, al incluziunii, stimulând motivația intrinsecă a tuturor elevilor și susținând individualizarea învățării, prin transformarea cadrului didactic într-un veritabil agent al schimbării.

Bibliografie

Ionescu, Miron, Bocoș Mușata (coord.), (2017), *Tratat de didactică modernă*, Editura Paralela 45, Pitești.

Popa, Daniela (coord.), (2021), *Psihologie educațională*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

<http://programe.ise.ro/Portals/1/Curriculum/2017-progr/01-Limba%20si%20literatura%20%20romana%20materna.pdf>.

<https://wordwall.net/ro/community/verbul>.

REALIZAREA EDUCAȚIEI PENTRU VALORI LA PREȘCOLARI

**Profesor învățământ preșcolar Giurca Dana Simiorina,
G.P.P. Nr.3, Bistrița**

Societatea omenească a acumulat, de-a lungul anilor, o vastă experiență concretizată într-un ansamblu de valori materiale și spirituale. Acestea realizează distinctivitatea între comunitățile umane, între popoare și între națiuni. Pentru a-și asigura continuitatea și identitatea culturală, fiecare societate conservă și transmite noii generații valorile sale prin intermediul educației. Educația mediază astfel raportul individului cu societatea asigurând asimilarea, de către individ, a unor valori și modele culturale în scopul adaptării sale la cerințele și la solicitările vieții sociale.

Ce sunt valorile? Sunt principii morale, sau etice, pe care le considerăm utile și importante. Iertarea, cinstea, libertatea, iubirea, respectul față de viață și stăpânirea de sine sunt doar câteva valori. Așadar, comportamentul nostru, prioritățile și relațiile cu alții, dar și îndrumarea morală pe care le-o acordăm copiilor noștri sunt influențate de valorile pe care le avem.

Educația reprezintă factorul principal în transmiterea valorilor încă de la cea mai fragedă vârstă. Educația timpurie este perioada care aduce schimbări majore în viața copilului, fiind considerată fundația în formarea, dezvoltarea și orientarea pe scară valorică a preșcolarilor, respectându-se însă particularitățile psihopedagogice și de vârstă ale acestora. Pentru a însuși valori copiilor este foarte important, de exemplu, ca părinții să nu delege sarcina de formare etică doar profesorilor. Cadrul didactic reprezintă un factor major în organizarea condițiilor de transmitere a valorilor, facilitând accesul pentru formarea unor deprinderi morale, însă nu singurul.

Educația este o voință de iubire generoasă față de sufletul altuia pentru a i se dezvolta întreaga receptivitate pentru valori și capacitatea de a realiza valori.

Unii autori definesc valoarea din perspectiva cunoașterii empirice, alții din cea a cunoașterii științifice, iar alți autori situează valoarea în domeniul cunoașterii artistice. Fiind un domeniu de studiu al filozofiei, cu studiul valorilor se ocupă axiologia.

Valorile ne ghidează deciziile cu privire la ceea ce este bun, adevărat și corect, includ simpla diferență între bine și rău, credința în Dumnezeu, importanța muncii, respectul de sine. De ele depind sentimentele și gândurile noastre.

Profesorul S. Cristea extinde definiția valorii asupra unei valori specifice pedagogice, fiind integrată în componentele educației, respectiv în dimensiunile generale ale educației: educația morală - binele moral; educația intelectuală - adevărul științific; educația tehnologică - utilitatea adevărului științific; educația estetică - frumosul din artă, natură, viața socială; educația fizică - sănătatea psihică și fizică.

Valorile, ca factor principal în procesul educațional oferă îndrumări în realitatea subiectivă și socială și reprezintă puncte de referință pentru stabilirea obiectivelor vieții. Principala problemă de actualitate o reprezintă deteriorarea valorilor la ființele umane, încă de la cea mai fragedă vârstă, acest lucru datorându-se lipsei unui curriculum bazat pe valoare, a cadrelor didactice dedicate și bine pregătite, precum și lipsa unor metode de predare inovatoare.

Astăzi trăim vremuri dificile în care pacea și securitatea umană se confruntă cu noi provocări la nivel individual și global. Odată cu creșterea progresului material, ne lipsește ceva foarte important, educația morală și învățarea prin servicii. Principala problemă a timpului actual o reprezintă deteriorarea valorilor încă din mediul familial, deoarece părinții nu prea au mult timp pentru copii lor.

Educația pentru valori, precum și orientarea către valori a preșcolarilor, rămâne un domeniu neglijat în educație. Perioada preșcolară este considerată de către experți perioada în care copiii se dezvoltă atât psihic cât și valoric. Integrarea acestora în instituțiile preșcolare solicită toate posibilitățile lor de adaptare, deoarece diferența dintre gradiniță și familie cere o mai mare varietate de conduite.

Vârsta preșcolară este perioada cea mai plastică și cea mai favorabilă achizițiilor instrumentelor de bază a cunoașterii, comunicării, a formării trăsăturilor morale, de caracter și a pregătirii pentru viața de mai târziu. Copilul trebuie să beneficieze de atenție și în jurul acestuia să graviteze toate intervențiile formative ale educatorului, pentru a se dezvolta frumos sub actul răbdării și al cugetării pentru formarea personalității sub aspectul moral. Educația morală, una din cele cinci

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

dimensiuni ale educației, urmărește formarea conștiinței și a conduitei morale, ocupă un loc deosebit datorită rolului pe care îl are în integrarea copilului în societate. Morala reprezintă un complex de norme și reguli în vederea formării comportamentului subiectului uman în funcție de anumite valori, care ghidează relațiile cu sine și cu ceilalți.

Formarea conștiinței morale se face acționând asupra mai multor componente: noțiunile și reprezentările morale, ideile și concepțiile morale, sentimentele morale, atitudinile morale, convingerile morale, aspirațiile și idealul moral al personalității.

Educația morală cu dimensiunile ei cognitive și afective se realizează pe următoarele direcții

- cunoașterea valorilor;
- justificarea teoretică a valorilor;
- sădirea sentimentului obligației;
- cultivarea voinței de conformare a conduitei la valorile prevăzute;
- crearea obișnuinței de acțiune în conformitate cu valorile alese.

Educația morală a preșcolarilor reprezintă o componentă esențială a procesului instructiv-educativ, se realizează în cadrul tuturor activităților desfășurate în grădiniță. Alături de familie, grădinița are ca scop formarea conștiinței și conduitei morale a preșcolarului, respectând normele morale bazate pe valorile fundamentale: binele, frumosul, adevărul, dreptatea, cinstea, respectul.

Povestirea a fost întotdeauna un mijloc eficient de prezentare a valorilor. Rolul important pe care îl au poveștile în educația copiilor este binecunoscut și apreciat. Poveștile se pot spune, citi, audia sau viziona. Indiferent de modul în care se realizează expunerea poveștilor, acestea ajută la formarea conduitei morale și la însușirea unor principii de viață. Pentru cei mici, personajele din povești prind viață în inimile lor, ei trăiesc totodată întâmplările prin care trec eroii lor preferați.

Copiii, cu timpul reușesc să își realizeze o viziune clară despre viață și despre modul în care trebuie să relaționeze cu cei din jurul său și bineînțeles, să se comporte. Poveștile au rolul de a participa la făurirea unor caractere puternice, îi învătă pe copii ce este curajul, puterea, respectul,

bunătatea și frumosul. Din povești, preșcolarul învață că binele învinge răul chiar dacă este nevoit, uneori să treacă peste obstacole, fără a îngenunchea în fața lor. Unele povești au un rol moralizator, copiii se pot identifica cu unele personaje, însă povestea trebuie aleasă în așa fel încât să îl poată convingă pe acesta să fie bun, cinstit, onest etc.

Experiența mea în grădiniță mi-a permis să exemplific câteva povești prin care se urmărește realizarea și dezvoltarea educației morale, texte accesibile copiilor de vârstă preșcolară:

În povestirea scurtă „Ce este mai ușor?“, preșcolarii fac cunoștință cu trei copii care au plecat în pădure fără știrea părinților. Doi dintre ei se folosesc de minciună pentru a scăpa de pedeapsă pentru că au întârziat, iar ce de-al treilea a spus adevărul considerând că este mai ușor să procedeze așa.

Prin povestea „O zi în parc” se evidențiază atitudinea egoistă a unui copil care, de câte ori mergea în parc, nu lăsa pe nimeni să-i atingă jucăriile până când într-o zi acesta vede un grup de copii care se jucau în nisip cu lopeți, găletușe. Acesta dorește să se joace și el, dar observă că jucăriile lui de pluș nu erau adecvate jocului. În momentul, în care acesta cere jucării, copiii îi amintesc de atitudinea pe care o avea el. Cea care îl face să înțeleagă unde a greșit este mama, rostindu-i proverbul „Ce ție nu-ți place, altuia nu face!”

Pentru a-i obișnui pe copii să salute în orice împrejurare, acestora li se poate citi povestea „Numai la grădiniță”, al cărui autor este Octav Panciu – Iași; personajul principal este un băiețel fără nume care dă binețe numai la grădiniță.

În povestea „Maricica” de Luiza Vlădescu, preșcolarii fac cunoștință cu un personaj care poate fi întâlnit și în rândul lor. Această poveste are rolul de a demonstra preșcolarilor importanța regulilor de igienă personală și de a-i convinge că imaginea personală contează foarte mult; dacă sunt curați, atunci intervine sentimentul de acceptare în grup; dar dacă sunt murdari, apare sentimentul de neacceptare și respingere.

Cele mai cunoscute povești accesibile preșcolarilor ale scriitorului francez Charles Perrault sunt: „Scufița Roșie”, „Motanul încălțat”, „Frumoasa din pădurea adormită”, „Cenușăreasa”.

Poveștile Fraților Grimm contribuie la educația morală a copiilor, deoarece ele cuprind multiple aspecte care-i interesează și îi influențează. Unele povești elogiază iscusința, ingeniozitatea și

istețimea: „Țărăncuța cea isteță”, „Hansel și Gretel”, „Cioara”, „Sălățica”, altele evidențiază dragostea frățescă: „Frățior și surioară”, ori subliniază ideea ajutorării celor slabi: „Crăiasa albinelor”, „Căsuța din pădure”. O bună parte din basmele Fraților Grimm pledează pentru dreptatea celui asuprit și oropsit: „Pomul cu mere de aur”, „Baba Dochia”, „Apa vieții” etc. În general aceste creații ale poporului german cultivă copiilor de pretutindeni dragostea de om, spiritul de dreptate socială, aspirația spre însușirea calităților care înfrumusețază portretul moral al omului.

Povestea poate:

- Să transpună copilul în lumea fantasticului;
- Să învingă fricile și temerile copilului;
- Să formeze caracterul și comportamentul copilului;
- Să înveselească copilul;

În concluzie, putem afirma că educația morală reprezintă modalitatea prin care sunt transmise copiilor valorile încă de la cea mai fragedă vârstă. Educatoarea joacă un rol important în promovarea valorilor la preșcolari deoarece aceasta are capacitatea de a influența copiii și îi poate angaja în astfel de activități cu caracter moralizator, însă nu trebuie uitată și influența părinților în formarea conduitei morale, deoarece familia oferă oportunități de învățare în casă, locul unde copilul se naște, crește și descoperă valoarea încă de la începutul vieții. Educația bazată pe valoare reprezintă un instrument care nu ne oferă numai o profesie, ci și un scop în viață. Scopul vieții noastre este, fără îndoială, să ne cunoaștem pe noi înșine și să fi peste sine.

Bibliografie:

1. CRISTEA S. *Dicționar de pedagogie*. Chișinău-București, Grupul Editorial Litera, 2000
2. CUCUOȘ C. *Pedagogie*. Iași, Polirom, 1996,
3. DURKHEIM E. *Educație și sociologie*, București: E.D.P., 1980.
4. JULIA D. *Dicționar de filozofie*, București, Edit. Univers Enciclopedic, 1996.
7. ȘERBĂNESCU B. *Valorile naționale și educația*. București: Educația Universitară Carol Davila, 2000.

INTEGRAREA ÎN GRUP A PREȘCOLARILOR CU NEVOI SPECIALE

Prof. Înv. Preșcolar: SCRIDONESI FELICIA

Grădinița nr. 1 Maieru

MOTTO:

„Educația nu este pregătirea pentru viață, educația este viața însăși”. (John Dewey)

Politicile și strategiile naționale pentru copii și tineri cu nevoi speciale au la bază ideea de „educație pentru toți” și în același timp, „educația pentru fiecare”. Primirea în grădiniță a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din clasă. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă copilului cu dizabilități aceeași valoare ca și celorlalți, respectându-se principiul democratic al valorii egale.

Desigur, când se prezintă educația incluzivă în grădiniță ne gândim în primul rând la copiii cu CES. Nu este însă suficient să ne referim numai la această categorie de copii, cu atât mai mult cu cât educația incluzivă evită orice formă de ierarhizare și de etichetare a copiilor. Unii copii au nevoie să fie sprijiniți pentru că au caracteristici, particularități, stiluri de învățare și ritmuri de dezvoltare diferite de ale celorlalți. Dar, fiecare copil poate avea la un moment dat anumite cerințe speciale față de educație.

În aplicarea educației incluzive se valorizează nu numai posibilitățile și premisele de dezvoltare ale fiecărui copil, ci și potențialul și motivația de schimbare și dezvoltare profesională a fiecărei educatoare. Așadar, dacă promovăm politici și practici cât mai incluzive în educația preșcolară, deci dacă ne focalizăm atenția asupra accesului, participării și implicării tuturor copiilor de vârstă preșcolară în programe de educație, vom avea nu numai generații mai bine pregătite să se integreze școlar și social, ci și profesioniști mai buni și mai eficienți în educație.

Iată câteva întrebări la care am încercat să găsim răspunsuri:

DE CE SĂ NE PESE ?

Pentru că acești copii nu se pot descurca singuri. Ei au nevoie de ajutor, pentru că toți au dreptul la educație, pentru că toți sunt capabili să învețe, pentru că toți au de câștigat, chiar și cei cu dezvoltare normală, care se vor obișnui cu diversitatea, cu faptul că nu e nici o problemă dacă acești copii sunt diferiți.

CINE DESCOPERĂ CERINȚELE SPECIALE ALE COPIILOR?

În primul rând părinții, ar trebui, deoarece ei sunt “martorii” primilor ani de viață ai acestora, apoi educatoarea , care are obligația și competența de a-i cunoaște pe fiecare dintre copiii cu care lucrează. Copii cu CES sunt în majoritatea grădinițelor. Ei sunt parte a grupului de copii, participând, după posibilitățile lor la activități și program. Dacă, pe o perioadă anume, educatoarea observă că problemele sunt frecvente, ea trebuie să ceară sprijin de la specialiști, de asemenea să antreneze familia în demersurile de ameliorare a problemelor descoperite. Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul grădiniței dispun de o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi (psihopedagogi) și profesorul logoped. Pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilități în învățământul de masă, în grupele obișnuite de copii sunt necesare:

- Existența unor centre de resurse, informare și comunicare;
- Formarea inițială și continuă a cadrelor didactice în problematica CES;
- Adaptarea și flexibilitatea curriculum- ului (pre)școlar;
- Evaluarea progresului școlar al copiilor cu CES integrați în grădinițele obișnuite;
- Implicarea, încurajarea participării părinților, schimbul de informații consilierea părinților în măsura solicitărilor și a necesităților, mobilizarea resurselor disponibile și competente.

Fiecare copil cu dificultăți de învățare are dreptul de a fi considerat un copil cu șansă la dezvoltare și felul cum îl apelăm este important pentru imaginea lui. Munca didactică trebuie să pună în centru copilul, nu problema acestuia.

Bibliografie:

- -Ecatarina Vrășmaș, “Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credits, București, 2004;
- Traian Vrășmaș, “Școala și educația pentru toți”, Editura Miniped, București, 2004.
- Neamtu, C. A. Ghergut, A. - "Psihopedagogie speciala" , Polirom, Iasi, 2000

EDUCATORUL – agent al schimbării pentru medii de învățare incluzive la grădiniță

**Profesor pentru învățământ preșcolar: Babițchi Anuța
Măricuța Fănica
Grădinița cu Program Prolungit „Trenulețul Veseliei”, Bistrița**

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități. Unii copii au nevoie să fie sprijiniți pentru că au caracteristici, particularități, stiluri de învățare și ritmuri de dezvoltare diferite de ale celorlalți. Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Fiecare copil poate avea la un moment dat anumite cerințe speciale legate de educație, aceste cerințe pot fi trecătoare, pe o anumită perioadă de timp, sau pe tot parcursul vieții. Astfel, educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toți, împreună cu toți. Un mediu incluziv va răspunde nevoilor individuale, va crește șansele pentru succes ale tuturor copiilor, va dezvolta respectul și imaginea de sine, va valoriza în mod benefic diferențele dintre persoane, va încuraja comunicarea deschisă despre orice, va reduce sau ameliora în același timp comportamentele discriminative și stereotipurile. Grădinița ca mediu incluziv, aderă la principiul centrării pe identitatea unică a fiecărui copil. Cu alte cuvinte spus fiecare copil este unic și important atât pentru părinți cât și pentru comunitate.

În contextul educației incluzive „...școlile trebuie să primească toți copiii fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, intelectuale, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii care muncesc și copiii străzii, copii din populații îndepărtate, copiii aparținând minorităților lingvistice, etnice sau culturale și copiilor din alte zone sau grupuri dezavantajate sau marginalizate (declarația de la Salamanca și Cadrul General de Acțiune al Nevoilor Speciale în Educație, paragraful 12).

UNESCO declară că educația incluzivă se bazează pe dreptul tuturor copiilor la o educație de calitate care satisface necesitățile de bază de învățare și îmbogățește viața. Cu accent deosebit

asupra grupurilor vulnerabile și marginalizate, educația incluzivă urmărește să dezvolte întregul potențial al fiecărui individ.

Definiția educației incluzive (UNESCO, Conferința de la Salamanca, 1994):

„Educația incluzivă caută să răspundă nevoilor de învățare ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților, cu un accent deosebit pe cei vulnerabili din punctul de vedere al marginalizării și excluziunii sociale.”

Definiția educației incluzive în România, în elaborarea căreia, cu sprijinul UNICEF, s-a beneficiat și de asistența unui recunoscut expert UNESCO (Mel Ainscow) este bazată în mare măsură și dezvoltă aceasta primă și importantă viziune lansată de UNESCO.

„Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități” (MEN&UNICEF, 1999 și HG nr.1251/2005).

Cadrele didactice pentru învățământul preșcolar implicate în educația incluzivă pun accentul pe lucrul în echipă și cooperare, pe respectarea identității culturale a fiecărui copil în parte și pe monitorizarea constantă a eficacității activităților de predare - învățare - evaluare la nivelul fiecărui copil. În același timp și implicarea comunității dar și a părinților în diverse activități extracurriculare organizate la nivelul unității de învățământ reprezintă tot atâția pași către succesul fiecărui copil și face parte din procesul de formare a copiilor fără de care nu putem vorbi de educație incluzivă.

Este foarte important ca sistemul de formare inițială a cadrelor didactice să cuprindă programe ce abordează problematica educației incluzive, să conducă spre dobândirea de astfel de cunoștințe și abilități care să asigure că toate cadrele didactice sunt familiarizate cu metodologiile centrate pe copil, sunt capabile să predea în medii diferite și să realizeze în mod adecvat predarea diferențiată, să valorifice punctele forte ale copiilor și să răspundă necesităților lor. Să știe că fiecare copil este important și valoros pentru educație, indiferent de modul și de ritmul lui de învățare și dezvoltare.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Pornind de la ideea că toți copiii pot să învețe în același mediu, educația incluzivă de calitate se realizează cu ajutorul profesorilor care se asigură că toate activitățile desfășurate în mediul educațional sunt organizate în funcție de interesul copilului. Astfel că toți copiii beneficiază de o multitudine de programe, servicii, resurse, care respectă obiectivele individuale și cerințele lor educaționale, contribuie la dezvoltarea cognitivă, socială, psihologică, culturală. Copiii sunt respectați ca indivizi, iar provocările în învățare sunt identificate, înțelese și adaptate după nevoile fiecăruia, iar mediul comun de învățare este structurat și adaptat astfel încât toți copiii să își valorifice întregul potențial.

Toți copiii au dreptul să învețe într-un mediu pozitiv și prietenos și valuarea învățării copiilor se realizează prin diverse modalități, este autentică, adecvată, relevantă și suficient de frecventă pentru a furniza informații privind evoluția copiilor.

Parteneriatele cu părinții și comunitatea sunt foarte importante în educația incluzivă.

În concluzie, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea trebuie să respecte următorii pași:

- să se precizeze concret parteneriatul cu familia, dar și cu comunitatea;
- să fie pregătit întregul personal al grădiniței pentru a primi toți copiii, fără discriminări;
- să asigure un climat primitiv și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient și stimulator, în care toți copiii să intre cu mare bucurie;
- să formeze copiii în așa fel încât să se accepta unii pe alții, să negocieze, să colaboreze și să lucreze împreună;
- să asigure un curriculum flexibil și deschis la care să aibă acces și părinții;
- să evalueze fiecare copil prin observație directă și indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activitățile curriculare;
- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniței, dar și la modificările și adaptările acestuia;
- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii și acțiuni în favoarea tuturor copiilor;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- să evalueze permanent și periodic progresele pe care le fac toți copiii, nu numai din punctul de vedere al achizițiilor intelectuale, dar și al relațiilor sociale, al cooperării și colaborării, al dezvoltării imaginii de sine și încrederii în forțele proprii;
- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente;
- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
- să realizeze un permanent schimb de idei, experiențe și soluții cu celelalte colegi, din grădiniță sau din alte instituții, precum și cu familiile copiilor.

BIBLIOGRAFIE

- Albulescu, I., Catalano, H., Sinteze de pedagogia învățământului preșcolar, Editura DPH, București;
- Vrăsmaș, E.; Vrăsmaș, T. (2012), Educația incluzivă în grădiniță: dimensiuni, provocări și soluții, UNICEF, MECTS, RENINCO, Editura Alpha MDN, București;
- Vrăsmaș, E.; Vrăsmaș, V. (2015) Practici bune în educația incluzivă din grădiniță, UNICEF, MECTS, RENINCO, Editura Alpha MDN, Buzău;
- Galoiu E., Cadrul didactic – factor important în promovarea educației incluzive, 2017;

JOCUL DE ROL—eficient în dezvoltarea abilităților comunicaționale la preșcolari

Prof.înv.preșcolar Ana Teodora Bota
Prof.înv.preșcolar Mariana Ștefania Liana Pop
Grădinița cu Program Prolungit Numărul 13 Bistrița

Sistemul educațional formal este reprezentat printr-un cumul de acțiuni a căror finalitate este formarea personalității umane, capabilă să contribuie la progresul social. Elementul central al sistemului complex de acțiune educativă, pe care cadrul formal îl utilizează pentru formarea personalității umane, începând de la vârste timpurii, este munca, activitatea directă, cu vădite resurse formative.

Pe parcursul dezvoltării personalității lor, copiii simt nevoia de a vorbi, de a comunica celorlalți ce au auzit și ce au făcut, ce au experimentat sau ce-au trăit. Conexiunile lor și conexiunile sociale se realizează mai bine atunci când au posibilitatea de a exemplifica și exersa ceea ce-și doresc să facă sau ceea ce ei au învățat deja. Un suport și un mijloc pentru o astfel de învățare activă îl constituie jocul de rol.

Pentru ca preșcolarii să înțeleagă ce se petrece în jurul lor, pentru a comunica corect și pentru a se manifesta adecvat în relație cu ceilalți, primele exerciții încep în familie, apoi se continuă în grădiniță, într-un mod formal, și se completează informal, în celelalte medii socio-educative frecventate de copilul preșcolar. Baza învățării la această vârstă o constituie imitația și exersarea situațională, adică identificarea, conceperea și asumarea rolurilor. Modelul familial se completează cu modelele observate de preșcolar la grădiniță: modelul educatoarei, modelul colegilor, modelele din povești și povestiri și din viața cotidiană.

Când învățarea se bazează pe o puternică dinamică motivațională, care permite preșcolarului să realizeze o solicitare productivă superioară a forțelor sale intelectuale, se poate spune că activizarea devine într-adevăr eficientă pentru formarea personalității sale.

Activitatea din grădiniță bazată pe joc de rol este de o deosebită importanță, deoarece permite activizarea elevilor, o necesitate impusă obiectiv din două considerente: pe de o parte, este cerută de obiectivele educaționale ale sistemului de învățământ, de societatea care are nevoie de un om

activ, iar pe de altă parte, de dinamica și energia specifică proceselor psihice și activității copilului. Dorința de cunoaștere a copilului se manifestă de timpuriu, fiind o caracteristică a acestei perioade de vârstă. Cunoașterea sănătoasă are nevoie de interacțiune, la această vârstă, dar și de exemple, iar cele mai bune exemple le găsim în povestiri (lumea imaginată) și în ceea ce se petrece zi de zi în jurul nostru (lumea reală).

Jocul de rol permite dezvoltarea gândirii critice la vârste timpurii și contribuie la dezvoltarea personalității preșcolarului, iar experiențele trăite prin jocul de rol sunt experiențe de viață, sunt provocări și surse inegalabile de învățare și, mai ales, de comunicare.

Deși specific copilăriei, jocul nu își poate fructifica valențele dacă este lipsit de modelul adulților. Adultul este prezent în jocurile copiilor fie ca personaj evocat, fie ca participant activ. Adultul este cel care valorifică întreaga bogăție de informație, precum și calitățile formative ale jocului prin activitatea sa directă de sugerare, sfătuire, stimulare a gândirii, oferind în același timp modelul de limbaj adecvat situației evocate în joc.

Educatorea poate interveni, cu tact și talent pedagogic, pentru a stârni curiozitatea și entuziasmul copilului, pentru a stimula participarea verbală și intelectuală. Fiecare tip de joc desfășurat în grădiniță, dar fin acordat în sarcini și în materialul utilizat, poate activa potențialul creativ al preșcolarilor și la nivelul comunicării.

Eficiența metodelor de instruire crește dacă acestea răspund curiozității și interesului copilului. De aceea, este necesar ca îmbinarea lor în procesul de învățământ să se facă pe un fond de problematizare permanent și să asigure o învățare activă prin descoperire. O astfel de metodă eficientă pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor este metoda jocului de rol. Odată cu stimularea curiozității pentru cunoaștere se dezvoltă și abilitățile de verbalizare a experiențelor simulate.

Jocul de rol fiind o metodă derivată din psihodramă (metodă terapeutică creată de J. L. Moreno în 1921), urmărește, în principal, formarea modului de a gândi, de a simți și acționa. Toate acestea devin exprimate și prin limbaj, încă de la vârste timpurii.

Jocurile de rol sunt puternic influențate de mediul de proveniență, de rutinele, obiceiurile tradiționale și modalitățile de exprimare ale familiei. În jocul de rol, copiii trebuie lăsați să

utilizeze limbajul care le este familiar. De exemplu, când se joacă „De-a familia”, copiii vor imita comportamentul și limbajul propriei familii. Treptat, educatoarea poate arăta și alte forme de comportament și de vorbire, utilizate în diferite situații: cum vorbește și se poartă un doctor sau conducătorul de tren, șoferul de autobuz, vânzătorul sau profesorul. Educatoarea poate interpreta o serie de situații care implică aceste personaje, fie jucându-le împreună cu copiii, fie utilizând păpuși sau imagini.

De asemenea, se poate iniția un joc de rol utilizând desene, fotografiile, o carte, pentru a povesti întâmplări simple. Se discută cu copiii despre ce personaj ar dori să fie, precum și ce lucruri le-ar trebui pentru ca ei să interpreteze rolul personajului ales. Discuțiile trebuie purtate energic, vioi, pentru a impulsiona copiii. După aceea, aceștia pot fi direcționați la centrul „Joc de rol” iar educatoarea îi va observa, fiind pregătită să intervină dacă preșcolarii au pierdut ideile de la care s-a pornit sau dacă au intrat în impas.

Prin jocul de rol se pot introduce în comportamentul copiilor anumite conduit sociale, cum ar fi folosirea salutarilor, prezentarea unor persoane necunoscute. Educatoarea trebuie să intre în jocul copiilor și să exprime clar comportamentul pe care dorește ca ei să și-l însușească. De exemplu, când se îndreaptă spre centrul „Joc de rol”, educatoarea spune bună ziua, întreabă dacă este primită în joc, spune la revedere când pleacă.

Scopul principal în dezvoltarea abilităților de comunicare este de a-i ajuta pe copii să capete încredere în ei pentru a vorbi într-o situație de grup. Totodată, copiii sunt îndrumați pentru a învăța să asculte atunci când vorbesc alți membri ai grupului. Este o bună pregătire pentru o conversație reală, pentru dezvoltarea capacității de așteptare în schimbul de replici, depășindu-se astfel stadiul în care preșcolarii din grup vorbesc toți deodată.

După joc, copiii trebuie ajutați să-și amintească ce au făcut și să-și consolideze cunoștințele. Ca atare, copiii pot fi întrebați ce ar dori să facă mai departe, fiind astfel obișnuiți cu o strategie de planificare, încurajați să gândească și să proiecteze acțiunile.

În fiecare joc pot fi introduse rime, povestioare, cântece. Copiii vor fi implicați cerându-li-se să repete sunete, acțiuni, pantomime în cadrul jocului de rol respectiv.

Jocul de rol oferă o varietate de situații în care copiii primesc și transmit mesaje orale. Colțul căsuței, în care se desfășoară marea majoritate a jocurilor de rol, reprezintă mediul cel mai adecvat, iar telefonul de jucărie, cel mai potrivit instrument. Educatoarea propune un subiect (de exemplu, „De-a doctorul”). Jocul se desfășoară „acasă”, iar personajul care cade bolnav poate fi copilul, păpușa, cățelul, pisica, un vecin. Pentru a veni în ajutor pacientului, trebuie telefonat la doctor și la ambulanță. În așteptarea ambulanței, doctorul indică la telefon ce trebuie să se facă, ce prim ajutor trebuie să i se acorde pacientului, astfel că există în mod logic o repetare a secvențelor de transmitere-recepționare-îndeplinire a mesajelor.

În cazul copiilor mici, educatoarea participă mult la jocul lor, iar pe măsură ce copiii cresc și dobândesc noi cunoștințe despre lumea înconjurătoare, prezența ei devine din ce în ce mai puțin necesară. În sarcina educatoarei rămân însă supravegherea și intervenția ori de câte ori este nevoie pentru a stimula sau a repune pe direcție jocul respectiv.

Pe măsură ce copiii cresc, se poate crea posibilitatea unei multitudini de mesaje/ instrucțiuni. Pe lângă mesajele telefonice, educatoarea poate structura jocul cerând câtorva copii să fie pacienți, alora să fie asistente medicale și doctori. Copiii trebuie să se asigure că salonul este curat, că bolnavii sunt îngrijiți, li se dau medicamentele, sunt chemați în sala de tratament, sala de mese. Se pot crea multe situații pentru a-I deprinde pe copii cu receptarea și transmiterea/ îndeplinirea mesajelor/ instrucțiunilor.

Educatoarea trebuie să răspundă în primul rând solicitărilor societății de astăzi, de avansare pe scara modernismului, care conduc la schimbări și în modul de joacă al copiilor. Astfel, jocuri de rol de genul: „De-a familia”, „De-a mama”, „De-a grădinița” și-au mai pierdut din atractivitate, mai ales la grupele mari, în favoarea celor de genul: „Economistii”, „Informaticienii”, „La gară”, „La bancă”, „De-a roboții”, „De-a stilștii”, „Automobilștii”.

Jocul de rol dezvoltă în primul rând abilitățile comunicaționale, dar exersează și memoria, încurajează copiii să-și exprime singuri trăirile, ideile, chiar să utilizeze texte gata construite, urmărind socializarea, formarea spiritului de echipă, empatia.

Avantajele aplicării jocului de rol, ca strategie interactivă, în activitatea instructivă educativă îl recomandă pentru utilizare sistematică în activitatea educațională deoarece acesta are caracter

formative și informativ, valorifică experiența proprie a copiilor, le dezvoltă răspunderea individuală și de grup, favorizează înțelegerea conceptelor și ideilor, echilibrează efortul cadrului didactic și al copiilor, stimulează motivația învățării, determină copiii să caute și să dezvolte soluții pentru diverse situații-problemă, dezvoltă gândirea critică, logică și independentă. Nu în ultimul rând, are contribuții importante la educarea simțului estetic.

Bibliografie:

Avram I., Catalano H., Someșan E. (2010). *Instrucție și educație în școala contemporană*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință.

Bocoș, M., Catalano, H. (coordonator), (2008). *Pedagogia învățământului primar și preșcolar, vol. I, Cercetări acțiune*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.

Catalano H., Albușescu I. (2018). *Pedagogia jocului și a activităților ludice*, Editura Didactică și Pedagogică, București,

Catalano H., Albușescu I. (2019). *Didactica jocurilor*, Editura Didactică și Pedagogică, București

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ÎN ACTIVITATEA LA GRĂDINIȚĂ

BURZO AURICA educatoare- Grădinița cu P.N. Nr.2 Bistrița

În lumea pe care o trăim cu toții azi e foarte important să ne preocupăm de educarea emoțională a copiilor încă de la grădiniță, deoarece aceștia sunt destul de afectați de schimbările din societate. Ei au nevoie să fie ajutați să-și descopere emoțiile și să le gestioneze într-o manieră pozitivă. Pentru a-i putea îndruma, educatoarea trebuie să țină cont de câteva aspecte și anume: să permită copiilor să-și exprime liber emoțiile și să îi ajute să înțeleagă ce simt, toate emoțiile negative ale copilului trebuie să fie și acestea acceptate de către educatoare după care discuțiile despre emoții trebuie să se facă într-un mod natural. Chiar și educatoarea ar fi bine să împărtășească cu copiii trăirile și emoțiile ei personale, fără teama de greșală, iar la părinți în ședințele de la grădiniță, să le reamintească acestora cât de important este ca ei, părinții acasă, să le spună copiilor cât sunt de iubiți, indiferent de cum se simt într-un anumit moment sau ce comportament au. Dacă reușim să dezvoltăm inteligența emoțională încă din primii ani de viață, asta ne va ajuta copilul să se adapteze ușor la grădiniță, apoi la școală. Un copil echilibrat din punct de vedere emoțional va înțelege rolul mersului la grădiniță și nu îi va fi teamă să rămână fără părinții lui. Astfel se vor îmbunătăți relațiile interpersonale. Copiii care cunosc și înțeleg emoțiile celorlalți, dau dovadă de empatie și sunt văzuți ca niște buni prieteni. Se va preveni și/sau evita apariția unor comportamente negative. La vârsta preșcolară este adesea dificil să faci față unor sentimente pe care nu le cunoști și nu le înțelegi. Pentru a le transmite într-o formă cât mai accesibilă toate informațiile de care ei au nevoie pentru a-și dezvolta inteligența emoțională, avem nevoie să gândim activitățile de la grădiniță astfel încât și aceste informații să fie incluse. O metodă foarte ușor de folosit ar fi selectarea unor povești ce au ca subiect emoțiile (ex. „Cei mai buni prieteni”, „Te iubesc până la stele”). Astfel, ei vor învăța despre emoții într-un mod plăcut, iar realizarea de lucrări practice, picturi, desene, confecții, jocuri de rol, teatru de păpuși, dramatizarea sau simple convorbiri, îi vor ajuta să se cunoască mai bine, dar să își cunoască și colegii. Pentru copii, doamna educatoare este adesea văzută ca un model, iar exprimarea sinceră față de copiii din grupă este cel mai bun exemplu pentru a-i învăța cum să devină adulți

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

echilibratiemoțional.Prezint mai jos un exemplu de activitate desfășurat la grupa mijlocie (POZNA LUI JAKIE de Hiroyuki Aihara) care a avut ca scop, exersarea comportamentelor dezirabile într-o situație neplăcută.

Obiective:

- să achiziționeze comportamentele necesare stabilirii și menținerii relațiilor interpersonale;
- să reacționeze adecvat în situațiile conflictuale;
- să rezolve problemele care pot apare într-o relație de prietenie;

Loc de desfășurare: sala de grupă.

Materiale: fișa de lucru , televizor , carte cu ilustrații.

Desfășurarea activității: Educatoarea și copiii urmăresc povestea unui ursuleț poznaș pe nume Jackie. <https://youtu.be/7BCq18KTcEY>

Am inițiat următoarea discuție cu copiii după ce am vizionat povestea: (Cum se numea fetița ursuleț? Ce doreau urșii să facă? Cum îi ajută Jackie? Ce făcea ea în timp ce ceilalți urși munceau? Ce a făcut Jackie atunci când plăcinta a fost gata? Cum au reacționat urșii? Ce s-a hotărât Jackie să facă? A reușit să vândă plăcinta în târg? De ce? Au iertat-o ursuleții pe Jackie? Ce au făcut ei? De ce credeți că au iertat-o ursuleții pe Jackie? Cum a reacționat Jackie? De ce a început să plângă? Voi ați făcut vreodată o boacăna? Am rugat copiii să descrie situația.) Cum

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

v-ați simțit? Ați recunoscut că voi ați greșit? Ce s-a întâmplat apoi? Cum v-ați simțit atunci când vi s-a iertat greșeala? Ați iertat vreodată un prieten care v-a supărat? (Am rugat copiii să descrie situația.) Cum credeți voi că s-a simțit prietenul vostru? Activitatea s-a încheiat cu o fișă de lucru în care copiii au avut ca sarcină să deseneze propria emoție (fericit/trist).

Bibliografie :

-Benga, O., Miclea, M.,(2010),Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari: ghid practic pentru educatori, Ediția a doua, Editura ASCR, Cluj Napoca;

-www.youtube.com;

-ro.pinterest.com;

-Aihara H. (2010), Școala urșilor – Pozna lui Jackie, Editura Cartea Copiilor, București;

SPECIFICUL ACTIVITĂȚILOR OUTDOOR ÎN GRĂDINIȚĂ

URSA ANA OLTIȚA

G. P. P. NR. 3 BISTRIȚA

„Ceea ce poate fi cel mai bine predat în interiorul sălilor de clasă, acolo ar trebui să fie predat, iar ceea ce poate fi cel mai bine învățat prin intermediul experienței, operând direct cu materialele indigene și situații de viață în afara școlii, acolo ar trebui învățat” (L. B. Sharp, 1943)

În general, educația de tip outdoor poate fi definită ca orice formă de activitate de învățare care se desfășoară în afara sălii de clasă/sălii de grupă. Kurt Hahn este fondatorul primei școli în aer liber –Outward Bound- în Țara Galilor, în anul 1941. Urmărind evoluția societății, acesta concluziona că invazia tehnologiei în societatea modernă nu face altceva decât să ducă la un declin al condiției fizice, al creativității și imaginației, al autodisciplinării și al activităților practice.

Caracteristici cheie ale educației outdoor:

- Educația outdoor oferă posibilitatea contactului direct cu natura;
- Educația outdoor reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare;
- Educația outdoor facilitează procesul de învățare al copiilor care întâmpină dificultăți în acest sens;
- Dezvoltarea personală atât a celor care o aplică, cât mai ales a preșcolarilor;
- Dezvoltarea spiritului de echipă;
- Educația outdoor oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale care asigură bunăstarea societății.

Obiectivele generale ale educației outdoor sunt:

- Dezvoltarea abilităților socio-personale: îmbunătățirea spiritului de echipă, a relațiilor sociale, dezvoltarea competențelor de conducere, etc
- Dezvoltarea abilităților de management: organizare, coordonare, evaluare, atât a celor care o aplică, cât și a participanților .
- Oferirea unui cadru stimulativ de învățare;
- Oferă posibilitatea creării unui mediu relaxant și motivant în funcție de problema identificată.

Un aspect important al educației outdoor este acela că aceasta răspunde atât nevoilor de bază ale individului, cât și celor care îl particularizează în grupul din care face parte:

-Nevoia de a fi respectat – derularea de diferite activități în aer liber încurajează copilul să se simtă în largul său, astfel el va fi mult mai deschis, va comunica, își va exprima propriile opinii, se va simți apreciat, va simți ca deciziile sale contează pentru ceilalți.

-Nevoia de a fi responsabil – activitățile outdoor permit copilului oportunitatea de a primi diferite sarcini, responsabilități pentru atingerea scopului propus (spre exemplu dacă se optează pentru o activitate de ecologizare, un copil poate primi sarcina de a curăța pomii, un altul sarcina de a uda florile, important este însă, ca prin comunicarea cu copilul, profesorul să-i transmită acestuia sentimentul că prin ceea ce întreprinde el, mediul va fi mai curat, astfel el va conștientiza că are o responsabilitate față de protejarea mediului).

-Nevoia de a fi activ –implicarea în diferite activități sportive, jocuri, plimbări tematice, aduce numeroase beneficii dezvoltării fizice, psihice ale copilului. Jocul fiind activitatea fundamentală a copilului este important ca toți copiii să fie stimulați în mod constant să se joace, să alerge, să participe la diferite activități în mod activ.

-Nevoia de a fi inclus social – poate cea mai importantă caracteristică a educației outdoor este aceea că este o modalitate de succes de a depăși unele dificultăți ale copilului (psihice, fizice, sociale, emoționale sau economice), astfel încât acesta să fie inclus social, să simtă că aparține unei comunități; se consideră ca mediul din interiorul grupei este mai degrabă unul competitiv,

în timp ce cel din afara clasei este unul suportiv, care permite copiilor să se exprime, să relaționeze cu ceilalți, să colaboreze.

-Nevoia de a se simți în siguranță–în teriorul sălii de grupă, a grădiniței este mult mai sigur pentru copii, în timp ce mediul exterior implică diferite riscuri și situații neprevăzute care pot avea efect negativ.

Ca și formă de educație nonformala, educația outdoor poate fi integrată cu succes în educația formală cu scopul maximizării efectelor procesului de învățare, tendința actuală fiind aceea de amplificare a celor două forme, mai ales pentru faptul că încorporate, ele conduc la un sistem educativ mult mai valoros din punct de vedere al calității, producând avantaje pe termen lung, prin acoperirea unei game largi de discipline.

Pentru a desfășura o activitate outdoor avem nevoie de **un loc** (mediul natural), **un subiect** (o temă potrivită) și **un motiv** (motivarea), toate cele trei elemente asigurând învățarea.

Educația outdoor poate fi planificată și implementată în toate domeniile propuse de curriculum preșcolar:

-Domeniul Limbă și comunicare: -se poate crea o poveste pornind de la un obiect, un animal sau chiar un fenomen din natură. Una dintre cele mai interesante activități poate fi intitulată „Poveștile copacilor” în cadrul căreia preșcolarii vor fi solicitați să se așeze câteva minute lângă un copac, să își imagineze și să relateze ce poveste are copacul sau ce povești ar spune copacul dacă ar putea vorbi.

-Domeniul Științe:- *activitățile matematice* oferă oportunități care mai de care mai diversificate, prin compunerea sau rezolvarea de probleme, copiii sunt puși în situația de evalua în cifre exacte anumite lucruri, spre exemplu se vor aduna mai multe pietre și vor fi comparate între ele, vor fi numărate și apoi aranjate după mărime și formă; tot cu ajutorul acestor pietre se va putea realiza conturul diferitelor figure geometrice (mai mari sau mai mici). Aceleași activități se pot realiza și cu alte materiale din natură: Frunze, bețe, flori etc.

- *activitățile de cunoașterea mediului* se pot realiza outdoor prin:

*plantarea și îngrijirea plantelor din curtea grădiniței;

*excursii prin pădure, vizite la grădina zoologică, la grădina botanică;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

*participarea preșcolarilor la acțiuni de protecția mediului.

-Domeniul Estetic și Creativ, Domeniul Om și Societate:- *Educația plastică și abilitățile practice.* Desenele, picturile, colajele, afișele cu mesaje ecologice constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică.

Educația muzicală. Se pot organiza concursuri musicale în aer liber, cum la fel de bine se poate audia sau asista la un spectacol musical.

-Domeniu Psihomotric:- se va urmări desfășurarea acestor activități cu precădere în aer liber, în orice anotimp existând necesitatea ca preșcolarul să fie scos din sala de grupă și implicat în activități cu caracter sportiv care contribuie la dezvoltarea fizică și psihică a lui.

Orice activitate ce se desfășoară în afara sălii de grupă înseamnă activitate în contact nemijlocit cu mediul înconjurător, de aceea așa cum îi învățăm pe copii să vorbească, să se comporte, să respecte normele de igienă, tot așa trebuie să-I învățăm să respecte mediul în care trăim.

Pe lângă avantajele pe care le oferă activitățile outdoor există și limite:

- activitățile desfășurate necesită mult timp pentru pregătirea și realizarea lor;
- condițiile climatice;
- deplasarea la o anumită locație poate presupune costuri suplimentare;
- este nevoie de acordul părinților, conducerii;
- micile incidente care pot apărea, precum și restricțiile pe care le poate avea un spațiu în aer liber.

Idei pentru activități în curtea grădiniței:

- Detectivii naturii*- investigăm grădina cu o lupă și desenăm ce am descoperit;
- Vopsim pietre* și personalizăm spațiul de joacă;
- Spălăm jucăriile* –observăm care plutesc și care se scufundă;
- Micile nimicuri, lucruri de luat în serios* –culegem și realizăm un album cu Frunze, jucării cu materiale din natură;
- Vânătoare de comori*- urmărim harta și descoperim comori (facem colecții de Frunze, castane, pietre etc);

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

-Stăm culcați pe o pătură și ne imaginăm ce forme au norii, asocierea lor cu forme reale sau din lumea basmelor și poveștilor; etc

Bibliografie:

*Geamăna, N. A., (2008), *Educația ecologică la vârsta preșcolară*, C.N.I. Coresi S.A, București;

*Geamăna, N., A., (2013), *Educație ecologică-îndrumar pentru activitățile în grădiniță și clasa pregătitoare*, Editura Arlequin, București;

*Lespezeanu, M., (2007), *Tradițional și modern în învățământul preșcolar – o metodică a activităților instructiv-educative*, Editura Omfal Esențial, București;

*Silvia, B., Rodica, B., Crina, C., Viorica, P., *Educația outdoor*, Editura Trend;

***<https://www.google.ro/search?q=didactic&oq=didactic&aqs=chrome.0.69i59j69i60l5.39950j7&sourceid=chrome&ie=UTF>.

ÎN LUMEA ȘTIINȚELOR

Profesor pentru învățământul preșcolar: ANDRA IULIA MIHĂESE

Instituția: G.P.P. NR. 3, Bistrița

Motto: „ Copilul învață din ceea ce îl înconjoară” – Maria Montessori

Noul Curriculum pentru învățământul preșcolar angrenează copiii, prin activitățile de învățare propuse, în mai multe domenii de experiență și în același timp asigură unitatea și echilibrul necesar, prin abordarea fiecărui domeniu atât în relație cu celelalte, cât și cu întreg curriculum-ul. Acesta promovează flexibilitatea programei instructiv-educative, cu scopul de a crește calitatea educației la acest nivel de vârstă. Ceea ce propune noul curriculum este atingerea cunoașterii prin intermediul învățării experiențiale, proiectată cu ajutorul jocului, generator de satisfacții și motivație internă. Abordarea științelor trebuie făcută printr-o diversitate de practici: lucru în echipă, activități practice, activități transdisciplinare etc.

Domeniul științe – include înțelegerea naturii, ca fiind modificabilă de ființele umane cu care se află în interacțiune și abordarea domeniului matematic prin intermediul experiențelor practice. Natura, prin caracterul său viu și dinamic, trezește interesul copiilor. Sub îndrumarea educatoarei, activitățile de cunoaștere a mediului înconjurător îi înarmează pe copii cu informații diverse, lărgindu-le orizontul intelectual și afectiv, dezvoltându-le capacitatea de a cerceta și de a descoperi relațiile dintre fenomene, le răspunde dorinței acestora de investigare, răspunde curiozității lor, caracteristică și specific vârstei. Curiozitatea pe care o manifestă copiii față de mediul înconjurător trebuie permanent menținută și transformată într-o puternică dorință de a afla mai mult și mai multe și de a înțelege ce se întâmplă dincolo de aparențe. Derularea

experimentelor cu materiale simple, din mediul înconjurător, stimulează ideea că științele naturii sunt un domeniu accesibil tuturor, inclusiv copiilor.

Problemele legate de mediul înconjurător trebuie studiate de la cele mai fragede vârste și acest lucru poate fi realizat cu o mare eficiență în cadrul unităților de învățământ. Este foarte adevărat faptul că nu trebuie să uităm de educația celor „7 ani de acasă”, prin care unui copil i se pot transmite cele mai elementare norme de comportament care să constituie fundamental acțiunilor unui cetățean preocupat de mediul în care trăiește.

Educarea preșcolarilor este important pentru:

- dezvoltarea sentimentelor de afecțiune față de tot ceea ce îi înconjoară;
- corectarea atitudinilor comportamentale sau chiar suplinirea părinților în formarea comportamentelor copiilor;
- transmiterea unor noi cunoștințe și lămurirea / corectarea informațiilor pe care le au din familie, prin intermediul televizorului sau din basme;
- formarea unor viitoare personalități.

MIJLOACE FOLOSITE PENTRU CUNOASTEREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

1. Activitatea obligatorie de observare- este directă, nemijlocită, indiferent dacă observarea are loc după tablouri sau după obiecte și ființe existente în realitate.
2. Lectura după imagini – este un alt mijloc propriu cunoașterii mediului înconjurător în care copiii își precizează cunoștințele despre mediul înconjurător, efectuează cu ajutorul educatoarei analize, sinteze, comparații asupra obiectelor și ființelor a căror cunoaștere a fost predată anterior, în cadrul observărilor.

3. Jocul didactic - este mijlocul prin care se predau, se verifică sau se sistematizează cunoștințele despre mediul înconjurător. Jocul didactic se situează drept cel mai accesibil mijloc de predare și verificare a cunoștințelor în grădiniță.
4. Povestirea educatoarei – Prin activitatea de povestire, educatoarea prezintă copiilor exemple de vorbire coerentă, logică, expresivă și corectă. Povestirea este un mijloc de comunicare și completare de cunoștințe, deoarece fiecare povestire cât de simplă cuprinde aspecte din mediul înconjurător.
5. Memorizările – constituie unul din mijloacele însemnate folosite în grădiniță, ele sunt un mijloc de instruire și educație a copiilor și în același timp un bun exercitiu al memoriei.
6. Convorbirea – copiii își precizează și sistematizează unele cunoștințe despre mediul înconjurător predate în cadrul activităților obligatorii, vizitelor și plimbărilor. Convorbirile contribuie la dezvoltarea gândirii logice și cauzale și implicit la dezvoltarea limbajului.

Activitatea matematică face parte din domeniul *Știință*. Fiind domeniul unei gândiri care operează cu cantitățile și cu relațiile dintre ele, matematica trebuie descrisă și comunicată printr-un sistem specific de simboluri. Acest domeniu trebuie să fie accesibil copilului aflat în stadiul gândirii preoperaționale, pentru care lumea este așa cum o percepe el în mod direct. Activitățile matematice înseamnă pentru cei mai mulți copii rezolvarea de probleme. Deoarece logica copiilor de vârstă preșcolară este imperfectă, aceștia vor aborda problemele matematice și vor căuta soluții în maniera încercare-eroare. Investigarea realității se face la vârsta preșcolară acționând asupra acesteia și verificând în practică soluțiile problemelor diverse întâlnite. Această modalitate de lucru este ea însăși sursă de cunoaștere și dezvoltare a structurilor logice ulterioare. Pe lângă aceasta, activitățile matematice nu trebuie privite ca zone specifice, izolate de celelalte domenii. Pentru copilul preșcolar nu există încă materia de învățământ “matematică”. Tot ceea ce învață în activitățile matematice este util în fiecare moment concret al vieții și la orice joc sau activitate. Experiențele proiectate de cadrul didactic sunt determinate așadar de trebuințele

copiilor. Ei au nevoie de activități concrete, care pot fi exprimate verbal și care să-i ajute să generalizeze, să emită ipoteze și să pună întrebări.

Ținând cont de acest lucru, pentru a facilita învățarea matematicii, cadrul didactic trebuie să aibă grijă:

-să creeze un ambient bogat, prin care copiii să poată acumula date senzoriale (să pună la dispoziția copiilor jucării, să dea acestora posibilitatea să se joace în curtea grădiniței explorând natura, etc.).

-să selecteze metodele și procedeele de predare adecvate, care să-i ajute pe copii să organizeze datele senzoriale în concepte matematice;

-să aleagă procedeele și activitățile optime prin care preșcolarii să-și formeze deprinderi de numărare, operații aritmetice simple și să-și dezvolte creativitatea.

Copilul trebuie ajutat la formularea explicațiilor diferitelor întâmplări. Astfel, se consideră necesar ca preșcolarul să fie pus în contact cu domeniul matematic prin jocuri dirijate cu materiale, cum ar fi nisipul sau apa, sau prin simularea de cumpărături în magazine. În această manieră vor putea fi dezvoltate prezentările acestora cu privire la unele concepte, cum ar fi: volum, masă, număr și de asemenea, ei vor putea fi implicați în activități de discriminare, clasificare sau descriere cantitativă. Dezvoltarea capacităților de raționament, inclusiv de raționament abstract, va fi încurajată în conexiune cu obiecte și activități familiare în sala de grupă sau la domiciliul copiilor.

Este recomandată utilizarea metodelor centrate pe copil, pe activizarea structurilor cognitive și operatorii ale copiilor, pe transformarea copilului în coparticipant la propria instruire și educație. Se impune schimbarea accentului de la activități de memorare și repetare la activități de explorare-investigare. Din acest motiv se cere să-l punem în contact cu tot ceea ce îi poate stimula simțurile și astfel să învețe mai ușor. Enunțurile matematice nu se învață pur și simplu, ci se înțeleg, se integrează și se îmbogățesc numai în măsura în care elevul operează cu ele. Metodele

activ-participative, care au avantajul punerii copilului în situația de a căuta și descoperi, de a rezolva situații noi, neînvățate anterior. Printre cele mai utilizate metode sunt rezolvarea de probleme și jocul care reprezintă de altfel, universal copilăriei. Totul se realizează cu ajutorul materialului intuitiv-concret.

Prin intermediul **Științelor**, preșcolarii achiziționează cunoștințe din diferite domenii de activitate. Abordarea modernă a proiectării, implementării și evaluării cunoștințelor științifice prin intermediul unor produse curricular reprezintă o modalitate eficientă de a răspunde preocupărilor de optimizare a demersului didactic și constituie o punte de legătură între individ și comunitatea științifică.

Bibliografie

- MECT, *Curriculum pentru educația timpurie a copiilor de la 2 la 6/7 ani*, București, 2008;
- Antonovici. Ș., *Cunoașterea mediului în grădiniță*, Ed. DPH, București, 2009;
- Dinuța N., *Metodica activităților matematice în grădinița*, Ed. Universității, Pitești, 2007.

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ LA COPII

Profesor pentru învățământ preșcolar: **Toth Ana-Maria**

Instituția: **G.P.P. Nr. 3, Bistrița**

Dezvoltarea emoțională a copilului

Experiențele prin care trece o persoană sunt însoțite de emoții pozitive și negative. În 1972, cercetătorul Paul Ekman a descoperit emoțiile de bază, universal pentru ființele umane, respective fericirea, tristețea, teama, furia, surprinderea și dezgustul. Acestea ne motivează să acționăm și ne pun în mișcare, însă nu sunt deloc simplu de controlat, mai ales la o vârstă fragedă. Dezvoltarea emoțională a copilului este o component cheie pentru succesul său în viața profesională și personală.

Dezvoltarea inteligenței emoționale a copilului înseamnă autocunoaștere, empatie, conștiință socială, gestionarea eficientă a propriilor sentimente, autoconștientizare, automotivare sau construirea unor relații de succes cu toți cei din jur. Vorbim despre aptitudini pe care cel mic trebuie să și le însușească pentru a avea o stare fizică și mental cât mai bună. Practic, înțelegerea emoțiilor proprii și ale celorlalți, exprimarea acestora și dezvoltarea capacității de autocontrol reprezintă cele trei abilități importante care alcătuiesc inteligența emoțională la copii. Toate acestea pot fi educate încă din copilăria mică deoarece orice emoție are un declanșator, un eveniment intern sau extern, dar și o reacție fiziologică și un comportament asociat.

Metode eficiente pentru dezvoltarea inteligenței emoționale a copilului

Dezvoltarea emoțională la copii vine la pachet cu foarte multe beneficii. Unul dintre avantajele majore este o sănătate mai bună. După cum știm cu toții, un șoc emoțional poate conduce la îmbolnăvire dacă micuțul nu învață cum să-și controleze emoțiile. Gândirea negativă poate aduce boala, în timp ce gândirea pozitivă ajută la vindecarea organismului. Mai departe, dezvoltarea emoțională a copilului este esențială pentru o calitate excelentă a vieții, crearea unor relații solide

și sănătoase, adaptarea în cercurile sociale, gestionarea situațiilor complicate și comunicarea cu cei din jur. Cu siguranță, plusurile sunt de necontestat, iar unul dintre lucrurile bune îl reprezintă și faptul că rolul familiei în dezvoltarea emoțională a copilului este crucial pentru starea de fericire și împlinire a acestuia. Iată câteva metode prin care poți contribui la acest proces:

Puterea exemplului

Este necesar ca adulții să înțeleagă că dezvoltarea emoțională a copilului începe în sânul familiei. La o vârstă fragedă, cel mic nu știe cum să procedeze în diferite situații și copiază comportamentele celor mari.

Adulții trebuie să fie cât mai naturali în comportamentul lor, să nu-și mascheze stările emoționale sau să adopte o poziție falsă în fața copilului, care să-i genereze efecte psihologice negative. Prin urmare, încearcă să fii un exemplu de inteligență emoțională pentru copilul tău!

Acceptarea emoțiilor de către copil

Copilul trebuie să fie întotdeauna ascultat cu răbdare și ajutat să ia cele mai bune decizii. Astfel, el va înțelege că nicio emoție nu este greșită, fie ea pozitivă sau negativă, și că fiecare are un rol în bagajul lui afectiv. Furia și teama fac parte din viață și sunt unele dintre emoțiile de bază. Copilul nu trebuie să le reprime, ci să înțeleagă de ce anume apar și cum poate avea un comportament adecvat chiar și atunci când lucrurile devin dificile. De pildă, părinții pot exercita anumite situații de viață cu juniorul ca să-l învețe cum să reacționeze pentru a-l ajuta să-și accepte emoțiile mai ușor.

Socializare și joacă

Asigură-te că micuțul tău are parte de aceste activități cât mai des. Amenajarea unui spațiu de joacă acasă poate fi o idee bună atât pentru socializare cât și pentru joaca împreună cu alți copii.

Pe lângă faptul că va interacționa cu alte persoane și va experimenta tot felul de stări, cel mic va putea să învețe multe despre emoții, mai ales dacă îi pui la dispoziție și jucării educaționale.

Lectura

Odată cu dezvoltarea limbajului și a abilităților de socializare, adulții trebuie să se implice active și în dezvoltarea emoțională a copilului. Unul dintre cele mai simple moduri prin care pot face asta este să-i citească diverse cărți pentru copii care să-I vorbească despre emoții. Relația cauză-efect reprezintă unul dintre procesele definitorii ale vieții, un factor declanșator al experiențelor umane, care se manifestă încă din primele luni. Citindu-i copilului povești, analizând personajele și trăirile acestora, el poate să înțeleagă mai ușor relația cauză-efect în plan emoțional. În plus, există o mulțime de cărți pentru copii pe care micuțul tău le va adora. Totodată, pe lângă povești, poți alege să-i citești și alte tipuri de cărți, cum ar fi Ce, cum și de ce simt? Ema și Eric descoperă emoțiile sau Cartea emoțiilor mele. Furia, extrem de utile pentru dezvoltarea emoțională a copilului.

Jocuri

Un copil învață totul prin joacă la o vârstă fragedă. Părinții pot aborda tot felul de jocuri și activități de dezvoltare personală prin care să-l ajute pe micuțul lor să capete inteligență emoțională. Jucăriile de rol sunt perfecte pentru ca juniorul să intre în pielea anumitor personaje și să le observe sentimentele. De asemenea, jocurile pentru dezvoltarea emoțională sau cele pentru dezvoltarea imaginației contribuie la dezvoltarea emoțională a copilului.

Cel mic are nevoie să recunoască și să înțeleagă emoțiile de bază. Ca să-i dai o mână de ajutor trebuie să-i oferi jocuri creative ori cărți interesante, dar să-îdescrui cu răbdare și propriile trăiri emoționale.

Bibliografie:

- Daniel Galeman, *Inteligența emoțională*, Ed. Curtea veche, 2021.
- Ioan Neacșu, *Educația emoțional-afectivă*, Ed. Polirom, 2020.

DE CE EDUCAȚIE OUTDOOR LA CICLUL PRIMAR?

Profesor învățământ primar: Petri Alina Maria,

Școala Gimnazială Nr.1, Bistrița

Educația outdoor se bazează pe învățarea în aer liber într-un mod organizat, în proximitatea școlii și nu numai. Aceasta poate include educația pentru mediu, activități recreative, programe de dezvoltare personală și socială, drumeții, aventură, tabere.

Educația în aer liber este o formă organizată de învățământ care dezvoltă la elevi înțelegerea și aprecierea de sine, a celor din jur și a lumii naturale. Față de sistemul tradițional de instrucție și educație, aceasta prezintă anumite avantaje: mobilizează exemplar resursele corporale și mintale, copiii sunt mult mai sensibili când se află în mijlocul mediului înconjurător, viața în aer liber arată omului ce slab este în mijlocul naturii și îl obligă să colaboreze cu ceilalți și să se bazeze pe ei, produce efecte educative mai puternice și mai durabile privind dobândirea capacității de stăpânire a unor situații complexe, de inovare, de conducere, de spirit de echipă și de comunicare.

În ultima vreme a crescut interesul cadrelor didactice pentru programe educaționale alternative în educația nonformală, cum ar fi genul de învățare mai sus amintit, învățarea prin aventură sau activități extrașcolare cu caracter interdisciplinar.

Caracteristicile educației outdoor sunt următoarele:

- oferă posibilitatea contactului direct cu natura - educația outdoor se desprinde ca o modalitate extrem de benefică pentru schimbarea atitudinilor și comportamentelor față de mediu;
- reprezintă o puternică sursă de experiențe de învățare – un mediu relaxant, liber, poate oferi elevilor nenumărate provocări, astfel că procesul de educare devine puternic, capabil să schimbe comportamente antisociale, să creeze o relație puternică între oameni bazată pe sprijin reciproc;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- înlesnește procesul de învățare al elevilor care întâmpină dificultăți în acest sens –educația outdoor oferă un climat diferit de învățare ce permite acestor elevi să devină mai motivați, mai capabili;

-realizează dezvoltarea personală atât a celor care o aplică, cât mai ales a elevilor;

-dezvoltă spiritul de echipă – conexiunea între elevi, elevi-profesori duce la creșterea gradului de participare activă, creșterea cetățeniei active în rândul ambelor categorii;

- oferă nenumărate beneficii fizice, emoționale, mentale ce asigură bunăstarea societății.

Vă voi da câteva exemple de integrare a educației outdoor, pe arii curriculate la ciclul primar:

Aria curriculară „Limbă și comunicare”. Există multe activități ce pot fi derulate pentru a aborda într-un mod inedit disciplinele din această arie curriculară, astfel că elevii își vor dezvolta imaginația, creativitatea, își vor nuanța și activa vocabularul.

Exemple:

-dramatizarea unei povești, după ce aceasta a fost citită inițial în clasă – li se cere elevilor să schimbe firul epic al poveștii, fără ca învățătorul să-i influențeze în deciziile lor(activitatea nu presupune o repetiție propriu-zisă, este indicat să lăsăm elevii să fie spontani, ei se vor gândi în prealabil cum să schimbe firul epic, însă pentru exemplificare îi vom încuraja să improvizeze);

- identificarea anumitor elemente naturale cu care elevii pot scrie: pe pământ, pe pietre sau frunze etc.;

- continuarea unei povești alegând un obiect din natură (un copac, o floare, o clădire etc), cu începutul creat de către cadrul didactic; cu acest prilej, copiii își consolidează și cunoștințele despre părțile de propoziție sau de vorbire studiate;

- crearea împreună cu elevii a unui loc de citit(atunci când avem o lectură la clasă putem merge în acel loc);

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- încurajarea școlarilor să compună poezii cu diverse obiecte din jur.

Matematică și științe. Matematica oferă și ea oportunități care mai de care mai diverse. Prin compunerea sau rezolvarea de probleme, elevii sunt puși în situația de a evalua în cifre exacte anumite aspecte, aceștia dezvoltându-și totodată creativitatea.

Exemple:

- elevii sunt puși să adune o gramadă de pietre din care învățătorul și fiecare dintre ei își vor alege câte una, apoi le compară, desenând cu creta semnele $<$, $>$, $=$;

- copiii sunt scoși în curtea școlii și sunt puși să formeze diferite figuri geometrice, astfel vor învăța într-un mod interactiv;

- acestora li se poate cere să măsoare curtea școlii sau terenul de sport;

- li se solicită elevilor să adune mai multe frunze pe care le găsesc pe jos, să le sorteze pe grămezi diferite (după culoare, formă, etc). Discutăm despre modul cum diferite criterii de clasificare duc la diferite distribuiri de grămezi. Ce criterii folosim pentru a clasifica grupuri de organisme cum ar fi mamiferele, păsările, plantele și insectele?

Științe ale naturii - elevul dobândește organizat cunoștințe cu privire plantele și animalele din natură, informații cu privire la mediul înconjurător, la poluare și consecințele acesteia. Valențele educative ale acestor lecții pot fi puse în valoare prin:

- plantarea și îngrijirea plantelor din grădina școlii, din grădina de legume;

- vizite la grădina zoologică, la grădina botanică;

- participarea elevilor la acțiuni de protecția mediului;

- drumeții în pădure și construire de căsuțe pentru păsările;

- fotografierea viețuitoarelor din jur;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

-observarea fenomenelor din natură (ploile, ninsorile, tunetul/fulgerul, arderea combustibilului, circuitul apei ș.a.).

Om și societate. Geografie. Lecțiile despre formele de relief, climă, vegetație, soluri, apă sau animale pot fi predate foarte bine în aer liber, folosindu-ne de mediul natural în care ne aflăm pentru a le explica și exemplifica elevilor anumite noțiuni ce țin de această disciplină – cum s-au format câmpiile, dealurile, munții, apele, etc. Putem organiza o drumeție în puncte cheie din zona în care ne aflăm, să observăm împreună cu elevii fenomenele climatice. Pentru a studia vegetația sau fauna putem realiza de asemenea o lecție comună cu profesorul de biologie. Împreună cu elevii, putem întocmi o hartă a localității sau avem posibilitatea să realizăm o galerie foto a orizontului local. Elementul cheie al educației outdoor este acela că oferă școlărilor posibilitatea de a învăța prin experimentare, prin observare la fața locului. Astfel, aceștia vor fi mult mai motivați să învețe, vor găsi lesne răspunsuri la întrebările care și le pun sau le sunt adresate.

Istorie. Putem să vizităm împreună cu elevii un monument istoric din localitate, să reconstituim un traseu istoric, să organizăm ad-hoc în curtea școlii anumite momente istorice importante, vorbindu-le elevilor despre marile personalități istorice ale României. Ținând lecții de istorie în aer liber, în curtea școlii, îi încurajăm copiii să-și exprime creativitatea prin schimbarea imaginativă a istoriei (spre exemplu, ce s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi avut loc Primul Război Mondial). Vor înțelege astfel importanța istoriei în dezvoltarea unei națiuni, faptul că războaiele între popoare încetinesc procesul de dezvoltare, crează probleme economice, sociale, au impact asupra calității vieții.

Educație civică. Se poate realiza o simulare a modului cum să fii un pieton model, cum să te porți pe stradă, cum să o traversezi.

Științele naturii și educația civică sunt discipline ce pot forma elevilor deprinderi legate de ocrotirea mediului ambiant. Regulile de comportare corectă față de natură trebuie să fie respectate de toți. Totul pornește de la deprinderile simple. Hârtiile, ambalajele alimentelor,

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

sticlele și alte deșeuri nu se aruncă la întâmplare, pentru a împânzi dezagreabil împrejurimile școlii, ci se depozitează ordonat în containerele speciale. Grupurile sanitare trebuie păstrate curate și igienizate permanent. Substanțele chimice din laboratoare nu se aruncă pe sol, pentru a nu se degrada. Loturile agricole școlare, spațiile verzi cu flori și copaci trebuie curățate.

Arte. Educația plastică și abilitățile practice oferă posibilitatea manifestării depline a creativității și sensibilității copilului. Desenele, colajele, afișe cu mesaj ecologic constituie o îmbinare a esteticului cu informația științifică. Prin aceste activități capătă valoare artistică unele obiecte realizate din materiale refolosibile. De asemenea, pentru a putea realiza lucrările cu materiale din natură, organizăm plimbări și drumeții pentru a strânge și sorta frunze, flori, semințe etc. În acest fel, ei își dezvoltă exprimarea, creativitatea, gândirea analitică și critică.

Educația muzicală. Se pot organiza concursuri muzicale în aer liber sau să mergem împreună cu elevii la un concert. În acest fel, putem descoperi elevii cu talent muzical, ei putând fi îndrumați spre o carieră în acest domeniu.

Educație fizică și sport. Disciplina Educație fizică se pliază cel mai bine pe conceptul de educație outdoor, deoarece orele de curs specifice acestuia se țin de obicei în aer liber. Activitățile care țin de o serie de jocuri sportive contribuie la dezvoltarea fizică și psihică a elevilor, cei care au probleme cu greutatea vor fi îndemnați să adopte un stil de viață sănătos.

În concluzie, ar trebui să ne concentrăm pe dezvoltarea la elevii pe care-i îndrumăm, a unei culturi de petrecere a timpului liber prin educația pentru cunoașterea mediului, pentru conservarea resurselor, pentru aventură, camping școlar, în detrimentul unor distracții facile, oferindu-le oportunități de petrecere a timpului liber prin parteneriate cu diferite instituții sau organizații. Așadar, dacă analizăm etimologic *outdoor* (scoate la aer) înseamnă că fie creăm condiții și ocazii de experiență și practică a lor, fie renunțăm la a crea curente și educații noi, pe care nu le preluăm conform structurii actuale a învățământului, fără să fim atenți la adevărata implicație pentru dezvoltarea multiplelor abilități ale viitorilor învățăcei ai comunității din care facem parte.

Bibliografie

Anghel, Diana, *Educația outdoor: o necesitate sau o provocare pentru actualul sistem de învățământ?*, Tribuna învățământului, 5 decembrie 2014

Bucică, Liliana, Bran, Dana Lorena, Caranda, Gheorghiuța, Turan, Nazan(coord.), *Manual de educație outdoor*, www.academia.edu

Pârâială, Dumitru, Pârâială, Viorica, *Activități în completarea programului din ciclul primar(transdisciplinare, de relaxare și de joc)*, Editura Euristica, Iași, 2010

CARACTERUL FORMATIV AL ACTIVITĂȚILOR NONFORMALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Prof.înv.primar, Mititean Ionela

Școala Gimnazială „Ioan S. Pavelea” Runcu Salvei

Într-un secol în care informațiile își redimensionează volumul cu fiecare clipă care trece, un individ ar trebui să practice o permanentă învățare pentru a se adapta unei relații dinamice, dar ritmul cu care acesta preia și prelucrează cunoștințele determină un decalaj între realitate și reprezentările individului. Cunoașterea acestei probleme ne-a determinat să identificăm acele modalități concrete prin care să putem învăța mai repede și mai bine, ne preocupă indentificarea strategiilor și mijloacelor prin care îi putem determina pe ceilalți să învețe în contexte variate.

Învățământul modern dobândește o importanță tot mai mare organizarea instruirii care situează elevul în prim plan, punându-se accent pe însușirea instrumentelor de lucru, se pune accent pe efortul individual sau colectiv de descoperire personală a legăturilor lumii reale prin observare, investigare, experimentare, cercetare iar acest tip de activități vin în sprijinul demersului didactic realizat la clasă.

Activitățile în care copilul este antrenat constituie o importantă sursă de educare dar în același timp au o pondere foarte importantă în dezvoltarea armonioasă a acestuia atât pe plan emoțional cât și în dezvoltarea cognitivă prin realizarea unor conexiuni interne mai puternice și durabile.

Astăzi, strategiile de predare urmăresc folosirea celor mai adecvate metode și procedee de predare, corelate mijloacelor de învățământ moderne, în baza alternării și îmbinării formelor de organizare existente. Urmărind îndeplinirea obiectivelor propuse, profesorul optează pentru o anumită manieră de abordare a activității instructiv-educative, pentru un model de acțiune cu valoare normativă, ce presupune două componente distincte, dar interdependente: o componentă epistemologică și una metodologică.

În organizarea activităților desfășurate cu elevii, în cadrul *plimbărilor* atât cu întreg colectivul, cât și cu grupuri mici sau individual, au ca punct de plecare observațiile pe care le oferă multiplele aspecte din natură și mediul înconjurător.

După efectuarea plimbărilor, materialele culese sunt sortate și aranjate după criteriul utilității lor: materiale pentru confecționarea unor machete, pentru realizarea unor ierbare, insectare, colecție de roci, ca modele de învățare. Învățătorul va face apel la cunoștințele și impresiile elevilor, pentru fixarea și sistematizarea acestora, menținând interesul și curiozitatea față de natură și mediul ambiental. Modelele constituite vor fi valorificate în diferite activități libere, de dezvoltare a limbajului, de cunoaștere a mediului înconjurător, în diferite exerciții de matematică, de activități artistice, în activități manuale și în diverse jocuri etc.

În urma desfășurării acestor tipuri de activități, sunt atinse obiective educaționale, pe toate laturile formative ale acestora, prin sintetizarea observațiilor, consolidarea informațiilor, formulând noțiuni generale, prin realizarea de clasificări și sinteze. Totodată, prin activizarea vocabularului elevului, se precizează sensul cuvintelor, iar în cadrul unor exerciții de exprimare orală, elevul își formează deprinderi de vorbire curentă, corectă și expresivă.

Materialul achiziționat oferă posibilitatea de organizare a unor exerciții matematice, ca scop de stabilire a unor cantități, de realizare a unor clasificări, precum și cele de formare a reprezentărilor numerice.

Prin modelaj și activități manuale, se mărește abilitatea vizuală, se perfecționează deprinderile tehnice, se cultivă gustul pentru estetic, se amplifică forța creatoare a elevului, voința și inițiativa acestuia.

La clasa pregătitoare și I se pot organiza activități de genul:

- povestiri tematice, în cadrul cărora elevii relatează ce i-a impresionat mai mult, povestesc întâmplările trăite, descriu frumusețile naturii, munca sătenilor etc. ;
- interpretări de imagini sau diapozitive, în vederea recunoașterii și sintetizării celor observate;
- jocuri logice, ca: realizarea unor comparații, asocieri, clasificări etc. ;
- exerciții de vorbire, care au ca scop formarea de propoziții după cuvinte date, enunțarea de ghicitori despre anumite plante, animale etc. ;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- jocuri imitative (mimarea prin gestică a diferitor animale, fenomene, elemente de muncă, paralel cu pronunțarea onomatopeelor corespunzătoare);
  - șezători, în cadrul cărora conținutul asociat temei plimbării este ilustrat în poezii, jocuri, cântece etc.;
  - desen liber, prin intermediul căruia, elevul își exprimă afectul față de lucrurile și obiectele observate. Învățătorul poate sugera anumite teme în această privință: peisaje, elemente de muncă, obiecte etc., prin desene pe asfalt, care incurajează interesul și imaginația elevului în redarea temelor; exerciții matematice, prin care se realizează clasarea materialelor după mărime și formă; activități manuale, prin folosirea tehnicilor de lucru învățate, utilizând materialele culese în timpul plimbărilor. În sala de curs este bine să fie amenajat un colț destinat amplasării unei machete care ilustrează acel loc mult vizitat de către elevi (parc, pădure, grădină, spațiu verde).
- Obiectivele didactice și pedagogice ale excursiei converg spre formarea și dezvoltarea elevului prin implicarea directă și activă a elevilor în activități ce au ca scop dezvoltarea principalelor caracteristici ale vieții psihice ca: atenția, memoria, gândirea, motivația, îndemânarea, rapiditatea de acțiune și spiritul de echipă. Excursia are rolul de punere în practică a cunoștințelor acumulate, dar și de a dezvolta acele trăsături ale personalității, care nu pot fi valorificate doar în cadrul activităților didactice. În acest sens elevii sunt antrenați în activități care presupun rezolvarea de sarcini dificile, dezvoltarea spiritului competitiv, de cooperare și a stimei de sine.
- Prin intermediul excursiilor, elevul cunoaște trecutul istoric al poporului său, primind explicații despre importanța istorică pe care o au vestigiile vizitate. Totodată, elevul remarcă frumusețile localităților unde marii artiști și scriitori s-au născut, au trăit și au realizat importante opere de artă, acesta formându-și deprinderile comportamentale utile în viața socială și particulară, precum și calitățile morale, prin faptul că excursia reprezintă o activitate colectivă. De asemenea, acest tip de activitate dezvoltă încrederea în forța creatoare a omului, care dă naștere sentimentelor nobile și a conștiinței responsabilității, acestea concretizându-se în toate etapele excursiei, având finalitate valorificarea instructiv – educativă a acesteia, prin participarea activă a elevului. Se dezvoltă spiritul de răspundere și de inițiativă, conștiința datoriei, perseverența în

atingerea scopului, hotărârea în a învinge dificultățile și tăria de caracter, în consecință, elevul devine mai hotărât în acțiunile sale.

Excursiile dau posibilitatea învățătorului de a pune în practică funcțiile procesului instructiv – educativ, prin faptul că, fiind mai apropiat de elevi, acesta îl poate cunoaște plenitudinea manifestărilor lui, putând să realizeze optim sarcinile educației morale.

Rolul formativ al excursiei școlare constă și în educarea esteticului la elevi, prin dezvoltarea laturii emoționale, care survine în urma vizitării unor regiuni cu peisaje feerice, a unor orașe moderne, sate de un pitoresc deosebit, edificii de cultură, monumente istorice și de cult.

Excursia constituie și un mijloc de stimulare a procesului de creație artistică, aceasta fiind valorificată în cadrul șezărilor sau a focurilor de tabără, concretizată prin cântece de drumeție, versuri satirice și scrieri de jurnal.

Ca urmare, timpul petrecut cu elevii în cadrul activităților nonformale este inegalabil și de mare însemnătate, prin conexiunea directă cu natura, cu frumusețile și cu metamorfozele ei. Elevii au posibilitatea de a cerceta totul în de aproape, de a pipăi obiectele, de a auzi sursurul apei și foșnetul frunzelor. Prima cale de cunoaștere, cea senzorială, este gândirea copilului, care se naște și se formează în procesul percepției active a obiectelor și fenomenelor. Această cunoaștere nu se realizează în cadrul unei activități obligatorii, ci în mod spontan, prin discuțiile și observațiile pe care le-au făcut copiii, în interacțiunea cu mediul înconjurător.

Copilul care îndrăgește frumusețea naturii, va da dovadă de responsabilitate și grijă față de tot ceea ce aceasta cuprinde. În timpul excursiilor și plimbărilor natura este prezentată de către cadrul didactic, ca fiind darnică și dăruitoare de bogății, explicându-le și arătându-le cum se muncește pe câmp, în grădini, la ferme, cadrul didactic având obligația să evedențieze dragostea și hărnicia, cu care sunt întreprinse aceste munci. Astfel se cultivă simțul răspunderii pentru natura nealterată și se pun bazele culturii ecologice. Acest tip de activități au ca principal avantaj comunicarea directă a elevilor cu natura în diferite anotimpuri, care presupune o activitate cognitivă deosebită, dar și accesibilă în înțelegerea proceselor și fenomenelor din natură prin observarea directă a acestora.

Din cele prezentate anterior reiese că natura oferă imense posibilități în educarea și dezvoltarea intelectuală a copiilor. Copiii devin mai activi, cu o permanentă bună dispoziție, întreținută de ambientul creat de către cadrul didactic. Taberele au o contribuție extrem de valoroasă asupra îmbogățirii cunoștințelor, asupra călirii organismului, dar și asupra trăsăturilor morale individuale.

Bibliografie:

- Albulescu, I. (2008), *Pragmatica predării: activitatea profesorului între rutină și creativitate*, Editura Paralela 45, Pitești;
- Albulescu, I. (2008) *Morală și educație* Editura: Eikon Cluj – Napoca;
- Casetti, A., (2002), *De la valorificarea valențelor formative ale acțiunilor turistice II* în Revista învățământul preșcolar nr 1-2/2005 p. 119. Editura: Coresi, București
- Stan N.,C., Manea A.,D., (2010), *The Role of Interactive Didactic Methods in the Context of Contemporar Curriculum Paradigm*, Educația 21, Colecția Științele Educației, pp.50-67, Nr. 8 .

SCHIMBAREA PORNEȘTE DE LA NOI

Director, Laura Mihaela Moldovan

Școala Gimnazială Petriș

Parcă mai mult ca oricând, suntem convinși că realizarea unei educații pe principiul dezvoltării durabile nu poate fi susținută decât de un sistem de educație performant, flexibil și digitalizat, bazat pe inovație, disponibilitate și cooperare, ca premisă a incluziunii sociale. În acest context, școala zilelor noastre ar trebui să educe elevul nu numai pentru a dobândi informația, ci mai ales pentru a o valorifica, aplicând-o în mod creativ în viața de zi cu zi. Avem de a face cu un nou tip de elevi care necesită un alt tip de abordare. Apetența pentru studiu nu mai poate fi dictată sau prescrisă precum o rețetă; ea poate fi emanată numai din convingeri proprii și prin motivații situaționale și concrete. Elevul trebuie îndrumat cu tact și profesionalism până când reușește să-și dezvolte o gândire creativă, până când se simte pregătit și capătă curajul să-și găsească propriile soluții la problemele cu care se confruntă în viața reală. Evoluția curriculumului din țara noastră în ultimii doisprezece ani s-a datorat reformei continue pe plan internațional, lucru care a demonstrat o ritmicizare a schimbărilor și o corelare a politicilor educaționale ale României cu politicile educaționale europene. Curriculumul național a suferit o serie de schimbări și ajustări vizibile, oarecum în concordanță cu evoluțiile sociale, tehnologice, informaționale, economice, dobândind o traiectorie curriculară coerentă și unitară, având ca punct de referință formarea și dezvoltarea competențelor-cheie. „Schimbarea pornește de la noi” este sloganul anului școlar în curs pe care l-am propus la nivelul unității noastre tocmai din considerentul că resursa umană de care dispune fiecare școală trebuie privită și considerată ca „motorul schimbărilor” din sistem. Dacă personalul didactic este în pas cu tot ceea ce este nou, cu evoluțiile în plan informațional, tehnologic, social etc, dacă fiecare dorește să își însușească toate acestea, atunci am putea vorbi despre o tranziție ușoară, lentă, aproape imperceptibilă în ceea ce privește schimbarea.

Devine tot mai clar faptul că noi, dascălii, ca promotori ai acestor schimbări, avem nevoie de un alt mod de abordare și implicare, de o schimbare care da, ne poate scoate din zona de confort, dar, pe de altă parte, ne poate oferi satisfacția muncii împlinite. Imaginați-vă o școală în care predarea este considerată mai degrabă o profesie decât o meserie. Oare cum s-ar desfășura activitățile? Ar fi elevii mai interesați? Mai fericiți?

În noul curriculum, rolul profesorilor în educația unui copil s-a schimbat fundamental, predarea diferă de vechile practici „arătați și spuneți” la „căutăm, aflăm și aplicăm”. Predarea nu constă în primul rând în furnizarea de informații către elevii care stau în bănci, ascultând și înregistrând ceea ce aud, ci, mai degrabă, oferă fiecărui copil o experiență de învățare bogată, plină de satisfacții și cel mai important, unică prin activități concrete de învățare, adaptate nivelului și nevoilor acestora. Mediul educațional nu se limitează la sala de clasă, ci, în schimb, se extinde în casă, în comunitate și în întreaga lume. Informațiile nu sunt găsite în primul rând în cărți; sunt disponibile peste tot în biți și octeți. Elevii nu sunt consumatori de fapte. Sunt creatori activi de cunoaștere iar școlile nu sunt doar structuri de cărămidă și mortar - sunt centre de învățare pe tot parcursul vieții.

În zilele noastre, se plantează semințele unei transformări atât de importante în sistemul educațional. Declanșate de revoluțiile masive în cunoaștere, tehnologia informației și cererea publică pentru o învățare mai bună, școlile se restructurează încet, dar sigur. În frunte sunt mii de profesori care își regândesc fiecare parte a locurilor de muncă - relația lor cu elevii, colegii și comunitatea; instrumentele și tehnicile pe care le folosesc; drepturile și responsabilitățile lor; forma și conținutul curriculumului; ce standarde să stabilească și cum să evalueze dacă acestea sunt îndeplinite; pregătirea lor ca profesori și dezvoltarea lor profesională continuă; și însăși structura școlilor în care lucrează. Pe scurt, profesorii se reinventează pe ei înșiși și ocupația lor pentru a servi mai bine școlile, elevii și comunitatea.

Pornind de la această premisă, o idee de schimbare posibilă care merită adusă în discuție este formarea profesională continuă a cadrelor didactice. Și aici mă refer la accesul gratuit la cursuri de formare pentru profesori, pe diverse teme, dar și la formarea cadrelor didactice strict pentru aplicarea corectă și coerentă a noului curriculum. Foarte util a fost cursul CRED organizat la

nivelul Ministerului Educației. Din păcate, am avut colegi care au refuzat participarea. Însă, o parte din cei care au participat la programul de formare au prins curaj în adoptarea de noi practici care recunosc atât arta, cât și știința învățării.

Cu toții ar trebui să înțelegem că esența educației este o relație strânsă între un adult informat, grijuliu și un copil sigur și motivat, să acceptăm că rolul nostru cel mai important este să cunoaștem fiecare elev ca individ pentru a-i înțelege nevoile unice, stilul de învățare, mediul social și cultural, interesele și abilitățile sale. Cadrele didactice trebuie să adopte rolul de ghizi educaționali, facilitatori și co-învățători care pentru a-i determina pe elevi să-și asume cu adevărat responsabilitatea pentru propria lor educație, trebuie să aleagă conținuturi și teme care au legătură cu viața lor, activitățile de învățare trebuie să le implice curiozitatea naturală, iar evaluările trebuie să măsoare realizările reale și să fie o parte integrantă a învățării. Munca de zi cu zi a unui profesor, mai degrabă decât difuzarea conținutului, devine una de proiectare și îndrumare a elevilor prin oportunități de învățare captivante. Responsabilitatea cea mai importantă a unui educator este să caute și să construiască experiențe educaționale semnificative care să permită elevilor să rezolve probleme din lumea reală și să arate că au învățat ideile mari, abilitățile puternice și obiceiurile minții și inimii care îndeplinesc standardele educaționale convenite. Rezultatul este că cunoștințele abstracte, inerte, pe care elevii obișnuiau să le memoreze din manualele învechite, prind viață pe măsură ce participă la crearea și extinderea noilor cunoștințe.

De asemenea, putem foarte bine vorbi și despre dezvoltarea competențelor digitale ale profesorilor, iar aceasta pentru că ni s-a demonstrat începând cu luna martie 2020 că suntem mici și neputincioși în fața virusurilor, iar noi, profesorii, trebuie să ne adaptăm vremurilor pe care le trăim, implicit să derulăm școala/ grădinița de acasă, în sistem online sau *blended learning*, după caz. Competențele digitale sunt importante în aceste vremuri, ele reprezintă modalități de eficientizare și simplificare a muncii cadrului didactic, prin utilizarea de instrumente și tehnici digitale, una dintre cele mai puternice forțe care schimbă rolurile profesorilor și elevilor în educație. Vechiul model de instruire era bazat pe deficitul de informații. Profesorii și cărțile lor erau surse de informare, răspândind cunoștințele unei populații cu puține alte modalități de a le

obține. Dar lumea de astăzi este plină de informații dintr-o multitudine de surse tipărite și electronice. Sarcina fundamentală a predării nu mai este de a distribui fapte, ci de a ajuta copiii să învețe cum să le folosească, dezvoltându-și abilitățile de a gândi critic, de a rezolva probleme, de a emite judecăți în cunoștință de cauză și de a crea cunoștințe care beneficiază atât elevii, cât și societatea. Eliberați de responsabilitatea de a fi furnizorii primari de informații, profesorii au mai mult timp de petrecut lucrând individual sau cu grupuri mici de elevi.

Pentru a profesionaliza cu adevărat predarea, de fapt, trebuie să diferențiem și mai mult rolurile pe care le-ar putea îndeplini un profesor. Așa cum o firmă de avocatură bună are un amestec de asociați, parteneri juniori și parteneri seniori, școlile ar trebui să aibă un amestec mai mare de profesori care au niveluri adecvate de responsabilitate în funcție de abilitățile și nivelurile lor de experiență. De asemenea, la fel de mult din munca unui avocat are loc în afara sălii de judecată, la fel, ar trebui să recunoaștem că o mare parte din munca unui profesor se desfășoară în afara sălii de clasă. Una dintre cele mai importante inovații în organizarea instruirii apărută în școli este predarea în echipă, în care doi sau mai mulți profesori împărtășesc responsabilitatea pentru un grup de elevi. Aceasta înseamnă că un singur profesor nu mai trebuie să fie totul pentru toți elevii. Această abordare permite profesorilor să-și aplice punctele forte, interesele, abilitățile și abilitățile cu cel mai mare efect, știind că copiii nu vor suferi de pe urma slăbiciunilor lor, deoarece există cineva cu un set diferit de abilități care să le susțină

Reinventarea rolului profesorilor în interiorul și în afara sălii de clasă poate duce la școli semnificativ mai bune și elevi mai bine educați. Dar, deși rădăcinile unei astfel de îmbunătățiri se instalează în școlile de astăzi, ele au nevoie de îngrijire continuă pentru a crește și a transforma cu adevărat peisajul de învățare. Ceilalți parteneri educaționali trebuie, de asemenea, să fie dispuși să regândească rolurile în educație pentru a oferi profesorilor sprijinul, libertatea și încrederea de care au nevoie pentru a face treaba esențială, de a educa copiii.

Progresul înseamnă schimbare, iar cel mai important factor de schimbare este capacitatea de a inova și de a ne adapta la nou. Acest factor merge ‘mână în mână’ cu disponibilitatea de a coopera, deoarece într-o societate europeană trebuie să știi să lucrezi în echipă. Școala poate îndeplini această misiune dacă elevul învață pentru a răspunde următoarelor tipuri de finalități:

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Învață pentru a ști, învață pentru a face, învață pentru a fi, învață pentru a trăi decent și sigur în societate și în orice tip de comunitate.

Bibliografie: <https://www.edutopia.org/redefining-role-teacher>-professorJudithTaackLanier

IMPLEMENTAREA METODELOR INTERACTIVE ÎN PROCESUL DE INCLUZIUNE AL COPIILOR CU CES

profesor învățământ primar Crina Moldovan

Școala Gimnazială Nr. 1, Bistrița, BN

Motto:

„Acum acceptăm faptul că a învăța este un proces ce durează întreaga viața, un proces ce ne menține în fața schimbării. Cea mai presantă obligație pe care noi o avem este să educăm oamenii cum să învețe.” (Peter Drucker)

Procesul de învățământ este un sistem complex, rezultat al interdependenței dintre predare, învățare și evaluare, cu o finalitate bine conturată – aceea de transpunere în practică a idealului educațional, urmărind dezvoltarea integral-vocațională a personalității. Calea principală prin care se realizează acest aspect este perfecționarea tehnologiei, respectiv a formelor, metodelor și mijloacelor prin care se ajunge la rezultatul scontat. Tehnologia didactică include într-un tot unitar toate componentele procesului de învățământ, insistând asupra interdependenței dintre conținut și toate celelalte aspecte, cum ar fi: organizarea, relațiile profesor-elevi, metodele, procedeele folosite etc. Un loc important în cadrul tehnologiei didactice îl ocupă strategiile didactice. Prin strategie didactică înțelegem un ansamblu de metode și de procedee prin care se realizează conlucrarea dintre profesori și elevi în vederea predării, învățării, dar și a evaluării unui volum de informații, a formării unor priceperi și a unor deprinderi, a dezvoltării personalității umane. Pentru definirea metodei ținem seama de faptul că termenul provine din cuvântul grec „methodos”, care înseamnă „cale”. Metoda de învățământ este un demers tipic, folosit în procesul de învățământ atât de către profesor cât și de către educat în scopul educării acestuia din urmă, demers care are ca principale determinări, pe de o parte orientarea spre sporirea cunoașterii și perfecționarea capacităților de cunoaștere, și pe de altă parte, relativa

reglementare cu privire la etapele de parcurs, mijloacele strict necesare, limitele de eficiență. Învățământul modern pune un accent deosebit pe metodele interactive. Acestea presupun ca instruirea să se facă activ, elevii devenind astfel coparticipanți la propria lor instruire și la educație. Prin folosirea metodelor interactive în demersul didactic sunt satisfăcute următoarele cerințe psihopedagogice ale activizării:

- pregătirea psihologică pentru învățare;
- prevenirea și reducerea influențelor negative ale diferitelor surse perturbatorii;
- asigurarea repertoriilor congruente;
- asigurarea unui limbaj comun între educator și educat;
- utilizarea unor modalități eficiente de activizare.

Prin folosirea metodelor interactive este stimulată învățarea și dezvoltarea personală, favorizând schimbul de idei, de experiențe și de cunoștințe, asigură o participare activă, promovează interacțiunea, conducând la o învățare activă cu rezultate evidente, contribuie la îmbunătățirea calității procesului instructiv-educativ, are un caracter activ-participativ, o reală valoare activ-formativă asupra personalității elevilor. Pentru utilizarea eficientă a acestor metode, în practica didactică, este necesară cunoașterea teoretică, o minimă experiență în utilizarea acestora și integrarea corespunzătoare în proiectul didactic, în interrelație cu metodele tradiționale. Acest mod de predare transformă elevul într-un actor, participant activ în procesul învățării, pregătit să-și însușească cunoștințele prin efort propriu, urmărind o angajare optimă a gândirii, mobilizându-l în raport cu sarcinile de învățare date. Se identifică cu situația de învățare în care este antrenat, fiind parte activă a propriei transformări și formări, generată de cunoaștere.

Practica didactică bazată pe metode interactive presupune: interacțiuni verbale și socio-afective nemijlocite între elevi, grație cărora se dezvoltă competențe intelectuale și sociale transferabile în diferite contexte formale sau informale, atitudine deschisă, activă, bazată pe inițiativă personală, o învățare în colaborare cu ceilalți colegi, angajarea intensă a elevilor în realizarea sarcinilor (chiar dacă în cazul unora dintre ei nu se produce la primele experiențe de acest gen), responsabilitatea colectivă și individuală, valorizarea schimburilor intelectuale și verbale, mizând pe o logică a învățării care ține cont de opiniile elevilor. Demersurile didactice de acest tip conduc spre un progres cognitiv centrat pe descoperirea celui alt, a unei participări active și interactive, la reflecție comună în cadrul comunicării educaționale din care face parte. Specific metodelor interactive este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Metodele interactive: creează deprinderi, facilitează învățarea în ritm propriu, stimulează cooperarea, nu competiția, sunt atractive, pot fi abordate din punct de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

Cu ajutorul acestor tip de metode copiii cu cerințe educative speciale pot fi integrați în mediul școlar/preșcolar. Îi putem integra individual în clasele obișnuite, putem integra grupuri de doi-trei copii cu deficiențe incluși în clasele obișnuite, clase diferențiate, incluse în structura școlii/grădiniței obișnuite. Integrarea acestor copii în colectivul unei clase obișnuite exprimă atitudinea favorabilă a acestora față de unitatea de învățământ și față de cadrul didactic. Integrarea lor în învățământul de masă ajută la consolidarea unei motivații puternice, care susține efortul copilului în activitatea de învățare, duce la realizarea unor progrese la învățatură și în plan comportamental. Trebuie să pornim de la ideea că școala are datoria de a asigura șanse egale tuturor elevilor. A asigura șanse egale elevilor înseamnă a asigura posibilități maxime de dezvoltare fiecăruia, în funcție de aptitudinile și interesele sale. Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat. Educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte. Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă

un caracter integrat iar pe de alta parte trebuie sa aibă un caracter diferențiat, sa fie adaptata particularităților elevilor. Conform principiului respectării particularităților individuale ale elevului si educația trebuie adaptata la nevoile copilului.

Ofer spre exemplificare una dintre cele mai cunoscute metode interactive : metoda proiectului. Metoda proiectului este o metodă de predare-învățare activ-participativă care promovează dezvoltarea capacităților dinamice, dezvoltarea aptitudinilor elevilor, dar și o metodă de evaluare. Proiectul este o activitate personalizată, elevii putând decide nu numai asupra conținutului, dar și asupra formei de prezentare. Caracteristici: se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni; începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru; continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat; poate lua forma unei sarcini de lucru individuale sau de grup; trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare; facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare. Avantajele folosirii proiectului ca metodă interactivă de predare –învățare –evaluare: Valorizează experiența cotidiană, informațiile și interesele elevilor; Oferă posibilitatea fiecărui elev de a se manifesta în domeniile în care capacitățile sale sunt cele mai evidente; oferă oportunități pentru realizarea unei cooperări educaționale între principalii actori ai educației: elev - elev, elev - profesor, profesor - elev - părinte; stimulează acumularea de cunoștințe, dezvoltă capacitățile și abilitățile de comunicare, de colaborare și de ajutor, determinând învățarea activă. Trebuie, însă, să avem mare grijă, când, cum și ce metodă aplicăm, deoarece demersurile didactice pe care le inițiem trebuie să fie în concordanță cu particularitățile de vârstă și posibilitățile cognitive și practice ale copiilor. Nu orice metodă poate fi aplicată în cadrul oricărei categorii de activitate sau la orice nivel de vârstă. În alegerea metodelor pe care le vom aplica, trebuie să ținem cont de tema tratată, de tipul ei (de predare, învățare, evaluare) și de nivelul de dezvoltare intelectuală al copiilor. De aceea, este necesar un studiu profund al acestor metode, o analiză amănunțită, creativitate, responsabilitate didactică și capacitate de adaptare și de aplicare.

În luna octombrie a acestui an am derulat un proiect intitulat „Anotimpul culorilor calde”. În cadrul activităților propuse am discutat împreună cu elevii despre caracteristicile anotimpului toamna, despre activitățile oamenilor și ale animalelor sălbatice în acest anotimp, nu prea agreat de multe persoane. Am concluzionat de ce proiectul este intitulat „Anotimpul culorilor calde”. Au vizionat un filmuleț care explica fenomenele ce au loc în natură odată cu venirea acestui anotimp, care a venit în completarea cunoștințelor dobândite de ei până în acest moment. Au urmărit un filmuleț ce transmitea informații despre comportamentul animale sălbatice în anotimpul toamna. Elevii au aflat informații noi despre bursuc și arici despre care cei mici nu știau prea multe. Grupați câte trei au realizat o fișă în care au consemnat caracteristicile toamnei, activitățile oamenilor, activitățile animalelor și cum trebuie să ne protejăm împotriva vremii mult mai reci. De asemenea au desenat un peisaj de toamnă în care au redat cele scrise pe fișă. Au învățat două cântece despre toamnă. În grupuri de câte cinci au avut de creat o mini-coregrafie la unul dintre cântecele învățate pe. Individual, elevii au avut de scris și de desenat într-un ciorchine fructele și legumele toamnei, au avut de scris trei ghicitori despre fenomenele specifice toamnei (ceață, brumă, ploaie, vânt), au transcris o poezie dedicată acestui anotimp și au desenat o imagine potrivită creației literare în versuri pe care au ales-o și au creat un scurt text de cinci – șapte propoziții despre anotimpul recoltelor bogate și al culorilor parfumate. Proiectul s-a finalizat cu o prezentare orală a uneia dintre activități.

Cu ajutorul acestei metode active-participative cei doi copii cu nevoi speciale care fac parte din colectivul clasei au reușit să rezolve toate sarcinile din cadrul proiectului cu rezultate bune fără a se simți mai prejos de ceilalți colegi. Astfel, rezultatele la disciplinele Comunicare în limba română, Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare, stima de sine și încrederea în ei înregistrând un progres.

Bibliografie:

1. Boncu, Ștefan –, „Psihosociologie școlară”, Editura Polirom, București, 2013;
2. Nicola, Ioan –, „Tratat de pedagogie școlară”, Editura Aramis, București, 2003;
3. Gherghuț, A. - „Psihopedagogia specială”, Editura Polirom, Iași, 2000;
4. Gherghuț, A. - „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată”, Editura Polirom, Iași, 2001;
5. Mîndru, Elena –, „Strategii didactice interactive”, Editura Didactica Publishing House, București, 2010; 6. Popovici, D., V. - „Elemente de psihopedagogia Integrării”, Editura PRO HUMANITATE, București, 1999.

ASPECTE PRACTICE DIN MUNCA LOGOPEDICĂ

profesor-logoped Gabriela Pascal

profesor logoped Carmen Adriana Gogozan

Centrul Școlar de Educație Incluzivă, Beclean

În logopedia contemporană se acordă o importanță deosebită efectelor pe care le au tulburările de limbaj în planul personalității și al comportamentului, în general.

Activitatea logopedică pare a fi, la prima vedere, un simplu proces de antrenament miofuncțional pentru dezvoltarea motricității organelor periferice de articulare a sunetelor. Mișcările foarte fine ale aparatului fonoarticulator, implicate în pronunțarea sunetelor, sunt cu mult mai complexe și mai dificile, decât am fi tentați să credem pe baza ușurinței cu care le folosim în actul vorbirii, în lipsa unor cunoștințe teoretice.

Tulburările de limbaj, începând cu cele mai simple, determină, la o anumită vârstă, dezorganizarea echilibrului personalității și dezordini comportamentale. Aceste efecte negative pornesc de la neparticiparea și neadaptarea la viața de colectiv, manifestă rețineri în vorbire, inhibiție în desfășurarea activității, ajungând până la dezorganizarea personalității. Cu cât tulburările de limbaj sunt mai grave și acționează la o vârstă când persoana face eforturi considerabile pentru afirmarea sa în planul vieții sociale, cu atât efectele negative sunt mai mari, iar tulburările de personalitate sunt mai accentuate. Dacă în perioada preșcolară, copiii dau puțină importanță tulburărilor de vorbire, la școlari, și mai cu seamă la puberi și adolescenți, existența acestora poate determina trăirea unor adevărate drame. Așadar, la copiii de vârstă școlară mică, existența tulburărilor de limbaj îi împiedică să se simtă degajați și să-și exprime

gândurile și ideile pe măsura posibilităților lor intelectuale. Aceasta îi face să fie nervoși, deprimați și să treacă ușor de la o stare afectivă la alta.

Tulburarea de limbaj poate constitui un factor stresant, atunci când subiectul nu găsește înțelegerea necesară față de dificultatea sa în vorbire sau când acesta nu întrevede perspectiva corectării ei. În asemenea situații, subiectul trăiește emoții-șoc, stări prelungite și dureroase, manifestă nesiguranță nu numai în vorbire, dar și în alte activități; apare surmenajul fizic și intelectual, care își pune amprenta pe întreaga sa activitate.

Munca logopedică este grea și dificilă pentru că este un proces psihopedagogic de înlăturare a unor lanțuri de deprinderi defectuoase de limbaj oral și scris. Realizarea acestui proces nu se poate face numai prin metoda fonologică sau articulatorie prin care se însușesc unele cunoștințe de ortofonie și prin care se pune în mișcare tehnica vorbirii și se declanșează educația vorbirii. Înlăturarea modelelor defectuoase de vorbire și dobândirea unei experiențe corecte, nu este simplă. Logopatul poate deveni un inhibat în comportament și în vorbire, susceptibil și nervos. Educația logopedică bazată pe principii pedagogice, contribuie la sănătatea mintală a logopatului, atrăgând după sine aplicarea unui program terapeutic cu tehnici și strategii de terapie recuperatorie corespunzătoare diagnosticului.

Prezentăm în continuare un program terapeutic pentru un elev G.A. diagnosticat cu dislalie polimorfă, parcurs până la această dată.

Dislalia este cea mai frecventă tulburare de vorbire întâlnită la copilul cu CES, ce constă în abaterea de la pronunția obișnuită, de la vorbirea standard. În unele cazuri, dislalia se manifestă prin neputința emiterii unor sunete sau a silabelor, ori omiterea lor; în altele, ele sunt înlocuite, substituie, inversate sau deformat.

PROGRAM TERAPEUTIC

1. ETAPA PREGĂTITOARE:

- DIAGNOSTICARE COMPLEXĂ: teste de inteligență, teste de personalitate, teste de lateralitate;

2. ETAPA TERAPIEI RECUPERATORII GENERALE:

- DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII CORPORALE PRIN GIMNASTICĂ GENERALĂ: gimnastica brațelor, mâinilor, gâtului și a capului, toracelui, abdomenului, apludatul, mers ritmat, etc.;
  - EDUCAREA RESPIRAȚIEI NONVERBALE: exerciții pentru expirație, exerciții pentru inspirație, exerciții de respirație cu suport concret, în fața oglinzii, exerciții libere în stare de repaos, exerciții libere de respirație în mers;
  - DEZVOLTAREA MOBILITĂȚII FONO-ARTICULATORII: exerciții de gimnastică facială, labială, linguală, mandibulară, velopalatină;
  - EDUCAREA AUZULUI FONEMATIC: imitarea sunetelor din natură, analiza auditivă a sunetului, repetarea unor silabe sau sunete în scopul diferențierii consoanelor surde de cele sonore, separarea în propoziție a cuvântului cu sunet deficitar, analiza fonetică a cuvântului și sinteza lui, diferențierea cuvintelor paronime;
3. ETAPA TERAPIEI RECUPERATORII SPECIFICE:
- OBȚINEREA ȘI EXERSAREA SUNETULUI DEFICITAR: S, Z, Ț, Ș, J, C, G;
  - CONSOLIDAREA SUNETULUI ÎN SILABE DIRECTE ȘI INVERSE: introducerea sunetului în silabe, introducerea sunetului în cuvinte;
  - DIFERENȚIEREA SUNETELOR LA NIVELUL SILABELOR ȘI CUVINTELOR: prezint din cadrul programului terapeutic o intervenție a dislaliei polimorfe, etapa recuperatorie specifică și anume diferențierea sunetului *c* de sunetul *g*, cu tehnicile de terapie și strategiile terapeutice, pentru elevul G.A.

ETAPA TERAPEUTICĂ	TEHNICI DE TERAPIE RECUPERATORIE	STRATEGII TERAPEUTICE		METODE DE EVALUARE
		Metode	Material	
Terapia recuperatorie specifică	- logopatul să pronunțe și să citească silabe perechi directe, inverse și consonantice care conțin	observația demonstrația citirea-model comparația	Fișa de lucru nr. 1	Evaluare curentă

	<p>consoanele c și g</p> <p>- logopatul să completeze un șir de cuvinte lacunare din care lipsește fie consoana c fie consoana g</p>	<p>observația</p> <p>demonstrația</p> <p>exercițiul</p>	<p>Fișa de lucru nr. 2</p>	<p>Evaluare curentă</p>
	<p>- logopatul să pronunțe, citească și scrie perechi de cuvinte paronime care conțin consoanele c și g în poziție inițială, mediană și finală</p>	<p>observația</p> <p>comparația</p> <p>exercițiul</p> <p>diferențierea</p>	<p>Fișa de lucru nr. 3</p>	<p>Evaluare curentă</p>
	<p>- logopatul să discrimineze consoana c de g, marcându-le diferit în cuvinte date care conțin două consoane</p>	<p>observația</p> <p>comparația</p> <p>diferențierea</p> <p>exercițiul</p>	<p>Fișa de lucru nr. 4</p>	
	<p>- logopatul să pronunțe și să despartă în silabe unele cuvinte care conțin ambele consoane c și g cu indicarea silabei care o conține pe fiecare dintre ele</p>	<p>demonstrația</p> <p>comparația</p> <p>exercițiul</p>	<p>Fișa de lucru nr. 5</p>	<p>Evaluare curentă</p>
	<p>- logopatul să scrie după dictare unele propoziții bogate în cuvinte care conțin consoanele c și g în poziție inițială, mediană și finală</p>	<p>citirea-model</p> <p>explicația</p> <p>exercițiul</p>	<p>Fișa de lucru nr. 6</p>	<p>Evaluare curentă</p>

FIȘA NR. 1

Silabe – perechi directe, inverse și consonantice care conțin consoanele **C** și **G**:

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

ca-ga; ce-ge; ci-gi; co-go; cu-gu; că-gă; cî-gî;

ac-ag; ec-eg; ic-ig; oc-og; uc-ug; ăc-ăg; îc-îg;

cag; cug; cog; gac; guc; goc;

cagu; gocu; cogu; guco;

FIŞA NR. 2

Completarea unor cuvinte lacunare din care a fost omisă fie consoana **C**, fie consoana **G**:

-utui	e-al	cârli-
-opertă	edu-ator	întuneri-
-aroafe	ele-ant	dialo-
-uloare	furni-a	ameste-

FIŞA NR. 3

Pronunţarea citirea şi apoi scrierea unor paronime care conţin consoanele **C** şi **G** în poziţie iniţială, mediană şi finală:

caz   cât   crai   creaţă   cocoşi   stâncă   frică   fac   întrec

gaz   gât   grai   greaţă   gogoşi   stânga   ferigă   fag   întreg

FIŞA NR. 4

Identificarea şi discriminarea consoanelor **C** şi **G** prin sublinierea lui **C** cu *-* şi **G** cu *=*, într-un şir de cuvinte:

leagă**n**; lacă**t**; măgar; păcat; lingură; papagal; macara; mecanic; belşug;

FIŞA NR. 5

Despărțirea în silabe a unor cuvinte care conțin ambele consoane C și G, cu indicarea silabei în care se află fiecare dintre ele:

catalog   ca-ta-log

câștigători   câș-ti-gă-tori

agricultor   a-gri-cul-tor

cârlig   câr-lig

FIȘA NR. 6

Dictarea unor propoziții bogate în cuvinte care conțin consoanele C și G:

Colegul meu a cumpărat un covrig și două gogoși.

Am găsit o creangă de fag.

Cătălin a desenat un gândac, o găscă și un măgar.

Programul terapeutic ca continua cu etapa de:

4. AUTOMATIZARE a sunetelor deficitare prin exersarea lor în propoziții, în scurte povestiri, texte, memorizări și ghicitori.

BIBLIOGRAFIE:

1. Păunescu Constantin, Tulburările de vorbire la copil, Editura Medicală, București, 1966
2. Verza Emil, Psihopedagogie specială, București, 1998
3. www.logopedics.info/dislalie.php

PROGRAM INOVATIV DE DEZVOLTARE A ABILITĂȚILOR DE COMUNICARE BAZAT PE RUTINE ZILNICE ȘI ACTIVITĂȚI ASISTATE DE ANIMALE

Profesor psihopedagog Eniko Cupșa,

Profesor psihopedagog Anamaria Gordon Lazar,

Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Lacrima” Unirea-Bistrița

Argument:

Activitățile Asistate de Animale oferă oportunități motivaționale, educaționale și /sau recreaționale de îmbogățire a calității vieții, iar prin intermediul acestora se urmărește dezvoltarea abilităților de comunicare atât verbale, cât și non-verbale. Îmbunătățirea relațiilor sociale, creșterea încrederii, creșterea stimei de sine, reducerea nivelului de stres, reducerea nivelului de furie, reducerea agresivității, reechilibrarea emoțională, creșterea răbdării, îmbunătățirea comunicării interpersonale, dezvoltarea responsabilităților sau îmbunătățirea motricității reprezintă doar câteva dintre beneficiile interacțiunii dintre om și animal.

Scopul proiectului:

Îmbunătățirea abilităților de comunicare și reducerea comportamentelor dezadaptative la copiii cu dizabilități prin activități asistate de animale.

Obiectivele proiectului:

1. Dezvoltarea și îmbunătățirea abilităților de comunicare și dezvoltare socio-emoțională.
2. Îmbunătățirea vocabularului.

3. Dezvoltarea legăturii dintre copii și animale.
4. Reducerea comportamentelor dezadaptative.
5. Îmbunătățirea abilităților de socializare.
6. Creșterea nivelului stimei de sine.

Grupul țintă: copii cu cerințe educative speciale

Relevanța proiectului:

Domeniul fizic

- îmbunătățirea abilităților motorii fine și grosiere;

Domeniul sănătății mentale

- reducerea nivelului de anxietate;

Domeniul educational

- îmbunătățirea vocabularului;

Domeniul motivational

- valorificarea dorinței de a fi implicat într-o activitate de grup;

Descrierea activităților:

În cadrul securizat vor avea loc activități asistate de animale, în prezența specialiștilor. Jocurile asistate vor urmări crearea unei legături între copil și animal. Activitățile presupun un număr limitat de copii, 2-3 elevi, timp de 30-45

de

minute și pause necesare animalului. Durata și frecvența întâlnirilor este planificată dinainte, dar nu în mod individual ci vizând grupul. Pot fi activități destinate grupurilor închise sau unui număr deschis de participanți.

Activitățile propuse urmăresc: dezvoltarea interacțiunii sociale adecvate și pozitive, îmbunătățirea fluenței limbajului, dezvoltarea abilități de a asculta interlocutorii, cooperarea, stabilirea contactului vizual, îmbunătățirea abilități de a realiza un dialog (punerea de întrebări, așteptarea), exprimarea emoțiilor, respectarea regulilor, asumarea responsabilității precum și structurarea timpului.

Activitatea asistată de animale constă în:

- **Inițierea comunicării prin prezentarea animalului** (vârstă, sex, câteva cuvinte despre talentele lui) și încercarea de a stimula beneficiarii să răspundă în aceeași fel, pe rând. Astfel se dorește atât începerea comunicării, cât și punerea bazei unui ritual (salutul și prezențarea sinelui)
- **Prezentarea unei zile obișnuite din viața animalului** :dimineața – trezirea, spălatul, mâncatul, plimbare, plecarea la muncă – orele de dresajși de terapie, prânz – pauză, mâncat, seara – joaca, mâncat, spălat, culcat. După fiecare activitate prezentată, fiecare copil povestește activitatea lui din acel interval orar.
- **Căutarea de asemănări și diferențe între activitățile copiilor și cele ale animalului** – această activitate dezvoltă exprimarea și noțiunile legate de structurarea timpului. După aceste activități se reiau câteva dintre activitățile menționate pentru exerciții/jocuri practice (hrănirea, dresajul și jocul)

- Utilizarea de **povești terapeutice**, povești în care personajul principal este animalul prezent la activitate. Astfel, copiii vor remarca animalul fiind un prieten de joacă.

Animalele pot aduce îmbunătățiri comportamentului beneficiarilor, în dezvoltarea copiilor și în special la limbaj. Copiii cu blocaje emoționale vor începe să comunice, încântați de interacțiunea lor cu animalele de terapie.

Beneficii:

Prezența unui câine de terapie va motiva un copil să se alăture altora și să se angajeze mai mult în activitățile de grup. Câinele de terapie îi va atrage atenția și îl va ajuta prin distragerea atenției de la comportamentele repetitive, defectuoase.

Un câine de terapie necesită îngrijire și iubire și astfel, poate promova sentimente pozitive de dragoste și îngrijire din partea partenerului- copilul. Câinele va încuraja copilul să se exprime emoțional și îl va ajuta să-și crească abilitățile atenționale ceea ce va duce la creșterea numărului de achiziții cognitive.

Probabil cel mai semnificativ avantaj este impactul pe care un câine de terapie îl poate avea în promovarea limbajului verbal și nonverbal. Copiii nonverbali/parțialverbali, sau cu mutism selectiv, cu ajutorul terapiei canine își vor crește capacitatea de comunicare verbală, la început doar în preajma câinelui iar treptat vor generaliza comportamentul și în alte medii sau cu persoane diferite.

Bibliografie

MIHALCA D. Andrei ”Managementul riscului zoonotic în interacțiunea om-animal Managementul riscului zoonotic în interacțiunea om-animal ” Cluj-Napoca ,2014

RUSU, ALINA SIMONA Interacțiunea om-animal: elemente de etologie aplicată și terapie asistată de animale/ Alina S. Rusu. – Ed. a 2-a, rev. – Cluj-Napoca :Bybliotek, 2012

RUSU, ALINA SIMONA ”Introducere in curs postuniversitar de Terapii asistate de animale -2014” Asociația Română de Activități și Terapii Asistate de Animale. Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea Babeș-Bolyai

<https://hipoterapie.wordpress.com/2014/11/22/echitatie-blogspot-com/>

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=1505414459676992&id=1505170969701341
www.deltasociety.org

IDEAS FOR CREATING AN INCLUSIVE ENVIRONMENT

prof. înv. preșcolar Ionela Camelia Lazea
Grădinița cu Program Prelungit nr. 3 Bistrița

Inclusion in education means ensuring every child has equal access to learning and the same opportunities to achieve no matter what their individual needs or barriers to learning.

It is not just about providing additional support to children with special educational needs, but about having equal access to education and services and creating a learning environment that works for *all* pupils, whether they have a disability, speak a different language, are a member of a minority community, come from a low-income family – or find it harder to learn and achieve for other reasons.

An inclusive education environment aims to ensure that all students are treated fairly and have equal opportunities while it combats discrimination against all students and celebrates student diversity and uniqueness.

By improvising the inclusive classroom strategies, the majority of students without special needs are not impacted in a negative way and actually benefit from the additional support.

Teachers and schools struggle to find ways to balance classrooms and instruct and manage in ways that include all types of students.

Students are different and therefore have different individual needs. Inclusivity requires **sharing responsibility** between all staff for all students. Also, **teachers and staff must collaborate**, work together and share information or experiences. **Behavior management should be a school-wide initiative** developed with input from all stakeholders. Inclusion is not possible if families are not involved. **Involving all the adults** in the school community, from families and teachers to everyone in between can be useful in assuring a greater and truer inclusion.

Families are great assets and allies because they provide an important perspective on their student’s needs, strengths, and abilities. By collaborating and communicating with families, the

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

school community gets to know students better and is more able to meet their educational needs and also maintain consistency in the use of interventions and accommodations. This way students are more engaged in homework and learning.

For better family collaboration it is preferable to get to know students and their families at the beginning of the school year by communicating in the way the family prefers (in their native language, if necessary, by telephone, face to face, by email or written documents) and by reaching out to the parents **and family members to get involved in school and classroom activities** (visit the classroom, especially during special events or classroom activities). By offering a chance for families to share their ideas, they are encouraged to communicate as much as possible and can provide feedback about the children such as areas of strength or areas in need of improvement.

Implementing an inclusive education environment can be beneficial for many students and can be different in schools and situations but it is very helpful to keep in mind some factors:

- All students have an equal right to education
- Children should not be separated based on discrimination
- Each student’s personal needs should be taken into consideration when planning the activities
- Create an accessible environment for all the students
- Provide support, assist and allow all students to reach their full potential

Specialists advise using some ways to implement inclusive education in the classroom. **Cooperative learning.** Presenting tasks, activities, and learning in groups, students have the chance to be a part of a group and develop crucial social skills. Group learning also encourages the inclusion of all students by working with different people.

Specialised training. It is beneficial for teachers to participate in courses and training related to school inclusion or student diversity. By being equipped with the necessary tools and training, teachers can use the tips, techniques, and strategies to create the best possible learning environment.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Adapted lessons and tasks. Traditional teaching isn’t always ideal. The curriculum can be adjusted to accommodate students with visible disabilities or learning difficulties and make lessons more flexible and immersive to keep students engaged. Incorporating more videos and pictures into lessons, involving educational games or object-based learning increases the engagement of students who learn through play and immerses them in lessons.

Use diverse methods of assessment. Grading / marking the students’ work by assessing the content and ideas separately from language and grammar, or adding additional points for effort.

Supplementary materials. Offering additional materials in the class such as pictures, flashcards, calculators, physical science models, additional textbooks or help sheets can increase a student’s understanding of the lesson.

There are also a few recommended strategies that help create an inclusive classroom for all, regardless of specific needs:

1. Define clear minimum standards for behaviour.

Both students and teacher create and agree to a list of short simple, clear rules about what the minimum, basic acceptable levels of behavior is. These rules should be about ensuring everyone feels safe and respected. Examples of rules you might agree on are:

- Be kind
- Keep your hands and feet to yourself
- Use kind words at all times
- Always respect the property of others
- Everyone has the right to feel safe and respected
- Everyone has the right to express themselves and be listened to

2. Enforce those standards consistently.

Teachers and students must also agree on consequences when those class rules are ignored and with consequences proportionate and consistently applied.

3. Deal with low-level disruption in a sensitive way.

Use a sensitive way of dealing with an issue or misbehavior one that doesn't humiliate and visibly singles out a child in front of everyone. It gives them the opportunity to stop, and amend their behaviour without further consequence.

4. Create opportunities to listen to all children.

Create opportunities day-to-day or when resolving conflicts for children to be listened to because it helps them engage with the learning, they feel respected and included.

5. Develop a 'scaffolded' approach to learning.

Plan activities with the same objectives and outcomes but scaffolding the activities to suit the children's needs and adapt your approach to behaviour in the same way you would differentiate learning.

6. Be aware of the specific needs of every child in your class.

Knowing information about the students such as: what special educational needs and disabilities they have, their social and economic background, language, ethnicity etc. will help the teacher consider every aspect of the classroom, and how to make it inclusive, safe and purposeful.

7. Provide support for them in ways that benefit ALL children in your class.

Some inclusion strategies are universally beneficial for all students. Example: many dyslexic children struggle to read pure black text on a pure white background. By changing the colours on the slides and avoiding black-on-white, can help not only children with a dyslexia diagnosis but all children.

8. Create a calm, purposeful learning environment.

Creating a calm environment in class where students can feel relaxed and able to learn is inclusive for many of your children

9. Clearly display timetables and key information.

By seeing display timetables (visual timetables are great, especially for younger learners) children can look ahead to their favorite or least favorite activities, mentally prepare accordingly

and feel involved in the school day. Sharing the timetable for all to see includes children and empowers them.

10. Use pre-assessment to inform your planning.

Pre-assessing children's prior knowledge, and interests around a subject, in this way shows them that they have been listened to, and included in their own learning.

11. Let children choose how to show what they have learned.

Offer children a choice of ways of presenting what they have learned. When you give children a choice it empowers them. This creates equal opportunities to show learning and progress in a way that a standard test may not and benefits all students.

12. Don't compare the progress of one child to another; personal progress is key.

Don't compare them to one another because learning is not a competition, but a journey.

It is better to focus entirely on children's personal progress and encourage them to do the same.

Creating an inclusive classroom is making students feel safe and valued and gives them a sense of belonging. Whether or not the entire school culture is prepared for inclusive education, any classroom can be welcoming and accessible for all students. Inclusive classrooms and schools can prepare to promote success and inclusion for all students and create a culture and specific strategies that represent and take into account every single student's unique needs, abilities, and backgrounds.

Bibliography:

FutureLearn, (2021), *What is inclusive education, and how can you implement it?*

Ryan, Oli, (2022) *How to create an inclusive classroom: 12 tips for teachers*, from <https://drive.google.com/file/d/1FD2IaSv2CQqIplsOFVTBmfv3-YKBfHYM/view>

Turza, M. M., *Curs Introductiv de Educație Incluzivă*, (2017), Centrul European

TEACHING STRATEGIES FOR PUPILS WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

English teacher, Anastasia Gosic

PITL “Principesa Natalia Dadiani”, Chişinău, Republic of Moldova

Inclusion is a wonderful thing. No longer are children with special needs kept apart in *“Special Ed”* classrooms and only seen on the playground or in the lunchroom. Children with special needs thrive when they are around other kids. Children with special needs can learn a great deal from other children and make a lot of new friends.

When a child is identified as having a special educational need, the **Special Educational Needs Coordinator (SENCo)** will likely provide you with information regarding some suggested strategies or interventions, which you will then need to incorporate into your day-to-day classroom management and planning.

Before formally identifying the need, it is best to use your professional judgment and begin developing strategies for supporting students with special needs in the classroom with your SENCo.

The following sections show some teaching strategies that might help students with special needs meet their needs. Following these are some additional useful hints that you might want to put into practice in your setting.

1. Creating a Positive and Supportive Environment for Every Student, Every Time

A positive and supportive environment for every student should be supported by the policies, practices, and culture of the entire school. One way to do this is to keep a consistent and positive attitude toward behavior.

In addition, you could reinforce this in your classroom by employing the following methods:

- *Actively Promoting Pupil Wellbeing*

The introduction of a *class feelings board* as part of the daily routine can have numerous advantages as an additional practical strategy. By attaching their name or picture to a class chart that is divided into various feelings, students can express their feelings in this setting.

This is beneficial to children with SEMH needs or SLCN in particular, but it is helpful to all children to consider and express their emotions visually. It tells the adults who work with them how they are feeling right now, which lets you and your team modify your practice (for example, if you have a full "tired" board one morning, you might decide to start with a movement break) or take time to follow up with each child individually. This strategy can also be helpful for protecting yourself because, over time, it can create a picture and make it possible to see patterns.

➤ *Positive Relationships*

It has also been demonstrated that prioritizing, modeling, and encouraging positive relationships is an effective strategy for assisting children with special needs. According to Rowley et al., many children with SEN, particularly ASD, report higher rates of bullying.2012), so encouraging children with social difficulties to maintain positive friendships and encouraging positive attitudes toward difference are extremely valuable.

It has been demonstrated that **an inclusive school environment** benefits students with and without special educational needs.

2. Building a Continuous, Comprehensive Understanding of Students' Needs

Each child has unique requirements, and you will be aware that what works for one child may not work for another with a similar identified need.

There are a few circumstances that present diversely between the genders, like ASD and ADHD, and may require various methodologies regarding support.

You will be able to implement individualized support strategies and interventions for each child if you learn about their specific needs.

➤ *Knowledge sharing and open lines of communication with coworkers and parents*

enable you to support a child with special education needs in the most efficient manner, building on previous successes, and responding to changes. You should get copies of any reports and

recommendations from other specialists and professionals who may be involved with the child, as well as detailed information about the child's area of need and agreed-upon outcomes, from your SENCo. To get a complete picture of the child's needs and progress, colleagues need to share information and observations.

You should seek information from previous teachers and teaching assistants before working with the individual to learn what has worked well and to maintain **continuity of approach** (for some children with ASD or anxiety disorders, continuity is crucial, especially during transitional times).

You will also be able to get a better understanding of the child's strengths and challenges if you establish and maintain honest lines of communication with their parents. Additionally, it is required **by law** to communicate with the parents of children with special education at regular intervals to report on progress and discuss future goals and outcomes.

However, regular, informal communication contains some of the most valuable communication. Establishing a two-way information sharing schedule with parents can be as easy as keeping a contact book or diary for the homeschooling program.

➤ *Talking to the child*

The child or young person themselves is the most important source of information that should be continuously consulted. A teacher supporting a child with learning in the classroom. When decisions are made regarding SEN provision, it is a statutory requirement that the views and wishes of the young person be taken into consideration and that they be as much as possible involved in the decision-making process.

Utilizing a child's personal interests can also be a powerful tool for engaging them, which is **especially important** for autistic children. You can incorporate these special interests into learning activities or use them to create individualized reward systems.

3. Continual Evaluation

As you are aware, something that works well one term may not work as well the next. In point of fact, what works for a child in the morning may not work as well in the afternoon. The government's **Assess, Plan, Do, and Review** cycle of evaluation and adaptation is part of the

SEND Code of Practice. This cycle can be used on a smaller, more frequent scale in your classroom. The guidelines for how frequently you must review SEN outcomes, interventions, or provision plans will most likely be provided by your school.

For instance, if a child has been receiving the same phonics intervention to help with literacy difficulties for some time but is not progressing as expected, it may be time to alter the strategy. Your own confidence in assisting students with special needs is also affected by the principles of ongoing evaluation. You might come across a need or condition that you want to learn more about, or you might want to know more about a particular intervention. In this case, you should ask for the chance to attend any particular training that you think would be helpful.

4. Ensuring That All Students Have Access to High-Quality Instruction

Some of the teaching strategies that will already be a part of your general practice will be beneficial to all students, including those with Special Education Needs, if they are used in a flexible manner and you consider their requirements, making accommodations or introducing scaffolds as needed.

When making lesson plans:

- Ensure that all students' tasks are effectively differentiated and have lofty goals. Work with students with special needs to break it up into smaller chunks and give them plenty of chances to go back and learn more, if needed. Smaller follow-up tasks may be required for this.
- To scaffold the learner, make use of technology when necessary.
- In order to effectively facilitate learning, place additional adults in the classroom. Flexible grouping should be used—children with similar SEN should not always be grouped together; permit them to gain knowledge from their peers.
- Use talk partners to give children with special needs access to peer support and the opportunity to practice their responses.

Among the fundamental principles are:

- Keep instructions short and to the point.
- Make your instructions visible to the kids.

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- Don't give multiple orders at once.
- Give children the chance to repeat your instructions.
- Visual aids—such as symbols, images, or text—should go along with verbal instructions. Some schools, particularly those in the primary and early childhood sectors, have also introduced Makaton signs to go along with spoken language.
- Assign other adults to rephrase and reframe instructions and information for people with SLCN when necessary.
- While modeling activities, verbalize your thought process, including strategies for remembering what you need to do.

All things considered, they are made to accomplish a greater amount of what they battle with. This could have an effect on self-esteem and engagement, which could make it less likely that an intervention will work. With individualized planning, teachers can support students in the classroom by taking into account a variety of outcomes, such as SALT objectives, during adult-led literacy discussions. When an intervention needs to take place outside of the classroom, such as a Sensory Circuits session to help a child with ADHD focus, transition times can often be factored in. The child benefits from the activity, but they are not excluded from whole-class instruction or singled out for it because it is incorporated into the routine.

ÎNVĂȚAREA VIZIBILĂ ÎN ȘCOLI INCLUZIVE

Profesor Doina-Marilena Bogdan,

Liceul Tehnologic „Grigore Moisil”, Bistrița

„Senzația reală de a fi mai eficient îi îndeamnă pe profesori să repete activitatea și să-și dezvolte acel compartament” Fullan(2012:52), Hattie John

Profesorii sunt cadre didactice cu o serie de responsabilități, competențe, roluri și atribuții pe care le îndeplinesc în cadrul școlii. Ei sunt cei care conduc activitatea didactică în scopul atingerii obiectivelor și formării competențelor elevilor prevăzute în documentele școlare, fiind și facilitatori ai schimbării – dau sens și finalitate educativă tuturor componentelor implicate în procesul de învățământ.

Este important ca politicile incluzive și cultura școlii să se reflecte în activitatea la clasă a cadrelor didactice, prin încurajarea tuturor elevilor să participe la activități și la forticarea mediului de învățare adecvat prin învățarea colaborativă, repere necesare cadrului didactic pentru monitorizarea calității procesului educațional. Școala incluzivă reprezintă dezideratul instituțiilor de învățământ, este dorința continuă de a da șansă tuturor copiilor la o educație de calitate, având ca scop formarea viitorilor adulți ai societății.

În toate rolurile pe care le îndeplinește, cadrul didactic este un facilitator al schimbării: prin emoțiile pe care le generează și se concentrază și pe cele ale elevilor lui, prin acțiunile și comportamentul său, prin tonul folosit stimulează capacitatea de concentrare a elevilor, conducându-i în universul cunoașterii de sine să creeze oportunități de formare și dezvoltare a unui sistem de competențe suficiente pentru accedea la următoarele niveluri de învățământ.

Crearea unui cadru motivațional de învățare, cu o atmosferă de lucru relaxată, atractivă și motivantă, folosirea metodelor de predare – învățare democratice bazate pe învățarea centrată pe elev, (Fig 1) cu rezolvarea de probleme, disponibilitatea cadrului didactic de a explica, de a îndruma și de a ajuta elevul, de a digitaliza învățământul (utilizarea manualelor digitale, a tablelor interative, folosirea de tablete la ore), comunicare bună profesor-elev și elev-elev, bazată

pe respect reciproc... contexte de învățare necesare pentru dezvoltarea unor competențe și abilități practice pentru viață, integrare reușită și inserție pe piața muncii... o învățare vizibilă într-o școală incluzivă!

În acest context, metodele active de învățare au multiple valențe formative care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la dezvoltarea creativității, implică activ elevii în învățare, punându-i în situația de a gândi critic, de a realiza conexiuni logice, de a produce idei și opinii proprii argumentate, de a le comunica și celorlalți, de a sintetiza/ esențializa informațiile, se bazează pe învățarea independentă și prin cooperare, elevii învață să respecte părerile colegilor. Metodele interactive de grup sunt modalități moderne de stimulare a învățării și dezvoltării personale încă de la vârstele timpurii, sunt instrumente didactice care favorizează interschimbul de idei, de experiențe, de cunoștințe. Când predarea și învățarea sunt vizibile „există o mare probabilitate ca elevii să ajungă la niveluri înalte de reușită în învățare.” John Hattie

Fig. 1

Predarea vizibilă elevilor se referă la aspectul ca ei să învețe să devină proprii lor profesori, ceea ce constituie însușirea de bază a învățării continue, să se autoeduce, a dragostei de a învăța „Profesorul receptiv...stabilește o relație și rezonanță, simțind nevoile, conflictele, speranțele și temerile neexprimate. Respectând autonomia elevului, profesorul petrece mai mult timp ajutându-l să articuleze întrebările urgente decât cerându-i răspunsurile potrivite.” Peter Senge

Dacă elevul nu vede în profesor un om care utilizează tehnica modernă, care nu utilizează instrumente moderne și nu vede ca acesta este aliniat cu noul și cu dorința de a învăța toată viața - profesorul nu va fi vedetă în sufletul lui. Ar fi frumos ca după fiecare oră elevul să plece în pauză cu o curiozitate, cu ceva despre care se va informa mai târziu pentru că - ar fi interesant de știut... Nu reușim întotdeauna, dar dacă vom încerca zi de zi, vom reuși din ce în ce mai mult!

[DUMITRU IOANA](#)

Bibliografie:

[1] Hattie John, *Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori*, traducere: Cristina Dumitru, consultant șt. Adina Glava, București, Editura TREI, 2014;

[2]https://www.isjialomita.ro/files/proiecte_isj/Ghid_PROFESORUL%20AGENT%20AL%20S_CHIMBARIIL.pdf

[3] <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/viewpoints/experts/teachers-as-agents-of-change-i.htm>

[4] <https://revistaprofesorului.ro/invatarea-vizibila/>

[5] <https://conil.ro/school-inclusion/>

CONTRIBUȚIA HĂRȚII MENTALE LA FORMAREA COMPETENȚEI DE A „ÎNVĂȚA SĂ ÎNVEȚI”

Prof. Maria Granciu

Prof. Ioana Cira

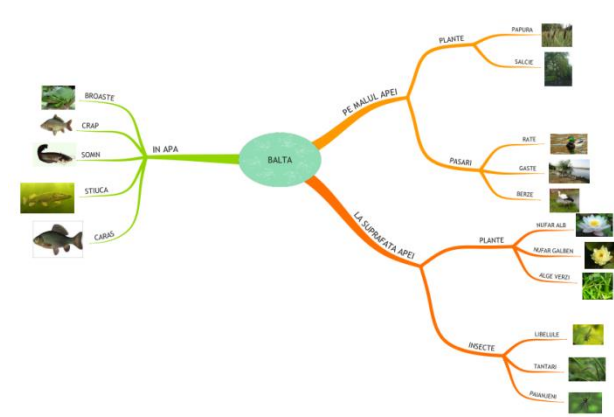
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Năsăud

Harta mentală este o metodă ce corespunde nevoii de implicare efectivă a elevului în procesul de predare-învățare-evaluare. Este esențial ca elevul să fie actor al propriei formări deoarece va dobândi abilități, competențe solide prin efort propriu, valorificând eficient și ceea ce deține deja. Consecința implicării active a elevului în procesul instructiv-educativ este că acesta are posibilitatea de a gândi independent, de a-și îmbogăți anumite cunoștințe, de a-și perfecționa anumite abilități, de a corecta anumite informații sau deprinderi pe baza unui efort propriu, a unor etape de descoperire și încercare de găsire a unor soluții. În această situație, rolul profesorului nu este de a transmite informații, ci de a sprijini elevul în a le descoperi, de a crea un mediu favorabil învățării prin descoperire, de a asigura climatul propice desfășurării unor astfel de activități.

Harta mentală este o metodă de sintetizare și structurare a informațiilor. Este construită, la fel ca și ciorchinele, în jurul unui cuvânt cheie, însă, spre deosebire de acesta informațiile sunt mai bine organizate. Pentru realizarea unei hărți mentale se alege un cuvânt cheie sau o imagine reprezentativă. Apoi, se desenează ramurile, acestea reprezentând concepte derivate de la cuvântul cheie. Pe fiecare ramură se va scrie cuvântul, ideea derivată de la cuvântul cheie. Pentru fiecare ramură se va folosi o culoare diferită tocmai pentru a evidenția aceste aspecte și pentru a sintetiza cât mai bine informația. Subramurile vor fi conturate cu aceeași culoare și sunt, în general, mai multe pentru fiecare ramură.

Pentru realizarea unei hărți mentale se poate folosi ca metodă pregătitoare brainstormingul. Se va stabili cuvântul cheie, apoi se vor genera mai multe idei, cuvinte care au

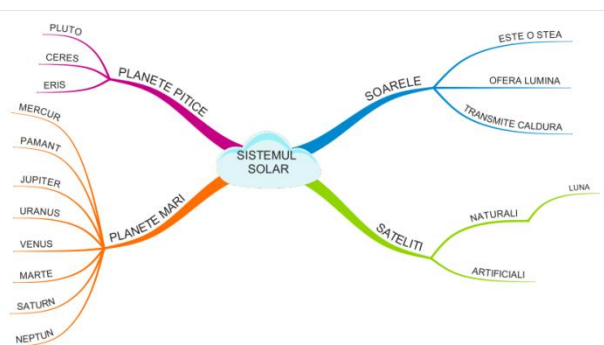
legătură cu acel cuvânt cheie. Urmează gruparea cuvintelor în categorii și apoi realizarea hărții mentale prin scrierea cuvântului cheie în mijloc și trasarea ramurilor principale și a ramurilor secundare, și, bineînțeles, scrierea cuvintelor, ideilor pe ramurile principale / subramuri (ramuri secundare).

Pentru familiarizarea elevilor cu această metodă de lucru se pot folosi, pentru început, etichete pe care vor fi scrise cuvinte sau desenate imagini, în funcție de vârsta elevilor. Elevilor li se va specifica cuvântul cheie, apoi vor fi îndrumați să grupeze celelalte etichete pe categorii și subcategorii. Urmează desenarea ramurilor principale și secundare și lipirea corespunzătoare a etichetelor. Tot ca activitate pregătitoare pentru familiarizarea cu această metodă de lucru se pot folosi diferite obiecte care vor fi grupate în funcție de anumite criterii. Bineînțeles, că se stabilește cuvântul cheie pe baza observării obiectelor respective și va fi acel cuvânt care se va potrivi cel mai bine cu materialele prezentate. Urmează gruparea obiectelor în funcție de anumite criterii identificate de elevi și denumirea fiecărei grupe și a obiectelor corespunzătoare acestora. La final, se poate desena harta mentală și se vor scrie cuvintele pe ramurile principale și secundare sau se vor lipi etichetele.

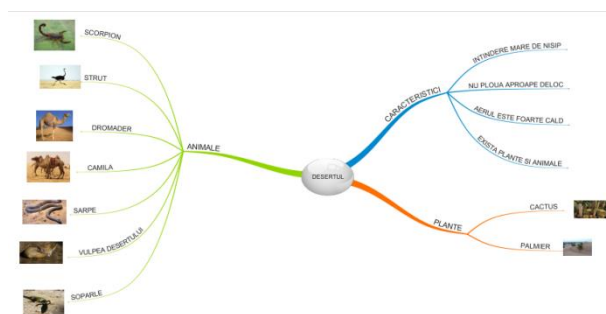
Teme pentru care poate fi realizată harta mentală: părți de vorbire (substantiv, adjectiv, verb, pronume, numeral, adverb), părți de propoziție (subiect, predicat, atribut, complement), medii de viață (balta, pădurea, delta, deșertul, marea, oceanul), forme de relief (munte, deal, câmpie, podiș), sistemul solar, resurse naturale, drepturile omului / copilului, texte literare / povești, operații matematice (adunare, scădere, înmulțire, împărțire) ...

Printre avantajele folosirii hărților mentale se numără dezvoltarea gândirii critice, a gândirii creative și a imaginației, dezvoltarea autonomiei în gândire, a memoriei și atenției, ordonarea și structurarea logică a informațiilor. Structurarea și sintetizarea informațiilor pentru realizarea hărților mentale reprezintă o dovadă clară a capacității de a analiza și sintetiza, de formare a capacității elevilor de a învăța prin efort propriu, de a „învăța să înveți”. Posibilitatea de a folosi hărțile mentale la orice disciplină și pentru aproape orice conținut face ca această metodă să fie cu atât mai mult indicată pentru formarea deprinderilor de a „învăța să înveți”. Metoda poate fi aplicată cu succes chiar și pentru elevii ciclului primar, începând cu clasa I / clasa a II-a.

Metoda prezentată mai sus pot fi utilizată cu succes în cadrul tuturor lecțiilor și dezvoltă creativitatea elevilor, gândirea critică a acestora, spiritul de colaborare și cooperare, capacitatea acestora de a-și expune și argumenta propriile păreri și opinii cu privire la structurarea conținutului, includerii unui anumit

concept într-o anumită grupă. Mai mult decât atât, este atractivă, folosirea acesteia asigură implicarea reală a elevilor în procesul de predare-învățare-evaluare, facilitând totodată și formarea competențelor cheie pentru fiecare ciclu de învățământ. Predarea devine parte comună a profesorului și a elevilor, aceștia din urmă putând ei înșiși să-și împărtășească ideile, cunoștințele, să-și valorifice experiența anterioară. Învățarea devine eficientă, iar abilitățile, competențele dobândite pot fi aplicate cu mai multă ușurință în alte situații sau în rezolvarea unor probleme.

ACTIVITĂȚI DIDACTICE

ACTIVITATE OUTDOOR „LA PĂDURE”

Prof. înv. preșcolar Crina Luminița Clapou
Grădinița cu Program Prelungit nr. 3 Bistrița

Grupa mare

Natura sarcinii: colaborativă

Mijloc de realizare: excursie tematică/activitate outdoor

Parteneri: specialiști (pădurar), părinți, bunici

Scop: Acumularea de informații noi despre mediul forestier și formarea unei atitudini pozitive (ecologice) față de mediul înconjurător prin participarea la activitatea de tip outdoor

Obiective stabilite:

- să dobândească informații despre mediul înconjurător și lumea vie prin observare, manipulare de obiecte și investigarea mediului;
- să își asume responsabilități, demonstrând capacitatea de a negocia și participa la luarea deciziilor;
- să demonstreze capacitate de concentrare și persistență în realizarea unor activități de învățare;
- să manifeste inițiativă în interacțiuni și activități;
- să exprime adecvat o varietate de emoții legate de ceilalți sau de varietatea mediului natural.

Descrierea succintă a modalității de desfășurare a activității didactice:

Tema activității va fi „La pădure!” și mijlocul de realizare a acesteia va fi o drumeție în pădurea de pe traseul Via Transilvanica- zona Dealu Frau-Lunca Ilvei -prin pădure (1 km).

Activitatea outdoor se va derula sub forma unei excursii tematice, prin care se vor descoperi frumusețile pădurii, dar se va pune accent și pe dezvoltarea la preșcolari a competențelor specifice educației ecologice, devenind ajutoarele pădurarului care îi va însoți pe traseul ales. Odată ajunși în pădure se vor admira frumusețea și sunetele acesteia. Pentru a deveni ajutoarele pădurarului, copiii vor avea de depășit mai multe probe:

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

Etapa nr. 1 – Copiii vor primi lupe cu ajutorul cărora vor studia scoarța și fructul (ghinde, alune) copacilor (culoarea, forma, aspectul). De asemenea, aspectul scoarței va fi observat și cu ajutorul simțurilor, în special al pipăitului. La final, ei vor trebui să explice colegilor cele observate (în echipe de câte 2 copii). Se va înainta pe traseu și vor ajunge la proba nr. 2.

Etapa nr. 2 – Preșcolarii vor culege frunze și le vor sorta după forma acestora pentru a putea vedea cărei specii de copac aparțin. (Se vor fi prezentat copiilor copacii întâlniți pe măsura înaintării pe traseu). Cu ajutorul simțului tactil, copiii vor putea spune dacă sunt frunzele sunt fine sau aspre, prezentând colegilor cele observate. Din nou se va înainta pe traseu și vor ajunge la proba nr 3:

Etapa nr. 3 – Preșcolarii devin ajutoarele pădurarului și trebuie să măsoare trunchiurile copacilor cu ajutorul unor panglici pentru a putea spune care este grosimea acestora. Educatoarele și pădurarul vor ajuta copiii să obțină măsura corectă cu ajutorul unor rulete. Se prezintă colegilor rezultatele măsurătorilor efectuate. Se va preciza specia copacului măsurat (dacă este posibil). Pădurarul va face precizări legate de vârsta copacilor, direct proporțională cu grosimea trunchiului.

Etapa nr. 4 - Copiii mai au de trecut o ultimă probă: trebuie să curețe pădurea de eventualele ambalaje aruncate de vizitatorii pădurii care nu știu care sunt regulile de comportare (activitate de ecologizare). Se va delimita un spațiu (loc de campare întâlnit pe traseu) pentru realizarea acestei etape a activității. Copiii vor fi dotați cu mănuși și saci pentru colectarea deșeurilor. Cu ajutorul adulților, copiii vor scrie/desena mesaje ecologice pe care le vor afișa pe copacii de la marginea drumului pentru a sensibiliza și pe ceilalți drumeți/cetățeni.

La finalul activității, copiii vor concepe mesaje ecologice simple care să evidențieze grija față de pădure, urmând ca acestea să fie scrise (desenate) la întoarcerea în sala de grupă la grădiniță, astfel făcându-se transferul de la outdoor la indoor.

Bibliografie:

- Coord. Borțeanu S., Preda V., Clapou C., Brănișteanu R., „Educația outdoor”, Editura Trend, 2016;
- Coord. Clapou C., „Împreună putem schimba lumea”, Editura Grinta, Bistrița, 2015;
Coord. Tabără C., Dan A., Ioja I. „Via Transilvanica”, Activitate outdoor, Ed. Nova Didactica, Bistrița, 2020.

ACTIVITATE INTEGRATĂ OUTDOOR

PROF. ÎNV. PREȘCOLAR: GABOR ADINA LEONTINA

SZIKSZAI SZILVIA-TÜNDE

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 13 , Bistrița

NIVEL: II (grupa mare)

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?

TEMA PROIECTULUI: „ Eu sunt, eu creez, eu exprim”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „ Despre sentimente”

TEMA ZILEI: „Prietenul la nevoie se cunoaște”

TIPUL ACTIVITĂȚII: consolidare și verificare de cunoștințe

FORMA DE REALIZARE: activitate integrată ADP + ALA + ADE (DȘ + DPM)

ELEMENTE COMPONENTE ALE ACTIVITĂȚII INTEGRATE

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ - (ADP)

RUTINE: „Mergem la spălător” - deprinderi de igienă personală;

„Singurel mă îngrijesc” – deprinderi de a se dezbrăca și îmbrăca singuri;

„Vreau să cresc mare” – deprinderi de autoservire (gustarea);

„La revedere!” – deprinderea de a saluta la plecarea acasă;

„Sunt ordonat” – deprinderea de a păstra ordinea la locul de joacă;

TRANZITII: - „Glasul florilor” - cântec;

- „Unul după altul” – joc cu text și cânt;

ACTIVITĂȚI PE CENTRE DE INTERES - ALA 1

JOC DE ROL: „Împreună reușim!”- seturi de jucării ;

CONSTRUCȚII: „Căsuța prieteniei” – lego;

ARTĂ: „ Felicitare pentru prietenul meu”- confecționare;

JOC DE MASĂ: „Inimioare” – mozaic.

ACTIVITĂȚI PE DOMENII EXPERIENȚIALE- (ADE)

DȘ: „Rezolvăm împreună!” – exerciții cu diferite materiale din natură;

DPM: „Prietenii se ajută!” - traseu aplicativ cu transport și alergare șerpuită cu ocolire de obstacole.

ACTIVITATI LIBER ALESE - ALA 2

Joc distractiv: „La 8 –Bum!”;

Joc liniștitor: „Împăratul tăcerii”.

OBIECTIVE GENERALE:

- Consolidarea numerației în limitele 1-8 precum și a unor cunoștințe referitoare la cifra și numărul 8;

- Educarea unei atitudini pozitive față de sine, față de ceilalți și față de natură;

- Exersarea unor deprinderi motrice de bază, a deprinderilor de executare corectă a exercițiilor care compun complexul de dezvoltare fizică;

- Dezvoltarea spiritului de echipă, de lucru în perechi și de cooperare.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- O1** – să rezolve corect sarcina de lucru respectând cerințele;
- O2** – să raporteze numărul la cantitate și cantitatea la număr (numărul și cifra 8);
- O3** – să execute alergarea șerpuită, transportând obiectul pe distanța dată;
- O4** – să îmbine elementele puse la dispoziție (lego) pentru obținerea unor case;
- O5** – să realizeze inimioare din mozaic
- O6** – să finalizeze felicitarea după imaginația proprie;
- O7** – să coopereze în timpul activității, manifestând spirit de echipă, fair-play.

STRATEGII DIDACTICE:

- a). Metode și procedee:** conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, jocul, exersarea, problematizarea, asistența copiilor în timpul exersării.
- b). Resurse materiale:** lipici, foarfece, hârtie creponată, glasă, creioane colorate, carioci, mozaic, lego, jucării, frunze, flori, butuci, diferite obiecte din curte.
- c). Forme de organizare:** frontal, individual, pe perechi, pe grupuri mici.
- d). Resurse umane:** educatoarea și grupa de 32 copii.
- e). Timp de desfășurare:** 1 oră și 30 minute.

SISTEM DE EVALUARE:

Metode de evaluare: observarea sistematică a comportamentelor, analiza produselor, probe practice, aprecierea răspunsurilor copiilor, chestionarea orală.

Mijloace de evaluare: recompense (ștampile), aplauze .

Forme de evaluare: evaluare formativă.

ETAPELE ACTIVITĂȚII

INTRODUCEREA ÎN ACTIVITATE:

Rutine: „Mergem la spălător” - deprinderi de igienă personală;

„Singurel mă îngrijesc” – deprinderi de a se dezbrăca și îmbrăca singuri;

„Vreau să cresc mare” – deprinderi de autoservire (gustarea);

Tranziție: „Unul după altul” – joc cu text și cânt.

DESFĂȘURAREA ACTIVITĂȚII:

Așezarea copiilor în semicerc; anunțarea temei și activităților ce urmează să fie desfășurate. Copiii se pregătesc pentru activitatea la centrele tematice. „Mișcăm degețelele” – exercițiu pentru dezvoltarea mușchilor mici ai mâinii; copiii rezolvă sarcinile de la centrele tematice copiii sunt apreciați verbal și cu ștampiluțe. După activitatea de la centrele tematice, copiii se pregătesc pentru activitatea de educație fizică și matematică în aer liber; se execută traseul aplicativ de către copii după stabilirea sarcinilor, aici se va apune accentul pe cooperare și întraajutorare cât și pe manevrarea elementelor din natură în mod corespunzător; copiii sunt apreciați și aplaudați pentru activitatea lor plină de interes și entuziasm.

Tranziție: „Glasul florilor” – cântec.

Se desfășoară jocul distractiv „La 8 – Bum!” iar apoi „Împăratul tăcerii”.

ÎNCHEIEREA ACTIVITĂȚII:

Copiii intră în sala de grupă ordonați în perechi, păstrează ordinea în sala de grupă, adună jucăriile înainte de plecarea acasă împreună cu părinții.

Rutine: „Sunt ordonat” – deprinderea de a păstra ordinea la locul de joacă;

„La revedere!” – deprinderea de a saluta la plecarea acasă.

BIBLIOGRAFIE:

- Curriculumul pentru educația timpurie, 2019;
- „Învățământul preșcolar în mileniul III – 3334, Editura Arves, 2022;
- Clapău, C. Coordonator, „Împreună putem schimba lumea, Bistrița, 2015;
- „Repere metodice utile pentru învățământul preșcolar”, vol.1 , Editura Delta Cart Educational, Pitești, 2011.

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Titlul: Proiect didactic – Unde a zburat rândunica?

Prof. învăț. Preșcolar: Pintican Emanuela

Unitatea: GPP NR 3 BISTRIȚA, jud. BN

Grădinița cu Program Prolungit Nr 3 Bistrița

Grupa Mică A „Fluturașilor”

Tema anuală: „Când, cum și de ce se întâmplă?”

Tema săptămânii: „Bogățiile toamnei”

Tema activității: „Unde a zburat rândunica?”

Tipul activității: mixtă

Forma de realizare: activitate integrată

CATEGORII DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE ABORDATE:

1) Activități de dezvoltare personală (ADP): Întâlnirea de dimineață: „Vrăbiuța Cip - Cirip”
(salutul, prezența, calendarul naturii, activitatea de grup, noutatea zilei)

Rutine: primirea copiilor, micul dejun.

Tranziții: „Spargem nuci”

„Bat din palme”

2) Activități pe domenii experiențiale (ADE):

DLC – „Unde a zburat rândunica?” de Titel Constantinescu – povestirea educatoarei

DOS – „Cuib pentru vrăbiuță” – rupere, lipire (activitate practică)

3) Jocuri și activități liber alese (ALA):

ALA I: Știință: „Vrăbiuța și cuibul ei” - labirint

Joc de rol: „De-a gospodinele” – pregătim mâncare pentru vrăbiuță

Construcții: „Căsuțe pentru păsărele”

ALA II: Joc cu text și cânt: „Bate vântul frunzele”

Joc distractiv: “Zboară, zboară”!

OBIECTIVE GENERALE:

- S1 – Consolidarea cunoștințelor copiilor despre aspectele caracteristice anotimpului toamna;
- S2 – Dezvoltarea capacității de exprimare orală corectă, de înțelegere și utilizare corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale;
- S3 – Educarea abilității de a intra în relație cu ceilalți, a deprinderilor de cooperare între partenerii de joc.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Pe parcursul și până la sfârșitul activității, preșcolarii vor fi capabili:

- O1 – Să asculte cu atenție povestirea educatoarei, urmărind suportul ilustrativ prezentat;
- O2 – Să enumere personajele din poveste: vrăbiuța, rândunica, furnica, broscuța, șopârla și bursucul;
- O3 - Să desprindă mesajul transmis de poveste, folosind un limbaj adecvat vârstei;
- O4 – Să utilizeze tehnici de lucru de bază în vederea realizării temei date (rupere, lipire);
- O5 - Să realizeze drumul vrăbiuței la cuib prin intermediul săgeților;

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee didactice: conversația, povestirea, observația, explicația, demonstrația, exercițiul, instructajul, turul galeriei, jocul

Mijloace didactice: panou întâlnirea de dimineață, vrăbiuța, machetă- siluete personaje din poveste, planșe din poveste, foaie cu cuib, jetoane animale din poveste, hârtie autocolant, modelul educatoarei, lego, fișă vrăbiuța și cuibul, săgeți, vase bucătărie

Forme de organizare a activității: frontal, individual, pe grupe.

SISTEM STRATEGII DE EVALUARE

Forme de evaluare: evaluare continuă

Metode și tehnici de evaluare: observare curentă, chestionare orală, analiza produselor activității

Instrumente de evaluare: aprecieri verbale individuale și globale, fișă – labirint, recompense.

DURATA: o zi

SCENARIUL ZILEI

Se asigură condițiile necesare unei bune desfășurări a activității: aranjarea mobilierului pe arii de stimulare și pregătirea materialelor didactice corespunzătoare. Copiii sunt invitați să se așeze în cerc unde are loc Întâlnirea de dimineață. Discuțiile în cerc cuprind: Salutul – „Bună dimineața, copii!” Mă bucur să vă văd!. – eu sunt vrăbiuța Cip-Cirip.

Prezența se va realiza în stilul nostru: fiecare copil prezent își ia poza de pe măsuță și o așează la panou iar pe măsuță rămân pozele celor care nu sunt prezenți.

Se vor stabili coordonatele zilei: ziua săptămânii, data, luna, anul, anotimpul, condițiile meteorologice și se vor completa la Calendarul Naturii.

Activitatea de grup: se va desfășura un mic joculeț în care preșcolarii vor avea de format grupe pentru fiecare ecuson din piept (pasăre - rândunică, broască, furnică) , iar apoi fiecare grupă va veni în față și va imita fiecare pasăre: furnicile vor merge una după alta pe cărare, broscuțele vor sări iar păsărelele vor zbura.

În cadrul etapei Noutatea zilei, va fi prezentată vrăbiuța care are nevoie de ajutorul vostru să o găsească pe prietena ei, rândunica . Se va anunța tema zilei: „Unde a zburat rândunica?”. Astăzi vom asculta o poveste și împreună vom afla unde a zburat rândunica, prietena vrăbiuței iar pe urmă vom realiza un cuib pentru prietena noastră, vrăbiuța.

Ne vom așeza pe scăunele formând un semicerc și copiii vor asculta povestea: „Unde a zburat rândunica?” de Titel Constantinescu. Doi, trei copii repetă titlul poveștii pentru fixare. Pentru a reține momentele cele mai importante din poveste o să afișez niște planșe și în timp ce povestesc, copiii urmăresc aceste planșe. În timp ce efectuez povestirea explic și cuvintele necunoscute din textul poveștii. După terminarea poveștii, este aprofundat titlul poveștii, mesajul transmis de aceasta, acela că rândunica pleacă în țările calde, iar vrăbiuța și celelalte animale (furnica, bursucul, șopârla și broasca) se pregătesc pentru iarnă.

Tranziție: “Spargem nuci”

În continuare, preșcolarii sunt invitați să se așeze la măsuțe, unde vor avea pregătite materiale de care se vor folosi pentru a realiza o lucrare “Cuib pentru vrăbiuță”, astfel vrăbiuța va avea căsuța ei pregătită atunci când va veni anotimpul cel rece și anume iarna. Înainte de a începe vom efectua câteva exerciții de încălzire a mușchilor mici ai mâinii:”închidem și deschidem pumnii”; “mișcăm degetelele”; „batem palmele”; “cântăm la pian” etc. Le urez spor la lucru. Îi supraveghez și îi ajut acolo unde întâmpină dificultăți. La final se va realiza turul galeriei pentru a vedea cele mai reușite lucrări.

Tranziție: “Bat din palme”

Se vor așeza la centre de interes și li se va explica ce anume au de făcut: la Construcții vor avea de construit din lego căsuțe pentru păsărele; la Știință vor avea de parcurs drumul vrăbiuței până la cuib; la Joc de rol vor avea de pregătit mâncare pentru vrăbiuță.

Le urez copiilor „Spor la treabă!”, apoi trec pe la fiecare măsuță pentru a le oferi sprijin și indicații copiilor care au nevoie.

La final se realizează aprecierile verbale individuale și globale asupra modului în care s-a desfășurat activitatea și asupra modului de realizare a sarcinilor.

Apoi ne vom juca împreună jocurile „Bate vântul frunzele” și „Zboară, zboară”.

La final se va face evaluarea zilei, iar preșcolarii vor primi recompense.

Bibliografie:

1. MEN (2019) ,”Curriculum pentru educația timpurie”;
2. Magdalena Dumitrana (1999), “Educarea limbajului în învățământul preșcolar”, Editura Compania;

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

PROIECTE EDUCAȚIONALE

PROIECTUL EDUCAȚIONAL- PACEA ÎNCEPE CU UN ZÂMBET

Profesor învățământ preșcolar: Telcean Ana-Maria

Grădinița cu Program Prelungit Nr.3 Bistrița

PROIECTUL EDUCAȚIONAL

"Pacea începe cu un zâmbet"

SĂPTĂMÂNA EDUCAȚIEI GLOBALE

Coordonator proiect: Prof. Telcean Ana-Maria

TEMA propusă de Centrul Nord-Sud al Consiliului Europei /Ministerul Educației: *"Este lumea noastră, să acționăm împreună!"*

Tema proiectului : Pacea începe cu un zâmbet

Argument

“Dacă vrem să ajungem la o adevarată pace în această lume atunci va trebui să începem de la copii.” (Ghandi)

«Pace» este un cuvânt cu un conținut adânc. Este fundamentul vieții fiecărui om în parte, al legăturilor unul cu altul și al întregii omeniri. Ea împlinește așteptările și speranța și eliberează de amăgiri și de capcane. După pace tânjește orice inimă din această lume neliniștită.

Pacea este o aspirație a popoarelor, un imperativ fundamental al epocii noastre și o finalitate prioritară a educației de astăzi și de mâine. Putem spune că fără pace nu există dezvoltare iar fără dezvoltare drepturile omului sunt iluzorii, ceea ce implică faptul că, fără drepturi pentru om, pacea este considerată violentă.

Educația pentru pace constituie cea mai sigură modalitate de eliminare a agresivității, a violenței, a terorismului și a conflictelor dintre societăți. Ea reprezintă un factor capabil de a contribui la crearea unei societăți democratice.

Vârsta școlară, dar mai ales vârsta preșcolară sunt momentul propice educării oamenilor în vederea evitării conflictelor, vârsta la care se formează respectul pentru valori. De aici începem să învățăm să ne respectăm unii pe alții și pe noi înșine.

Scopul proiectului:

Educarea copiilor în spiritul păcii, al cooperării și prieteniei, prin formarea comportamentelor de prietenie și prețuire reciprocă.

Obiectivele specifice ale proiectului:

- Dezvoltarea abilităților personale și sociale necesare conviețuirii în armonie cu ceilalți;
- Înțelegerea drepturilor și responsabilităților cetățeniei europene, a înțelegerii necesității de menținere a păcii;
- Conștientizarea rolului nostru de cetățeni într-o lume globalizată;
- Antrenarea copiilor în vederea realizării de lucrări/postere cu mesaje despre Pace;

GRUPUL ȚINTĂ: preșcolarii de la Grădinița cu Program Prelungit Nr.3 și de la Grădinița cu Program Normal nr.7, părinții acestora

LOCUL DESFĂȘURĂRII: sălile de grupă

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 14-20 noiembrie 2022

RESURSE:

Resurse umane: preșcolari, cadre didactice, părinți, școlari.

Resurse materiale: laptop, videoproiector, materiale PPT, coli de desen, fișe xeroxate, coli de flipchart, creioane colorate; lipici, hârtie colorată, acuarele, pensule;

DESCRIEREA ACTIVITĂȚILOR:

1. "Porumbeii păcii" și "Copacul păcii" - activități practice; preșcolarii să înțeleagă cât mai bine tot ceea ce presupune ideea de pace în scopul identificării resurselor necesare pentru a o susține și menține.
2. "Mesagerii păcii și ai prieteniei" - activitate culturală - un băiat și o fată, îmbrăcați în alb, împart colegilor ecusoane și cocarde cu simboluri ale păcii ;
3. "Pacea din sufletul copiilor"- transmiterea unor gânduri frumoase de PACE tuturor copiilor din lume. "Flori , gaze și păsări să fie pe pământ, nu bombe și rachete. "Să fie pace și liniște în lume ."
4. "Curcubeul prieteniei" - promovarea comportamentelor de înțelegere, armonie, prietenie;
5. "Soare, pace, prietenie" - desene/ picturi/ postere ; expoziție;
6. Monitorizarea și evaluarea activității;
7. Captarea și implicarea tuturor factorilor (interni – externi) ce sunt interesați de educarea copiilor.

METODE UTILIZATE: conversația, demonstrația, exercițiul, învățarea prin descoperire, jocul.

FORME DE REALIZARE A ACTIVITĂȚII: activități practice, colectare de materiale din natură, vizionare de materiale informative, expoziții, discuții libere; creare postere.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- competențe de relaționare pozitivă, comunicare și lucru în echipă;
- mecanisme de parteneriat funcționale între copiii, părinți, cadre didactice și membri ai comunității, implicarea acestora în viața grădiniței;

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

- reutilizarea creativă a materialelor reciclabile;

Modalități de evaluare:

- întocmirea de albume cu fotografii însoțite de impresii ale copiilor și ale cadrelor didactice
- desene/ postere privind activitatea desfășurată;

Modalități de diseminare

- Mediatizare în mediul online al grădiniței- pagina de facebook;
- Publicarea proiectului în reviste de specialitate.

Bibliografie:

[Global Education Week 2022](#) webpage.

<http://www.globaleducation.edu.au/>

PROIECT EDUCAȚIONAL „FRUMOASĂ ȘI BOGATĂ TOAMNĂ”

Prof. Șuteu Sabina Lavinia

Școala Gimnazială Nr.1 Bistrița

ARGUMENT

Trăim într-o țară cu patru anotimpuri. Frumoasă și țara, frumoase și ele. Anotimpurile ne arată chipul fiecărei zile, ne oferă bogățiile și frumusețile „raiului de pe pământ”, ne îndulcesc inima cu bucurii nespuse. Pentru că avem atâtea bogății și culoare în jurul nostru, ne încercăm permanent cu energia și emoția naturii.

Fiecare anotimp este un izvor nesecat de inspirație și de împlinire a planurilor noastre. Pe lângă familie, rude, prieteni, noi cadrele didactice trebuie să-i ajutăm pe micii învățăcei să descopere tainele naturii, dărnicia ei și mai ales să-i învățăm chibzuința și bunavoința de a avea o măsură în toate.

Prin toate activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect ne-am propus să aducem în atenția celor implicați, diverse aspecte ale toamnei, cum ar fi: activitățile oamenilor, viața plantelor și a animalelor, frumusețile și bogățiile ei. Ne-am gândit să exprimăm sentimentele noastre în desene și obiecte efectuate manual, să învățăm cântece, poezii, jocuri, să desfășurăm activități comune și un schimb de experiență cu preșcolarii de la instituții aflate în apropierea școlii noastre.

Credem că aceste activități îi vor motiva și stimula pe elevii noștri să prețuiască dărnicia naturii și munca statornică a harnicilor gospodari. Dorim de asemenea să le insuflăm încredere în vrednicia lor și mândria că trăiesc într-o țară frumoasă și bogată.

SCOPUL PROIECTULUI:

Stimularea imaginației creatoare și consolidarea cunoștințelor elevilor referitoare la caracteristicile anotimpului toamna.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

Observarea și înțelegerea transformărilor naturii în anotimpul toamna.

Observarea modificărilor naturii de la o lună la alta – fenomene specifice.

Analizarea și compararea activităților omului în funcție de timp și de transformările din natură.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

Să cunoască lunile de toamnă.

Să cunoască caracteristicile anotimpului toamna.

Să realizeze Cărticica toamnei.

Să realizeze lucrările propuse.

Să se creeze o atmosferă deschisă, de muncă între elevi.

Să lucreze în echipă.

Să conștientizeze faptul că pot realiza cu forțe proprii lucrări utile și decorative.

Să manifeste creativitate în realizarea lucrărilor.

Să colaboreze în realizarea lucrărilor.

GRUP ȚINTĂ: elevi din clasele pregătitoare, cadre didactice, părinți.

BENEFICIARI: elevi, cadre didactice, părinți.

RESURSE:

Umane: școlari, cadre didactice, părinți, vizitatori.

Temporale: octombrie, noiembrie.

Materiale: lucrări ale copiilor, panouri pentru expoziție, cărți, aparat foto, diplome, laptop, materiale în powerpoint;

MONITORIZARE ȘI EVALUARE:

Valorificarea potențialului creativ al copiilor și al cadrelor didactice;

Realizarea unei expoziții la nivelul școlii;

Realizarea de fotografii și CD-uri cu imagini din derularea proiectului.

REZULTATE AȘTEPTATE:

Implicarea a cât mai multor elevi în activitate.

Cunoașterea valorilor personale și toleranța elevilor față de valori diferite de propriile valori.

DISEMINARE:

- panouri informative;
- expoziții cu lucrările copiilor;
- C.D. cu imagini din timpul desfășurării activităților;

ACTIVITĂȚI DE INFORMARE: - întâlniri periodice între coordonatori și elevii implicați în proiect;

STRATEGIA DE REALIZARE: observația, analiza, lucru individual, pe grupe și în perechi

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR

Activitatea nr. 1

Titlul activității: **Toamna în culori**

Data/ Perioada: 17-21 octombrie 2022

Locul de desfășurare: sala de clasă

Participanți: elevii claselor pregătitoare

Descrierea activității: Cunoscând diverse tehnici de realizare a compozițiilor plastice, copiii vor primi cu entuziasm tema de lucru. Vor reda chipul toamnei, dând frâu liber imaginației creatoare. Rezultatele vor fi pe măsura muncii depuse, a sentimentelor investite, iar satisfacțiile în concordanță cu acestea.

Responsabil: toate cadrele didactice.

Modalități de evaluare: expoziție cu lucrările elevilor.

Activitatea nr. 2

Titlul activității: **Colaj: Pomi arămii/ Coroana toamnei/Borcanul cu murături/Salata de fructe**

Data/ Perioada: 31 octombrie-4 noiembrie

Locul de desfășurare: sala de clasă

Participanți: elevii claselor pregătitoare

Descrierea activității: Elevii vor fi anunțați care este următoarea temă și împreună cu ei se aleg materiale pentru realizarea colajului de toamnă. Frunzele vor fi colorate în diverse culori, forme și mărimi diferite. Înainte de a fi lipite vor fi făcute simulări pentru reușita lucrărilor.

Responsabil: toate cadrele didactice.

Modalități de evaluare: Elevii vor fi cei care vor aprecia și evalua lucrările. Ei vor dovedi că în orice situație pot fi creatori de frumos. Activitatea se va încheia cu o expoziție cu lucrările elevilor.

Activitatea nr. 3

Titlul activității: **Figurine din legume**

Data/ Perioada: 7-11 noiembrie

Locul de desfășurare: sala de clasă

Participanți: elevii claselor pregătitoare

Descrierea activității: Pentru reușita acestei activități se va cere și ajutorul părinților copiilor, care vor fi implicați în alegerea legumelor necesare realizării figurinelor. Cu multă îndemânare, copiii vor da o nouă înfățișare legumelor.

Responsabili: toate cadrele didactice.

Modalități de evaluare: La sfârșitul activității elevii vor aprecia critic și autocritic lucrările realizate. Putem implica și părinții copiilor în evaluarea lucrărilor. Se va realiza o expoziție cu noua înfățișare a legumelor. Această activitate va deveni un model pentru părinți, legat de modul cum își pot petrece timpul liber alături de copiii lor.

Toți elevii vor primi diplome de participare.

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII

PROJECT BASED LEARNING- abordare inovativă a predării limbii engleze -programă CDȘ-

Anca Lazaric, Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Bistrița

NOTĂ DE PREZENTARE

Învățarea bazată pe proiecte este o practică esențială care ajută elevii să capete abilități importante prin care pot dobândi competențe dar, pot să își dezvolte gândirea critică, comunicarea, colaborarea și creativitatea. Considerând faptul că PBL este un plus important pentru curriculum, propun această programă de opțional care, prin intermediul limbii engleze, intenționează să abordeze integrat discipline precum științele, artele, istoria, educația civică, geografia și altele. PBL nu înseamnă realizarea unui proiect!

Între un *proiect* și *învățare bazată pe proiect* sunt diferențe și acestea pot apărea la următoarele nivele:

- **relevanță** – proiectele nu au mereu relevanță și pot fi pur teoretice; PBL-ul este, prin definiție, relevant pentru viața elevilor și presupune cercetare dincolo de porțile școlii;
- **implicarea profesorului** – proiectul poate fi realizat fără ghidarea profesorului; PBL-ul o conține, obligatoriu!
- **scop** – proiectul este închis (are, în general, o finalitate a învățării la nivelul întregii clase); PBL-ul este deschis (elevii aleg finalitatea învățării și calea care determină rezultatul final, în funcție de nevoile proprii);
- **învățarea** – realizarea proiectelor se întâmplă, de obicei, după ce învățarea a avut loc; PBL-ul reprezintă actul în sine al învățării;

- **tehnologia** – în proiecte, elevii sunt ghidați către un instrument digital; în PBL, elevii își aleg tehnologiile și instrumentele necesare propriilor nevoi;
- **prezentare** – proiectele sunt, de multe ori, predate profesorului; PBL-ul este prezentat oral.

COMPETENȚE GENERALE, SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

1. Dezvoltarea creativității prin exersarea competențelor de scriere și vorbire în limba engleză

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1.1 Redactare de mesaje scrise pe o anumită temă	Exerciții pe grupuri mici sau mari. Exerciții de redactare de reclame. Exerciții de scriere creativă
1.2 Argumentarea unei idei, păreri, afirmații prin exprimarea clară a unui punct de vedere/opinii.	Exerciții de tip speaking, argumentare. Exerciții susținerea a unei prezentări. Discuții pe baza informațiilor primite/găsite.

2. Dezvoltarea competențelor de colectare și selectare de informații

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
2.1 Selectarea unor surse de informare credibile și relevante pentru sarcina de lucru	Exerciții de organizare a informației.
2.2 Organizarea activității de cercetare	Exerciții de organizare a informației Exerciții de completare de grafice și tabele Exerciții de comunicare și de schimb de păreri Exerciții de ordonare logică a ideilor

3. Dezvoltarea tehnicilor de realizare de prezentări cu ajutorul TIC

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
3.1 Utilizarea responsabilă și eficientă a unor aplicații online în scopul realizării de prezentări	https://www.grammarly.com/?utm_medium=content&utm_source=chMidButton InShot - Video Redactor ActionDirector - Video Editor, Video Editing Tool Microsoft Office powerpoint Prezi http://prezi.com Photo colaj editor Padlet
3.2 Realizarea de proiecte și prezentarea lor în fața clasei.	Exerciții de scriere creativă. Realizarea portofoliului grupului. Realizarea unor proiecte și portofolii. Prezentari powerpoint, videouri, slideshows, photocollages

4. Dezvoltarea gândirii critice și a autoevaluării

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
4.1 Abordarea problemelor într-un mod coerent și sistematic.	Exerciții de ordonare în grafice și tabele Exerciții de integrare a informațiilor colectate în propriile scheme și prezentări Exerciții de adresare de întrebări în scopul clarificării anumitor nelămuriri
4.2 Exprimarea punctelor de vedere proprii	Exerciții de recunoaștere, construire și evaluare de argumente

	<p>Argumentare dirijată</p> <p>Schimb de idei</p> <p>Cooperare în realizarea sarcinilor</p>
--	---

CONTINUTURI

✚ What is PBL?	✚ The best video game
✚ Design a poster	✚ Design a travel guide
✚ Compare sport teams in different countries	✚ Maths and its curiosities
✚ Create a poll that students must seek out responses from family members and/or friends	✚ Traditional Christmas food and customs around the world
✚ Useful inventions	✚ Monarchies around the world
✚ Cooking book	✚ Write a newspaper
	✚ Reduce, Reuse, Recycle

SUGESTII METODOLOGICE

Prin activitățile propuse, profesorul de limbă engleză implică elevul în proiecte reale, oferind oportunitatea de a învăța prin descoperire, prin realizarea de proiecte care permit documentarea și selectarea informațiilor relevante dintr-o gamă infinită de surse. Finalitatea acestor activități implică crearea unui portofoliu (totalitatea produselor finale/ proiectelor/ prezentărilor) de calitate. Acesta reprezintă munca fiecărui membru al grupului. Prezentarea acestuia în față clasei duce nemijlocit la creșterea stimei de sine, a încrederii în capacitatea de a se face înțeleși, de a transmite esențialul, creșterea creativității elevilor și capacitatea de a lucra în echipă. Acest proces presupune generarea unor idei noi și/sau o asociere între ideile și cunoștințele deja existente. Prin urmare, actul de a gândi creativ impune o acțiune cu un scop precis în minte, folosindu-te de tot ce ai învățat până în prezent și făcând diverse asocieri pentru a găsi cele mai bune variante de soluționare a problemelor tale. Spre exemplu, unul dintre conținuturile sugerate presupune crearea unui ziar al grupului. Scopul întregului grup este crearea ziarului. Procesul

“Working together for a green, competitive and inclusive Europe”

implică alegerea subiectelor din articole, colectarea de materiale, redactarea articolelor (sub formă de editorial, poezie, eseu, desen etc), aranjarea în pagină, inclusiv alegerea modalității de prezentare (tipărit sau digital). Toate acestea presupun comunicare la nivelul grupului, creativitate în realizarea articolelor, exersarea limbii engleze, prezentare originală.

MODALITĂȚI DE EVALUARE

- *Evaluarea pe parcurs* este una de tip formativ, bazată pe oferirea de feedback pentru îmbunătățirea calității produselor elevilor;
- *Evaluarea finală* constă în prezentarea portofoliului elevilor cuprinzând toate proiectele realizate de-a lungul anului școlar;
- *Autoevaluare*-încurajăm autoevaluarea elevilor și identificarea punctelor slabe
- *Evaluarea colegilor*- exprimarea păreri despre proiectele colegilor aducând argument

Ce evaluăm în PBL?

- Produsul final
- Cooperarea cu membrii echipei
- Capacitatea de a găsi soluții
- Originalitatea produselor finale (proiectelor)
- Modalitatea de prezentare
- Respectarea termenului limită
- Respectarea tematicii propuse

BIBLIOGRAFIE

- <https://apps.apple.com/us/app/dramatic-music-app/id417696249/?platform=ipad>
- <https://apps.apple.com/us/app/linelearner/id368070258>
- <https://apps.apple.com/us/app/the-accent-kit/id854413379>
- <https://apkpure.com/drama-games/com.thepegeek.dramagames96>
- https://www.grammarly.com/?utm_medium=content&utm_source=chMidButton
- <https://www.creativityatwork.com/the-alchemy-of-coaching-on-your-heros-journey/>
- <http://www.creativityatwork.com/2012/03/06/seven-habits-of-highly-creative-people/>
- <https://www.edutopia.org/blog/evaluating-pbl-michael-hernandez>
- <http://www.iamse.org/mse-article/assessing-students-during-the-problem-based-learning-pbl-process/>
- http://proiecte.pmu.ro/c/document_library/get_file?p_l_id=47875&folderId=105570&name=DLFE-4419.pdf

CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE

LA BISTRIȚA

Opțional clasa a III- a A

Școala Gimnazială Nr. 1 Bistrița

Prof. înv. primar Toma Nicoleta

An școlar 2022-2023

PROGRAMA DE OPȚIONAL „CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE LA BISTRIȚA“

Tipul de opțional : transdisciplinar

Arii curriculare : om și societate, arte, limbă și comunicare

Profesor invatamant primar : TOMA NICOLETA

Școala Gimnaziala Nr. 1 BISTRITA

Clasa: a III-a A

Durata: 1 an

NR. ORE/SĂPTĂMÂNĂ: 1 oră/săptămână

Motto :

„Cunoscând trecutul vom ști să prețuim prezentul și să ne pregătim viitorul.”

Petru Ghe. Făgaș

ARGUMENT

„Cultură și civilizație la Bistrița “ este un opțional la nivelul mai multor arii curriculare, desfășurat la clasă pe parcursul unui an școlar. Programa modulului este elaborată în conformitate cu Programa școlară pentru disciplinele :Comunicare în limba română, Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice, Muzică și mișcare, Matematică și explorarea mediului dar și potrivit modelului de proiectare centrat pe competențe, abordat în maniera unei educații incluzive.

Opționalul,„Cultură și civilizație la Bistrița “ se adresează elevilor din clasa a III-a /a IV-a și vine ca o completare a cunoștințelor istorice despre familie (locuință, ocupații și viața cotidiană) și sărbători de familie, despre teritoriu și oferă acestora ocazia de a cunoaște mai bine localitatea Bistrița.

Orasul Bistrița, împreună cu localitățile învecinate, este o vatră de istorie și cultură transilvaneana ce merită să fie cunoscută de toți copiii, cu atât mai mult pentru faptul că în localitate trăiesc, alături de romani, sasi și maghiari.

Date din istoria și geografia locală îi apropie mai mult pe copiii unii de alții, îi fac să înțeleagă mai mult comportamentul localnicilor, să îndrăgească mai mult aceste locuri, să respecte strămoșii, să fie mândri că aparțin acestui popor și acestor locuri.

Acest opțional își propune cunoașterea istoricului numelui localității, localizarea acesteia în județ, pe hartă, cunoașterea formelor de relief cu flora, fauna și resursele minerale, a ocupațiilor tradiționale și actuale în cadrul familiei transilvaneane, a uneltelor de lucru vechi comparativ cu cele actuale, a locuințelor vechi și noi și dotarea acestora cu utilități, cunoașterea și păstrarea tradițiilor și obiceiurilor locale, a participării localnicilor la evenimente istorice sau tradiționale importante, inițierea copiilor în întocmirea și citirea hărților.

Astfel, prin activitățile propuse, se stimulează interesul pentru geografie, istorie, literatură, educație plastică, deprinderea de a utiliza informațiile din sursele mass-media, inițierea în realizarea de portofolii, CD-uri, albume. Totodată oferă elevilor șansa de a-și cultiva capacitatea de audiere și receptare, imaginația, creativitatea, exprimarea corectă și nuanțată, capacitatea de a relaționa cu cei din jur.

Opționalul are în vedere și actualizarea evoluției fenomenelor naturale, problematica actuală a vieții sociale și economice, educarea elevilor în vederea asumării răspunderii pentru protecția mediului, pentru dezvoltarea locală, toate privite într-o strânsă legătură.

Am propus acest opțional părinților pentru a satisface nevoia de joc didactic cu conținut istoric și curiozitate a copilului. Trebuie să încurajăm curiozitatea copiilor, să le răspundem atenți la întrebări, să le producem experiențe bune, noi și multe ducându-i în locuri nedescoperite. Să nu-i lăsăm fără stimulare de calitate! Familia dar și școala trebuie să atragă atenția copiilor asupra tuturor fenomenelor, stimulând astfel propriile lor observații, să le permită să vadă, să pipăie, să audă ce se petrece în jurul lor, deschizându-le astfel calea spre mediul înconjurător.

Jocul didactic reprezintă unul din mijloacele folosite cu succes în cadrul procesului de instruire, iar datorită conținutului și a modului de desfășurare, activează întregul colectiv al clasei, dezvoltă spiritul de echipă, de într-ajutorare; de asemenea, se formează și se dezvoltă unele

deprinderi practice și de muncă organizată. Jocul didactic este folosit cu succes și în acele tipuri de activități care sunt dedicate recapitulării, putând constitui și un reper de evaluare.

Obiectivele propuse vor fi realizate prin activități de tip practic: jocuri de rol, concursuri cu tematica istorică, jocuri de descoperire, jocuri de autocunoaștere, de relaționare etc. Curiozitatea înseamnă uneori a coborî în propria profunzime și a reveni cu abilitățile necesare pentru a putea așeza corect imaginea visurilor noastre. Stimularea curiozității întărește personalitatea copilului și îl ajută ca în viața de zi cu zi să diferențeze lucrurile care îi fac bine sau rau. Prin experimentarea practică a informațiilor, cel mic înțelege mult mai bine conceptul dar mai ales efectul acestuia odata cu propria trăire. Tehnicile care sunt propuse în acest modul îl ajută pe copil să se înțeleagă pe sine, să elibereze anumite tensiuni dar și să dezvolte abilități de interacțiune socială, de comunicare, facilitând astfel rezolvarea conflictelor. Exercițiile au la bază cât mai multe elemente practice, inspirate din modelul educațional finlandez. Copiii au posibilitatea de a trăi experiențe specifice mai multor domenii de activitate și au oportunitatea de însușire a unor valori morale, estetice și sociale. Vor fi încurajați permanent să adreseze întrebări care îi frământă. Obiectivele pe care mi le-am propus în cadrul acestui opțional au fost bazate pe dezvoltarea creativității și a curajului, pe autocunoaștere și cunoașterea celor din jur. Am constatat că aproape toți copiii au salturi în ceea ce privește aceste trăsături.

SCOPUL opționalului este de a încuraja creativitatea, gândirea independentă, imaginația, libertatea de exprimare a copiilor prin această metodă modernă de predare-învățare-evaluare care este jocul didactic cu conținut istoric, îmbogățirea sferei de noțiuni de loc natal prin cunoașterea zonei geografice (așezare, specific, ocupații, locuință, port), a familiei, a trecutului istoric, a monumentelor și obiectivelor istorice, a obiceiurilor și tradițiilor locale, a vieții cotidiene, observarea diferențelor dintre trecut și prezent și evidențierea acestora prin diferite modalități: expunerea orală, compuneri scrise, desene, albume cu poze din diferite perioade, portofolii.

OBIECTIVE GENERALE:

- Formarea deprinderii de a rezolva situații problemă ce îl va ajuta să se adapteze la cerințele unei societăți în continua schimbare;
- Manifestarea liberă a impresiilor într-un climat emoțional adecvat;

- Deschiderea perspectivei universului copilului spre care îl educăm și spre care el se dezvoltă;

COMPETENȚE GENERALE:

- Dezvoltarea creativității și a curajului, autocunoaștere și cunoașterea celor din jur.
- Dezvoltarea spiritului imaginativ- creator și a gândirii într-o formă recreativă și atractivă;
- Perceperea și reprezentarea spațiului și timpului istoric
- Cunoașterea și interpretarea faptelor istorice .
- Cunoașterea și utilizarea surselor istorice .
- Dezvoltarea unei atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți
- Perceperea jocului didactic cu conținut istoric , ca activitate ce stimulează interesul, motivația, curiozitatea.
- Formarea deprinderii de muncă independentă, în perechi și echipe, dând dovadă de colegialitate/fair-play față de colegi.

Competențe specifice	Exemple de activități de învățare
1.Perceperea și reprezentarea spațiului geografic	- activitatea cu harta; - exerciții de prezentare a localității (așezare, componentă, limitele localității, forme de relief cu flora și fauna specifică, obiective economice, culturale și religi-oase, instituții); -să recunoască pe hartă semnele convenționale învățate.
2.Reprezentarea în plan a elementelor din mediul înconjurător .	- desene care să redea formele de relief ce caracterizează localitate natală cu flora și fauna specifică; - desene care să redea casa și gospodăria unui localnic; - elaborarea unor planuri (cetatea,casa, curtea) și a unor hărți simple (orașul, județul); -confectionarea unei machete reprezentând o cetate medievala.
3.Ordonarea unor obiecte după criteriul „mai vechi”	-prezentarea unor obiecte vechi aparținând familiei (costum popular, unelte de lucru, vase de lemn sau de lut);

<p>„mai nou”. Ordonarea evenimentelor istorice sau culturale.</p>	<p>- să ordoneze cronologic benzi desenate sau poze reprezentând evenimente din viața localnicilor / din istorie;</p> <p>- alcătuirea unui jurnal al sărbătorilor pe care le țin ardelenii și pe care le țineau în trecut;</p>
<p>4. Identificarea unor aspecte ale legăturilor dintre mediul geografic și viața oamenilor.</p>	<p>- citirea unor texte care să ilustreze ocupațiile, locuințele, obiceiurile transilvanene specifice zonei în care locuiesc;</p> <p>- descrierea unor fotografii ilustrând locuri, cetati, preocupări ale ardelenilor din trecut și din prezent;</p> <p>- să povestească despre rolul membrilor în cadrul unei familii transilvanene;</p> <p>- să caute, să povestească legende specifice</p>
<p>5. Recunoasterea și utilizarea informațiilor provenite din diverse surse: istorice, geografice, culturale</p>	<p>- colectarea și prelucrarea unor materiale documentare referitoare la localitatea natală (proveniența numelui, atestare documentară, istoricul localității, etc.)</p> <p>- vizionarea și comentarea unor CD-uri, albume cu imagini reprezentând diferite evenimente;</p> <p>- vizite la muzee, case memoriale;</p> <p>- lecții interactive în cadrul muzeelor;</p> <p>- întâlniri cu personalități .</p> <p>- identificarea de surse de informare despre localitatea natală în biblioteca personală , a școlii, a orasului;</p> <p>- alcătuirea unor albume cu imagini din istoria locală;</p> <p>- alcătuirea unor albume pe diverse teme legate de localitatea natală.</p>
<p>6. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute</p>	<p>- relatări, discuții de grup pe marginea unor evenimente;</p> <p>- exerciții de completare a unor texte lacunare;</p> <p>- rebusuri;</p> <p>- interpretarea unor texte din folclorul local utilizate la</p>

<p>folosind date geografice, termeni istorici și culturali .</p>	<p>diferitelor evenimente (nunta, botezul, Irozii, inmormantarea).jocuri de rol;</p> <ul style="list-style-type: none"> -crearea de benzi desenate și povestirea după imagini; -dramatizări ale poveștilor/legendelor istorice lecturate/audiate; -imaginea-ti un alt final al legendei Ce crezi ca s-a întâmplat în continuare? -exprimarea propriei păreri în legătură cu întâmplările petrecute dintr-un text citit; - desfășurarea exercițiului demonstrativ al jocului. -adresarea de întrebări în legătură cu problema enunțată;
<p>7.Cunoasterea si interpretarea faptelor istorice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vizite la muzeu; - participarea la sărbători și ceremonii locale cu susținerea unor programe artistice; - citirea și discutarea unor pasaje din Monografia orașului Bistrita; - formularea unor opinii personale referitoare la ocupațiile localnicilor, la evenimentele la care au participat, la obiceiurile și tradițiile romanesti vis a vis de ale altor colocuitori (sasi,maghiari).
<p>8.Dezvoltarea unei atitudini pozitive fata de sine si fata de ceilalti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unor postere cu ocupații, obiceiuri, tradiții, evenimente istorice sau culturale din trecut și prezent; - turul galeriei cu lucrări reprezentând fapte / evenimente din trecut sau prezent; - discuții în grupuri despre obiceiuri, tradiții ale transilvanenilor -jocuri de intercunoaștere; -organizarea unor evenimente „La pas prin oras ”;

	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui portret cu ajutorul colegului de bancă „Prietenul meu ,cavalerul Bistritei”. - „Fotograf la Bistrita „
--	--

CONȚINUTURILE ÎNVĂȚĂRII :

I. NOȚIUNI DE ORIENTARE

- Planul casei mele.
- Planul unei case ardelenesti.
- Macheta unei cetati.
- Legenda hărții. Harta.

II. LOCUL NATAL

- Municipiul resedinta de judet, Bistrița (album).
- Planul orașului Bistrita.
- Planul cetății medievale Bistrița.
- Vechile porți ale cetății.
- Pasajele Bistriței (album).
- Turnul Dogarilor (album).
- Orașele județului Bistrița-Năsăud.

III. ELEMENTE GEOGRAFICE

- Forme de relief (desen, pictură, mulaj).
- Ape curgătoare. Ape stătătoare.
- Așezare, limite, vecin.
- Relieful, clima, flora și fauna specifice zonei.
- Ocrotirea naturii. Parcul Național Munții Rodnei.
- Resurse naturale, industria, agricultura și creșterea animalelor.

- Schimburi, legături, comunicații.

IV. ISTORICUL LOCALITĂȚII NATALE

- Istoricul numelui localității. Primele atestări documentare.
- Locuitorii orașului și a cartierelor componente și participarea la evenimentele istorice.
- Familia de ardeleni între tradiție și modernitate. Istoria familiei, sărbători de familie.
- Casele, portul, ocupațiile și obiceiurile tradiționale comparativ cu cele actuale.
- Scurte momente artistice susținute cu diferite ocazii/sărbători având conținut specific autentic.
- Obiective cultural-istorice: școala.
- Obiective economice și turistice. Noi oportunități de dezvoltare a zonei.

V. ITINERARII TURISTICE

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

În cadrul opționalului voi apela atât la metode tradiționale de evaluare cât și la metode alternative. Evaluarea se centrează pe munca în echipă și pe învățarea prin experimentare la nivel practic. La finalul anului școlar, mai exact în ultimele două săptămâni de activitate, copiii vor avea oportunitatea de a se autoevalua.

METODE TRADIȚIONALE

- 1.Probe orale (la finalul activității);
  - concursuri
  - conversația de verificare
2. Probe scrise pentru activități individuale
- 3.Teste bazate pe imagini;
- 4.Evaluare sumativa -Probe practice.
  - analiza portofoliilor, desenelor, albumelor
  - expoziție cu desenele elevilor, hărți, machete, etc.
  - turul galeriei
5. Vizite la Muzeul Județean, Turnul Dogarilor si case memoriale;

6. Drumeții ;
7. Întâlniri cu veterani de război ;
8. Întâlniri cu personalități

METODE ALTERNATIVE

- Autoevaluare și interevaluare
- Portofoliul
- Sertarul Z (activitate la sfârșit de semestru);
- Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor.

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ:

- S.1. Reprezentarea spațiului istoric, geografic și cultural local.
- S.2. Descrierea prin enunțuri simple a ținutului local și a evenimentelor istorice, culturale locale, utilizând termeni adecvați și accesibili.
- S.3. Cunoașterea și folosirea unor norme și reguli de comportare în situații variate.
- S.4. Identificarea și valorificarea unor situații în care se cere luarea unor decizii personale / colective.
- S.5. Aplicarea unor tehnici specifice pentru realizarea unor compoziții plastice sau literare cu mesaj specific.

SUPPORT DE CURS :

- „Coloreaza Bistrita „-carte de colorat /Nicoleta Toma ,ed.RefreshTime ,2011
- „Cultura si civilizatie la Bistrita” – carte pentru ciclul primar/Vasile Duda ,Corneliu Gaiu,Gunter Klein ,Nicoleta Toma, ed.RefreshTime ,2018

RESURSE MATERIALE :

- Albume, reviste, culegeri de texte, ghiduri, pliante ale localității și ale județului;
- Postere. Planșe, vederi, fotografii vechi;
- Planul orașului Bistrița;

- Planul Cetății Medievale Bistrița.
- Harta fizică și economică a județului Bistrița -Năsăud;
- Harta turistică a județului;
- Fișe de lucru individuale, pe grupe de elevi.

BIBLIOGRAFIE :

- Curriculum național, E.D.P., București, 2005.
- Felicia Adăscăliței, Liviu Lazăr, Viorel Lupu, Ghidul învățătorului pentru predarea Istoriei la clasa a IV-a după noua programă, Ed. Corvin, Deva, 2005.
- Oscar Skrabel, Bistrița, nostalgii citadine-album, Ed. Rasunetul, Bistrița, 2001
- Sorina Paula Bolovan, Nicoleta Marțian, Sorin Marțian, Istoria locală și valențele educative ale patrimoniului cultural, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2010.
- Davido, R., „Descoperiți-vă copilul prin desen”, Editura IMAGE, 1998;
- Hayes, N., Orrell, S., „Introducere în psihologie”, Editura ALL EDUCAȚIONAL, București, 1997;
- “Ghid al jocurilor pentru copii - sinteză a jocurilor utilă educatorilor specializați și instructorilor animatori” - Penelea Maricica, Vadana Mona

Material realizat cu sprijinul financiar al Mecanismului Financiar al SEE 2014 – 2021. Conținutul acestuia (text, fotografii, video) nu reflectă opinia oficială a Operatorului de Program, a Punctului Național de Contact sau a Oficiului Mecanismului Financiar. Informațiile și opiniile exprimate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului/autorilor